ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസസംഗ്രഹങ്ങൾ
മേലാനക്കീഴ്

164

Экспонат

800
E168

Viswanadhan Nair

താരഹാരം

E 168
800

കവിതിലകൻ, ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ.
എം. എ., ബി. എൽ, എം. ആർ. എസ്. എൽ.

[പകർപ്പവകാശം ഗ്രന്ഥകർത്താവിൽ]

പ്രകാശകൻ,
കളക്കന്നത്തു രാമൻമേനോൻ.

ബി. വി. ബുക്ക്ഡിപ്പോ,
തിരുവനന്തപുരം.

ഒന്നാം പതിപ്പ്—കാപ്പി ൨൦൦൦.

"കമലാലയ" പ്രസ്സ്—തിരുവനന്തപുരം.
1100

[വില രൂപ ൧.

ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ പ്രകാശകർക്കോ ഗ്രന്ഥകർത്താവിനോ മുൻകൂട്ടി അനുവാദമില്ലാതെ ഈ പുസ്തകം യാതൊരു രീതിയിലും പുനർമുദ്രണം ചെയ്യുന്നതല്ല.

വിഷയവിവരം

		പുറം.
ക.	ഒരു നേർച്ച (പച്ചമലയാളം)	ക
ഖ.	വിദ്യാപഞ്ചവിംശതി	കള
ഗ.	കന്യാകുമാരിശതീസ്വയം	കൻ
ഘ.	പെരിയാറിനോട്	ഖഖ
ങ.	മാലതി	ഗ൭
ച.	വീരവൈരാഗ്യം	ഘൻ
ഛ.	ഒരു മഴത്തുള്ളി	ങങ
ജ.	സൌഭ്രാതൃഗാനം	ചച
ഝ.	എന്റെ സ്വപ്നം	ഛഖ
ഞ.	എപ്പോൾ?	ജൻ
ട.	വിശ്വവിജയം	ൻക
ഠ.	പ്രാർത്ഥനാഞ്ജലി	കഗ

SRI KRISHNAVILASAM READING ROOM
PAYYANNUR

No 800 ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം ഗ്രന്ഥശാല
മലയിൻകീഴ്

താരഹാരം

ഒരു നേച്ച്.

(പച്ചമലയാളം)

മഞ്ഞായിട്ടുന്ന മലതൻ മകളേ! കഴുത്തിൽ
നഞ്ഞാണ്ട തേവരെ മയക്കിയ കെട്ടിലമ്മേ!
ഇഞ്ഞാൻ നിനക്കടിമ; നിന്മലർമേനിയെന്റെ
നെഞ്ഞാമരങ്ങിൽ വിളയാടി വിളങ്ങിടേണം. ൧

തങ്കൽത്തിളങ്ങുമൊളികൊണ്ട തനിത്തകിട്ട–
തങ്കത്തിനുള്ള തലതാഴ്ത്തിയ തമ്പുരാട്ടി!
വങ്കത്തമേറുമടിയന്നകതാരിൽ വായ്ക്കും
വങ്കത്തലാറിടുക വല്ലകണക്കിലും നീ. ൨

പൂവമ്പനെന്ന തടിമാടനു വായ്ക്കുവോരു–
പ്പൂവൻപകറിയവനൻപൊട്ട വേട്ട തായേ!
പൂവൻപഴം തൊഴുതനിൻ തിരുമേനി കാണ്മാൻ
പൂവൻപതിട്ടടിമലക്കു വണങ്ങിടുന്നോൻ. ൩

അല്ലിൻനിരയ്ക്കുതിരുവിട്ടണയുന്നൊരുങ്കിൻ
നെല്ലിപ്പടിച്ചുവടുകണ്ടൊരു ക്രന്തലാളേ!
മല്ലിന്നടുത്തൊരു ചിറപ്പിനൊടേറുതോറു
മുല്ലിട്ട ഞാൻ മുലകയായ്; തുണയാകുമോ നീ? ൪

അമ്മേനിമേലരവമാണ്ടവനുള്ള നേത്യാ–
രമ്മേ! കളർപ്പുനിമലപ്പൊരുമാംക്കിടാവേ!
ചെമ്മേ നിനക്കുടയ ചേവടി താണുകുപ്പും
നമ്മേയുമോത്തിടുക; നല്ലവളല്ലയോ നീ? ൫

പാരായൊരൊൻപതിനഞ്ചിനുമള്ളാരാറ-
വേരായ നിന്നടിമലർപ്പൊടിതൂപ്പുജോലി.
നീരാണ്ടകാർകുഴലി! ദീക്കമെഴാതെനിക്ക
കാരാണ്മയായ് ത്തരിക; കാത്തതു പോരയോ ഞാൻ? ൯

അമ്പഞ്ഞെഴന്നവനെ വെന്നൊരു തമ്പുരാന്റെ
കമ്പക്കളിക്കു കഴനാട്ടിയ കന്നിൽമാതേ!
ഇമ്പത്തൊടെന്നെയിതുനാഥവരെ നോക്കിടായ്കാ-
നെൻപക്കലെന്തു പിഴയെന്നരുളീടുമോ നീ? ൧

ഈയുള്ളവൻ പിറവിയാഴിയിൽ വീണിവണ്ണം
കായുന്നൊരുള്ളൊട്ടു കറങ്ങി മറിഞ്ഞിടുമ്പോൾ
തായും തകപ്പനുമട്ടത്തൊരുടപ്പിറപ്പു-
മായുള്ള നീയരികിലെന്തണയാത്തതമ്മേ? ൭

ഇല്ലാരുമിങ്ങു തുണ; നിൻകനിവൊന്നു വിട്ടാൽ
പുല്ലാണെനിക്കുലകിലുള്ള വയാകമാനം.
വല്ലാതെ രാപ്പകൽ വലഞ്ഞിടുമെൻറനേക്കു
തെല്ലാ മിഴിക്കട കടത്തി വിടാത്തതെന്തേ? ൻ

ചത്തും പിറന്നുമഴലാഴിയിൽ വീണു മുക്ക-
കുത്തുന്ന ഞാനിതിനൊരറുതിതേടുവയ്യും
എത്തുന്നുമില്ലതു നിനച്ചകതാർ കിടന്നു
കത്തുന്നു; കാർകുഴലി! കാക്കുകിലെന്തു ചേതം? ൧൦

"ആറാത്തചൂടകമെരിച്ചിവനെത്ര നൂറു
നൂറായിരം പിറവി പോ,യിനിയെത്രപോയാൽ
മാറാത്തൊരീപ്പിണിയെവിട്ടു കരയ്ക്കു ചാടി-
ക്കേറാം കടന്നൊരു കണക്കിനു വല്ലുപാടും?" ൧൧

എന്നുള്ളതാം നിനവു രാപ്പകലാന്നു കള്ളി-
യൊന്നുംപെടാതെയൊരു തെക്കുവടക്കുമെന്യേ
എന്നും കിടന്നു കിടയറ്റൊരു പേടി കൈക്കൊ-
ണ്ടെന്നുള്ള മാലിലകണക്കു വിറച്ചിടുന്നു. ൧൨

തീരാത്ത മാൽത്തിരയിൽ വീണു മറിഞ്ഞു കുട്ടി-
ച്ചോരാക്കി ഞാൻ പിറവിയിങ്ങനെ പോക്കടിച്ചാൽ
പോരാത്തതെന്നു കരുതിക്കരളൊന്നലിഞ്ഞു
താരായിടഞ്ഞമിഴി! താമസമെന്തു താങ്ങാൻ? ൫൫

വെട്ടംവെടിഞ്ഞൊരകതാരൊട്ട പമ്പരംപോൽ
വട്ടംകറങ്ങി വഴിതെറ്റി വലഞ്ഞു വാടി
ഞെട്ടറ്റുവീണ മലർപോലെ കിടക്കുമെന്നേ
വിട്ടില്ലുണിക്കുഴലി! നിൻകനിവെങ്ങു പോകും? ൫൪

അയംപെട്ടം പിശുവാസ്സൊരു വേമ്പനാട്ട-
കായൽക്കകം തലതിരിഞ്ഞിടുമോടിപോലേ
കായല്ല ഞാൻ പഴവുമല്ലിടമട്ടിൽ ഞെങ്ങി-
പ്പായല്ലുനേർകുഴലി! പാട്ടൊടുന്നു പാരം. ൫൩

പറയുന്നതില്ല പതിനെട്ടടവും; കിടന്നു
ചുറയുന്ന ഞാൻ; പിടിയുമില്ലിതിനെത്തുമില്ല;
തെറയുന്ന തായ,മിനിയെങ്കിലുമൊന്നുനോക്കാൻ
മുറയും നിനക്കു മുഷിവോ? മുകിൽക്രന്തലാളേ! ൫൨

പയ്യാമ, പാമ്പു, പുഴ, പട്ടി, പരുന്തു, പന്നി,-
യീയാൻതുടങ്ങിയൊരുപാടു തരത്തിൽ മേന്മേൽ
ഈയാളെയിട്ട കരണംമറിയിപ്പതെന്നും
നീയാണു; താർമിഴി! നിനക്കിതിലെന്തുകിട്ടും? ൫൧

പൂവിൻമകൻമുതലുറുമ്പുവരയുള്ളുമുള്ളും
വേവിച്ചിടുന്നൊരഴൽ വാ,ചെറുപാട്ടമട്ടിൽ
ഈ വിഡ്ഢി ചുറ്റി നെറികെട്ടുപോരുമമ്മേ!
നീ വിട്ടുനില്ല വഴിയൊന്നിതിൽനിന്നു നീങ്ങാൻ. ൫൦

പണ്ടാരു ചെയ്ത പഴുതറൊരാ നന്മകൊണ്ടോ
വണ്ടാർതൊഴും കുഴലി! വല്ലുകണക്കില്ല ഞാൻ
ഉണ്ടായിവണ്ണമിനിയും പഴുതിൽക്കിടന്നു
തിണ്ടാടുവാൻ പണി; തിരിഞ്ഞൊരുനോക്കു നോക്കൂ, ൪൯

പയ്യിൻകണക്കറിവുവിട്ടിവനിപ്പിറപ്പും
കയ്യിൽക്കിടച്ചതു കളഞ്ഞു കളിച്ചിടായ്വാൻ
നീയിപ്പൊഴിത്തിരി നിനയ്ക്കുക; തെല്ലു ക്രൂടി
വയ്യിക്കിൽ ഞാൻ വളരെ വാടി വലഞ്ഞുപോമേ! ൫൦

പിട്ടാണിതൊക്കെ,യുലകെന്നതു നിൻ വെറും കൺ–
കെട്ടാണു; കേഴമിഴി! കീഴ്ക്കടലോലെ മേലും
മുട്ടാളനാമിവനെ നീയതിലിട്ടവട്ടം
തട്ടായ്ക; താരടികൾ താണു വണങ്ങിടുന്നേൻ. ൫൭

ഇന്നല്ലലിന്നു വഴിയെന്റെ പിറപ്പെനിക്കാ–
യൊന്നല്ല വെട്ടവ,തതിൻ നടുവിൽപ്പെടുമ്പോൾ
നിൻ നല്ല കൺമുനകൾ നീങ്ങുകയെന്നു വന്നാ–
ലെന്നല്ലണിക്കുഴലി! യെങ്ങനെ ഞാൻ പൊറുക്കും? ൫൫

പററില്ലിതൊന്നു, മടിയന്നൊരു നീക്കുപോക്കു
മററില്ല മന്നിൽ; മറിവല്ലിതു, മായമല്ല;
അററില്ല ചെറു പിറവിക്കയ,റുള്ളിലിഞ്ഞാൽ
തെററില്ല;തേന്മൊഴി! തെളിഞ്ഞൊരു നോക്കുനോക്കു. ൫൯

മിന്നുന്ന കല്ലുമണിമേടയുമാടയും നൽ–
പ്പൊന്നും മുഴുപ്പവനുമററമെഴാത്ത കാഞ്ചും
എന്നും കൊതിച്ചെള്ളതിലെന്റെ പിറപ്പു വിറു
തിന്നുന്ന ഞാൻ തിരുമിഴിക്കട തീണ്ടിടാതെ. ൬൪

കണ്ടത്തിലും പുരയിടത്തിലുമെപ്പൊഴും പൊൻ–
പണ്ടത്തിലും പവനിലും കൊതി പാരമേന്തി
മണ്ടത്തമേറുമടിയന്റെ മനം മയങ്ങി–
ക്കൊണ്ടല്ലണിക്കുഴലി! നിൻകഴലോപ്പുതില്ല. ൬൭

ചാരിക്കിടപ്പതിനു മാടവുമുച്ചയായാൽ–
ക്കോരിക്കുടിപ്പതിനു വെള്ളവുമാന്നിടാതെ
തീരില്ലയെങ്കിലതിനായ് തലകാഞ്ഞുപോട്ടേ;
പാരിങ്കൽ മററുവക പാൽമൊഴി! യാക്കവേണം? ൭൩

ചാണിൽക്കവിഞ്ഞൊരു വനം വയറിന്ന നീളം
കാണില്ല; പിന്നെയതു കത്തി നിറപ്പതിന്നായ്
നാണിച്ചിടാതെ പല ഗോഷ്ടികളം പല്ലിളിച്ചു
കാണിപ്പവൻ കറകളഞ്ഞൊരു കാടനല്ലേ? ൫൯

തങ്കത്തിനാൽപ്പണിത മാമലയോട്ട വാടാ-
തങ്കത്തിനേറെ മുതൽ കൈയിലിരിപ്പവന്നും
തങ്കൽത്തിളങ്ങുമൊളി, ഒത്തുലകിൻ മണാളൻ
തൻകത്തിയോങ്ങുമളവൊന്നിനുമാവതുണ്ടോ? ൬൭

ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞു തുലയുന്നൊരു മെയ്യു വേണ്ടി
ഞെക്കിപ്പിഴിഞ്ഞുലകിനുള്ളൊരു ചാറെടുപ്പാൻ
തിക്കിത്തിരക്കിടുവതേതൊരു വിഡ്ഢി? നായ്ക്കു
നക്കിക്കുടിപ്പതിന്ന പാല്ലുടലെന്തിനാവോ? ൭൫

അന്നന്ന വല്ല കഴവും കഴിയാതെ തീരി-
ല്ലെന്നൻപിലോ,ത്തതിനു പോംവഴി കാൺകയെന്യേ,
എന്നമ്മ പൂത്ത മുതലിന്ന കൊതിക്കയെന്ന-
മന്നത്തമെന്നകമലക്കു വരുത്തിടൊല്ലേ! ൮൩

ഉച്ചയ്യിരപ്പതിന്ന കത്തില കോട്ടുവോന്ന
കച്ചപ്പുറത്തൊട്ട കട്ടക്കനമക്കണക്കിൽ
കൊച്ചമ്മയൊത്തു പുതുമേടയിലേറുവോന്ന
പിച്ചപ്പിഴപ്പുമൊരുമിച്ചു വരുന്നതില്ലേ? ൯൧

ഉള്ളിന്നിണങ്ങി മലർ പൊറൊരു തേവിടിശ്ശി-
ക്കുള്ളിക്കു താൻ കണവനെന്ന നിനച്ച മേന്മേൽ
തുള്ളിക്കുളിച്ചതിരുവിട്ട ഞെളിഞ്ഞിടുന്ന
പുള്ളിക്കു പേർ മടയരിൽക്കൊലകൊമ്പനല്ലോ. ൯൯

തുട്ടിങ്കലേക്കു നിലവിട്ടു വലിഞ്ഞുകേറി-
പ്പൊട്ടിപ്പൊടിച്ചുയരുമെൻ കൊതിമാമരത്തെ
കട്ടിത്തമേറിന മിഴിക്കടവാളെടുത്തു
വെട്ടിക്കളഞ്ഞിടുക വേരൊടുകൂടിയമ്മേ! ൧൦൭

നാക്കാൽ മിരട്ടി നറുനെയ്യെതിർമെയ്യു വായ്ക്കും
ഡീക്കാൽ മയക്കി മറിമാന്മിഴിമാരിലാരും
കാക്കാനൊറ ചൊല്പടി കളിപ്പൊരു ചിങ്കളംപോ-
ലാക്കാതിരിക്കണമതിന്നടിയൻ തൊഴുന്നേൻ. ൩൬

പാഴറൊരുള്ള മെഴുവോരെയണഞ്ഞു ചുറ്റി-
ച്ചൂഴം പെരുത്ത മടവാർക്കൊതിയായിതന്നിൽ
കീഴും കിഴക്കുമറിയാതെ കിടന്ന മുങ്ങി-
ത്താഴുന്നതിന്ന തരമമ്മ തരാതിരിക്കു! ൩൭

പെണ്ണുങ്ങളംതൻ പടികം കാത്തു പിറപ്പു രണ്ടു
കണ്ണുംമിഴിച്ചു കഴുകിക്കളയാതിരിപ്പാൻ
എണ്ണുന്ന ഞാ,നതിനെനിക്കിടയാകിൽ മന്നും
വിണ്ണും തൊഴും വിരുതു നേടി വിളങ്ങുമല്ലോ. ൩൮

നാട്ടാരെയൊക്കെയൊരുമാതിരിയിട്ടു കൊട്ട-
യാട്ടാൻ മിടുക്കനലരമ്പനെ ഞാൻ തരിമ്പും
ക്രുദ്ധാക്കുകി,ല്ലൊരു കുരുക്കനെയേതുകാട്ടിൻ
പാട്ടാളി ക്രൂസു, മരികിൽ തിരുമേനിയില്ലേ? ൩൯

പായുന്ന നാളുകളിൽ മങ്കകളുള്ളാത്തിളിച്ചു
വായും പൊളിച്ചു വഴിതെറിന ക്രുത്തടിച്ചാൽ
ഈയുള്ള വന്നൊഴുമയിർക്കയറാറു പൊട്ടി-
ത്തേയുന്ന നേരമൊരു പിൻതുണയെന്തു മന്നിൽ? ൪൦

എണ്ണുങ്ങളം മറൊരുത്തരത്തിലുമാന്നിടാതെ
തിണ്ണം കരിങ്കഴലിമാരൊട്ട ക്രൂടിയാടി
മണ്ണല്ല ചാണകവുമല്ലതുമട്ടിൽ വാഴും
പെണ്ണുന്ന നില്പുമയിർ പോയതുപോലെതന്നെ. ൪൧

ചുമ്മാതിരിക്കുമിവനെച്ചവടോടെടുത്തി-
ട്ടുമ്മാനമാടരുതു മങ്കക,ളായതിന്നായ്
അമ്മാമലയുടെ മകളേ! തല കാലിൽ മുട്ട-
മ്മാതിരിക്കടിയനൻപതു കുമ്പിട്ടുന്നേൻ. ൪൨

ചോരത്തിളപ്പു,പുണ, മെയ്യൊളി, പേർ, കരുത്തു,
പാരം പെരുത്ത മുതൽ, നൽത്തറവാ,ടിതെല്ലാം
വേരറ്റയിർച്ചൊടി പറിഞ്ഞു മറിഞ്ഞുവീഴും
നേരത്തൊരുത്തനൊരു പിൻതുണയാവതുണ്ടോ? ൭൫

കവള്ളത്തിലേക്കുമിളപോലുലകത്തിലുള്ള
പൊള്ളപ്പിറപ്പു മറയുന്നതു നോക്കിയാലും
ഉള്ളത്തിലേതുമൊരുതെല്ലടിയങ്ങളം നിൻെറ
കള്ളക്കളിപ്പൊരുളു കണ്ടറിയുന്നതില്ല. ൭൬

എല്ലാരുമാളുമൊരു ചാക്കിനെ നീക്കി നിത്തു-
കില്ലാരുമെതു വിരുതാന്മതോത്തിടാതെ
"ഇല്ലാരുമെൻകിട; തനിപ്പതു ഞാനുമെൻെറ
നല്ലാരു"മെന്ന നിനവേവനുമാന്നിടുന്നു. ൭൭

പോത്തിൻകണക്കു പുതുതേന്മൊഴി! നിൻെറ പാവ-
ക്രുത്തിൽക്കറങ്ങിടുമൊരെന്നകമെന്നുമെന്നും
ഈത്തിന്മമൂത്ത പിറവിക്കടലിൻെറയോള-
പ്പാത്തിക്കകത്തു തകിടംമറിയുന്നവല്ലോ. ൭൮

രണ്ടാകിലും പകിടയങ്ങനെതന്നെ പന്തി-
രണ്ടായ്ക്കടഞ്ഞിവരെ വീഴുമെനിക്കിയണ്ണം
വണ്ടാർതൊഴുംകുഴലി! ഞാനൊരു പേക്കിനാവു
കണ്ടായതുള്ളപടിയുള്ളിൽ നിനച്ചിടുന്നു. ൭൯

ഇന്നൻപിലെൻപിറവി നീറിലെഴുത്തിനൊത്തും
മിന്നൽക്കൊടിക്കു കിടപൂണ്ടുമിരിപ്പതെന്നായ്
അന്നന്നു കണ്ടുമതുഞാൻ മലയാക്കിയെൻെറ
മന്നത്തരത്തിൽ മടിവിട്ട മയങ്ങിടുന്നു. ൮൦

ഈടില്ലിതിൻകിടയിലൊന്നിനുമെന്ന ചൊല്ല
നേടിത്തിളങ്ങുമിനവും വിനവന്നിടുമ്പോൾ
ചോടിങ്കൽനിന്നിളകി നാം മിഴിരണ്ടുമൊന്നു
മൂടിത്തുറപ്പതിനു മുമ്പു മുടിഞ്ഞിടുന്നു. ൮൧

എന്നമ്മ, തന്ത, യുടൽ, തോഴർ, കിടാങ്ങൾ, മേട,–
യെൻ നല്ല തയ്യൽ, മുതൽ, പണ്ട, മുടപ്പിറന്നോർ,
എന്നന്മയിൽ ഞാൻ പലതുമെന്നുടെയെന്നുറച്ചു
കന്നൽക്കരിങ്കുഴലി! കാടുകയം കാട്ടിടുന്നു. ൭൫

വേടൻ വലയ്ക്കുടിയിൽ വയ്പൊരു തീറ്റ, മുറവും
കേടറ്റതെന്നു കരുതും കിളിപോലെ മേന്മേൽ
ആടല്ലു വിണ്ണുകളിവറ്റയെ ഞാനിളമ്മാൻ–
പേടയ്ക്കുനേർമിഴി! പിഴച്ചു കൊതിച്ചിടുന്നു. ൭൬

തീയിൽക്കിടന്നുപിടയും പുഴുക്കുടി മേനി–
ക്കോയിക്കലേറി ഞെളിയുംപടി മുന്നിൽനിന്നും
നീയിപ്പടിക്കു നിലകെട്ടിടുമെന്നെയാട്ടി–
പ്പായിപ്പതെന്തു പനിമാമലതൻ കിടാവേ? ൭൭

വല്ലാതെ നീർ വളരെയു, മെന്തൊരുവാകുടിപ്പാ–
നില്ലാഴിയെങ്കുമൊരുതുള്ളിയു, മെന്നപോലെ
എല്ലാപ്പണിക്കുമിട വേണ്ടതിലേറെയുണ്ടു;
ചൊല്ലാന്ന നിൻകഴൽതൊഴാൻ തൊടിക്കുടിയില്ല! ൭൮

തേനായിടഞ്ഞമൊഴി! തെറ്റുകയം ചെയ്ത വന്ദേ–
ഖാനാവു കേറി മരുവുന്നൊരു പുള്ളിപോലെ
ഞാനാടൽപൂണ്ട പലനാളുകളെന്റെ തായ്ക്കു–
മ്മാ നാറമേറിന വയറ്റിനകം കഴിച്ചേൻ. ൭൯

കത്തുന്ന തീയൊരിട, മെമ്പടി വൻ പുഴുക്കും
തത്തുന്ന മറ്റൊരിട, മെങ്കുമൊരേതരത്തിൽ
മെത്തുന്ന രാപ്പകൽ മറക്കുഴിനാറ്റ, മീമ–
ട്ടൊത്തുള്ളൊരാക്കുടിയിലെങ്ങനെയാരു പാക്കും? ൮൦

കാട്ടിൻനടുക്കു വഴിതെറ്റി വലഞ്ഞിടുന്നൊ–
രാട്ടിൻകണക്കുടിയനമ്മവയറ്റിനുള്ളിൽ
ക്കുട്ടിന്നൊരുത്തനുമെഴാതെ മറിഞ്ഞുവീണ
കുട്ടിൽപ്പെടുന്ന കിളിപോലെ കഴങ്ങി പാരം. ൮൧

അന്നാളകംക്കുതിവന്നളവമ്മയെന്നെ
മന്നാമിതിൻ നടുവിലിങ്ങനെ പെറുത്തള്ളി.
ചൊന്നാൽക്കണക്കുമൊരു കൈയുമെഴാത്തമട്ടി-
ലെന്നാടലന്നുമുതലിന്നുമയന്നിട്ടുന്നു. ൪൭

കൊല്ലും വിശപ്പു, കൊതിയുള്ളതു നാക്കെടുത്തു
ചൊല്ലുന്നതിന്നു ചെറുതും കഴിവി,ല്ലിവണ്ണം
അല്ലും കിടന്നു പകലും കരയുന്നൊരെന്നെ-
ത്തല്ലും തലയ്ക്കു തളരുംപടി തള്ള മേന്മേൽ. ൪൮

പാരം ചിരങ്ങു, ചൊറി, വിൽച്ചുമ, നെഞ്ഞടപ്പു,
നീ,രക്കരപ്പു,നിര, രാപ്പനി, നോവിവണ്ണം
ചാരത്തു വൻപിണികളെമ്പടി വന്നണഞ്ഞ
നേരത്തു ഞാൻ കനലിലീയൽകണക്കു തീർന്നു. ൪൯

കള്ളംവെടിഞ്ഞിതുകാലം വായ്പളവാത്രുപത്രി-
വെള്ളം, കഴമ്പു, പൊടി, കാച്ചിയ നെയ്യിവണ്ണം
തൊള്ളയ്ക്കകം പല മരുന്നുമടിച്ചിറക്കും
തള്ളയ്ക്കു ഞാനൊരു പെരുംചുമടെന്ന തോന്നി. ൫൦

എണ്ണംവെടിഞ്ഞൊരു മരുന്നിനുമാവണക്കി-
ന്നെണ്ണയ്ക്കുമെൻവയറു വീപ്പയൊടൊപ്പമായി
തൊണ്ണയ്ക്കു കൈപ്പു പിരിയാത്തൊരു തോഴരായി-
ത്തിണ്ണം കഴിച്ചു പലനാളകം പൈതലാം ഞാൻ. ൫൧

ചേണുറ്റൊരമ്പിളിമുതൽച്ചെറുപേൻവരയ്ക്കും
കാണുന്നതൊക്കയിലുമുള്ള കടന്നുകൂടി
വേണുന്നതെന്തതറിയാതെ കിടന്നു വിക്കി-
ക്കേ,ണുള്ള നാഥം മുഴുവനെങ്ങനെയോ കളഞ്ഞേൻ! ൫൨

അപ്പം മലപ്പൊടി തുടങ്ങിയ തീൻചരക്കൊ-
ടപ്പന്തു പീപ്പി മുതലുള്ള കളിത്തരത്തിൽ
ഒപ്പം വരാത്ത കൊതി പൂണ്ടൊരു പാട്ടുനാളി-
ലുപ്പൻ തുലച്ചു, മലരിൻനിര ശിങ്കളംപോൽ. ൫൩

വെയ്‌ലത്തുനിന്ന തലകാഞ്ഞു വിയർപ്പുനീരിൽ
ശീലത്തരം മുഴുകുമാറു കിടന്നചാടി
മേലത്തുയും പൊടിപിരണ്ടു വരുന്നൊരെന്റെ
കോലത്തെ നോക്കിട്ടുകിലാരു ചിരിച്ചിടാത്തു? ൯൨

മേളത്തിൽ വീട്ടുപടിതൊട്ടൊരെഴുത്തുപള്ളി-
യോളം,തിരിച്ചു,മിതുമട്ടിന്ന രണ്ടുനേരം
കോളറെറാരിക്കഴുത ബുക്കുവിഴുപ്പു ഭേസും
നാളന്ന നല്ലൊരു തരത്തിനു വന്നുചേന്നു. ൯൩

ചൂട്ടുള്ളിനാന്ന പലമട്ടിന്ന കണ്ട കാട്ടം
മേട്ടം കിടന്ന തലകാഞ്ഞുരുവിട്ടതള്ളി
ഈടുററിട്ടുന്ന ചില പാസ്സുകളും കൊട്ടുത്തു
ക്കുട്ടുന്ന തള്ള ലൊടുക്കുടിന ഞാൻ ഞെളിഞ്ഞേൻ. ൯൪

പാരായിട്ടുന്ന പഴുതററ ചെടിക്കു നീയാം
നാരായവേരടിയിൽ നില്പുതറിഞ്ഞിടാതെ
നേരായിതൊക്കെയൊരുനാഠംത്തനിയേ മുളച്ചു
പാരാതെ വാച്ചുപടി ഞാൻ പരിചോടു പാർത്തേൻ. ൯൫

ആനൽത്തളിർക്കൊടി തൊഴും പുതുമെയ്പ്പുകിട്ടു-
മാനത്തലയ്യുതിരിളംകളർകൊങ്കുമൊട്ടും
മാനത്തൽ പൂണ്ട മിഴിയും മടവാരിൽ നോക്കി
ഞാനത്തരത്തിലൊരു കുറികണക്കു നിന്നേൻ. ൯൬

പൊട്ടും പകിട്ടു കലരും പുരികത്തിനുള്ള
വെട്ടം പെരുത്തൊളി പെറും കഴലിന്റെ കെട്ടും
പിട്ടും പിരട്ടുമിയലും മടവാക്കു ചെണ്ട-
കൊട്ടുന്നതിൽക്കൊതികലന്ന കഴുങ്ങിവാണേൻ. ൯൭

പാരിൽപ്പെരുത്തടിയുടഞ്ഞ കുടത്തിനുള്ള
നീരിൻകണക്കുയിരു ചോരുവതോത്തിടാതെ
താരിൽക്കവിഞ്ഞഴകെഴുംമിഴി! ഞാൻ കഴിച്ചിൽ-
പ്പോരിന്നുവേണ്ടിയരയും തലയും മുറുക്കി. ൯൮

അപ്പോക്കളത്തിനകമാക്കമോടെത്തിയെന്നാ-
പ്പപ്പോ! വളന്ന വഴിമുട്ടിൽ വലഞ്ഞു വാടി
നില്പോരു ഞാൻ നിലയിലായ് നിനവുറവു നിന്നെ-
യിപ്പോളിളന്തളിരുടൽക്കൊടി! കുമ്പിട്ടനേൻ. ന്നുൻ

വല്ലാത്തൊരപ്പടനിലത്തിലകപ്പെട്ടന്ന-
വില്ലാളികംക്കുടയ വൻകളവിൻ കടുപ്പം
എല്ലാം നിനച്ചടിയനള്ളാരു പേടി നിന്നോ-
ടല്ലാതെയാരൊടറിയിപ്പതു തമ്പുരാട്ടി? ൦൦

നേരാം പിലാവിലയുമൊന്നു വളച്ചുവേണം
പാരാതെ കഞ്ഞികുടിയേവനുമെന്നു ചൊല്ലി
താരായിടഞ്ഞമിഴി! തണ്ടൊടു കള്ളമെന്നു
പേരായിടും കടലിൽ ഞങ്ങടം കളിച്ചിടുന്നു. ൦൧

മെച്ചം വരില്ലരവി,നത്തരമുള്ളിൽ നഞ്ചു
വച്ചുൻപെഴും മൊഴികടം കൊണ്ടതടച്ചുമൂടി
പച്ചച്ചിരിക്കുടയ പാൽപണിയും പകിട്ടിൽ
പിച്ചയ്യു കാണികളെ ഞങ്ങടം മയക്കിടുന്നു! ൦൨

മേലാൽക്കരേറരുതൊരിക്കലുമെന്നു വച്ചു
കാലാലടിക്കു കഴിതോണ്ടി,യതിങ്കൽ വീഴ്ത്താൻ
പാലാഴിപോൽ ചിരിചിരിച്ചെതിരാളിതന്റെ
ചേലാന്ന മേനി ചിലനാൾപ്പുണരുന്നു ഞങ്ങടം. ൦൩

മന്നിൽ പൊരുത്ത തറ, നീർ, കളിർതെന്നൽ, മൂന്നു-
മൊന്നിച്ചു വാച്ചമവയൊറയിലാണ്ടുകൊംവാൻ
കുന്നിച്ചിടും കൊതിയൊ,ടിത്രയുമിന്നമട്ടു-
മെന്നില്ല, ഞങ്ങടം തലകാഞ്ഞു ചുഴിഞ്ഞിടുന്നു. ൦൪

പേരാൻ നിൻ കണവനൊത്തവർ തങ്ങളെന്നി-
പ്പാരായതിൽപ്പുലരുമിപ്പൊഴരച്ചിടുന്നു;
നേരാണിതെങ്കിലുമവക്കു കഴത്തിലല്ല
പാരാതെ നഞ്ചതിനു നാൽവിരൽ താഴെയത്രേ. ൦൫

തേവാരവും കുറികളും കുളിയും യിരിഞ്ഞ
പൂവാടിട്ടം മൊഴിയുമൊക്കുകിലേതു പിട്ടം
രാവാട്ടെ,യല്ല പകലാട്ടെ,യൊരാളറിഞ്ഞു–
പോവാതിരിപ്പതെളുതെന്നിവരോത്തിടുന്നു. ന്നെ

ചേലാന്ന് മട്ട ചെറുപൂപ്പുകം പാൽകുടിക്കും
പോലാരുമിച്ചുതികം കാണ്മതിനില്ലയെന്നും
മേലാക്കമില്ല പിറവിപ്പിണിയെന്നുമോത്തു
പാലായിടഞ്ഞമൊഴി! ഞങ്ങടം ഞെളിഞ്ഞിടുന്നു. നൈ

തീവണ്ടി തൻചിറകടിച്ചു പറപ്പതെന്നും–
പ്പൂവൻപിലോത്തിലമന്നിട്ടമീച്ചുപോലേ
ഈവണ്ണമുള്ളനില തന്റെ മിടുക്കുകൊണ്ടു
കൈവന്നതെന്നു കരളിൽക്കരുതുന്ന ഞങ്ങടം. വൈ

നേരറ്റൊരീയുലകിടത്തിനെയൊന്നുകൂടി
നേരറ്റതാക്കി വയറേ വലുതെന്നു ചൊല്ലി
നേരംകഴിക്കുമൊരു കന്നരിരുന്നിടുന്ന
നേരത്തു നല്ലവർ കഴങ്ങുകതന്നെ വേണം. ന്നൈ

ഇക്കാണുവോരുലകമാം കടലെന്റെ കപ്പൽ
മുക്കാൻ മുതിർന്ന മുരശിട്ട മുഴക്കിടുമ്പോൾ
തുക്കാലിണത്തളിരുതന്നെ കനിഞ്ഞിടേണം
ചുക്കാൻപിടിപ്പതിനു; ചുറ്റിടുമല്ലയാകിൽ. വ്യാ

മേലാക്കമെങ്കിലുമൊരെപ്പൊടിയോളമീയെൻ
മേലാക്കരുംതിരുമിഴിക്കട വന്നുകേറാൻ
ഈ ലാക്കിൽ ഞാനിനിയ നിൻ പുതുനീർമലർത്തു–
ക്കാ,ലാക്കമാന്നു കയൽനേർമിഴി! കൈതൊഴുന്നേൻ. വ്യാ

മുന്നെക്കണക്കുകമലക്കൊരു തള്ളലില്ല;
പിന്നെക്കനത്തൊരഴൽവന്നുപിടിച്ച മേന്മേൽ
നിന്നെക്കുറിച്ചു നിനവാണു നിദാന,മമ്മ–
യെന്നെത്തുണയ്ക്കുവതിനെന്തിനി വേണ്ടതാവോ? വ്യാ

എറിത്തെറിച്ചെവിടമൊക്കയുമോ നടന്നു
ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞൊടുവിൽനേർവഴി വന്നൊരുള്ളം
തെറ്റിൽപെടാതെയിനി നിൻ കഴലൊന്നുതന്നെ
പറ്റിപ്പിടിച്ചു പടരട്ടെ പതുക്കെ മേന്മേൽ. ൧൩

അത്തൽപ്പെട്ടൊരകതാരൊട്ട ഞാൻ കിടന്നു
മുത്തങ്ങകത്തി മുരടായ് മുഷിയുന്നതെല്ലാം
പുത്തൻമലക്കെതിരുടൽക്കൊടി! നീയറിഞ്ഞാ-
ലിത്തറ്റിലീയിടിവിനിങ്ങിടയില്ലയല്ലോ. ൧൪

പാവം കിടന്നു, പകലില്ലിരവില്ല, നിൻറെ
പൂവഞ്ചിടം കഴൽ തൊഴുന്നതു കാണ്മതില്ലേ?
ഈ വട്ടമൊന്നുമിവനോത്തിളകുന്നതല്ല;
നീ വച്ചുകെട്ടിടുക നിന്നുടെ പിത്തലാട്ടം. ൧൫

അമ്മാമലയ്ക്കു മകളേ!കടുകോളമെന്നെ-
യുമ്മാക്കിമട്ടകളെടുത്തു മിരട്ടിടേണ്ട;
ഇമ്മാതിരിപ്പണികളെന്നൊടു കൂടുകില്ല;
ചുമ്മാതിരിക്കവിടെ; നിന്നെയറിഞ്ഞുപോയ് ഞാൻ. ൧൬

തെല്ലുക്കരയ്ക്കൂരികലേത്തിരകണ്ടു പേടി-
യില്ലാതെ നല്പടവു ചൊറ്റിനിറക്കുവോനിൽ
ചൊല്ലാന്നിടം കടലിണങ്ങിയവന്നു വേണ്ട-
തെല്ലുംകൊടുക്ക; മതൊടൊത്തവനം തന്നെ നീയും. ൧൭

തുക്കാൽ തൊഴാൻ തുടരുകിൽ തിരളുന്ന മാലിൽ
മുക്കാലുമാളുകയും മുറയ്ക്കു മുഷിഞ്ഞു മാറും.
ചുക്കാണിതെന്നു ചുണപൂണ്ടു നിനച്ചടുത്തു
വക്കാണമിട്ടിടുകിൽ വാർമിഴി! നീയിണങ്ങും. ൧൮

താരഞ്ചിടും മിഴി! തരത്തിനു പ്പാറ, വെള്ള,-
മീരണ്ടിലൊന്നാടിയിൽ വായ്പതു കാണുവോളം
ചാരത്തുനിന്നാടിയനിക്കഴിതന്നെ നോക്കി
നേരംവെളുപ്പുവരയ്ക്കു കിടന്നു വെട്ടം. ൧൯

എന്നാടൽപോയെളുതിൽ നിൻകനിവേറെ വാച്ച
നന്നാകുമീയടിയനൊന്നുകി,ലല്ലയെങ്കിൽ
ഇന്നാലു നന്മറകളോതുവതൊക്കെ മേല്പോ-
ട്ടൊന്നാന്തരം കുരളയാ,മിതിലേതു വേണം? ൯൦

തീയമ്പിട്ടും മിഴിയനെത്തിറമോട്ട തൊങ്ക-
ത്തായത്തിൽ നിത്തുമൊരു താരെതിർമേനിയാളേ!
നീയമ്പിലൊന്നിവനെ നോക്കണ,മല്ലയെന്നാൽ
ചായം നിനക്കു ചതി വിട്ടു വെളുത്തിടേണം. ൯൧

വീണായെനിക്കിലവു കാത്ത കിളിക്കു ചേർച്ച-
യാണാടൽ പൂണ്ടിതിൽ വരാനിടയുള്ളതെന്നാൽ
ആണായൊരുത്തനിനി നിൻകഴൽ കുപ്പുകില്ല;
കാണാം; കണക്കു ശരി;യെങ്ങനെവേണമാട്ടെ! ൯൨

എന്താകിലെന്തൊരടി ഞാൻ പുറകോട്ട വയ്പ്പി-
ല്ലെൻതാർതൊഴുംമിഴി! വരട്ടെ വരുന്നതെല്ലാം;
നിൻതാമരപ്പൂതുമലക്കഴൽ കുപ്പുമെന്നെ-
യെന്താണുവേണ്ടതതു നീയറിയും പതുക്കെ. ൯൩

കൊട്ടാരവാതിലിനു മുട്ടുകിലെന്നുമൊന്നും
കിട്ടാതെപോവതെളുതല്ലതു തീർച്ചതന്നെ;
മുട്ടാളനെങ്കിലുമെനിക്കിനി നിന്നെ വിട്ട
മറ്റായിടഞ്ഞ മിഴി! മാറിടുവാൻ ഞെരുക്കം. ൯൪

രാവപ്പടിക്കുമതുപോൽ പകലപ്പടിക്കും
കാവല്ലു തന്നെ കരം കാഞ്ഞു കിടപ്പതില്ലേ?
പോ വല്ലെടത്തിനുമിവണ്ണമുരച്ചിടാതി-
പ്പാവത്തിനൊന്നു പടിവാതൽ തുറക്കുകമ്മേ! ൯൫

ഉരുക്കട്ടിക്കുടമലരമ്പിനെ വീഴ്ത്തിനില്ലും
മുക്കണ്ണനെന്ന കൊലകൊമ്പനെ മുക്കിലാക്കി
തക്കത്തിൽ വാർകടമിഴിക്കയറാൽത്തളച്ച
മൈക്കണ്ണി! നിൻ വിരുതു മന്നിൽ വിളങ്ങിടുന്നു. ൯൬

ആറാക്കമോടണിയുവോനുടൽ പാതിയട്ടി-
പ്പോറാക്കിടും പൊന്മലയെപ്പോരു കണ്ണിലുണ്ണി!
മാറാതെ ഞാൻ മുറയിടുന്നതു തെല്ലുമുള്ളിൽ-
ക്കേറാത്തതെ,ന്തവിടമച്ഛനൊടൊപ്പമാണോ? ൯൩

മുക്കണ്ണനുള്ളടികടം മുമ്പു മുറയ്ക്കു കൂപ്പി-
ത്തക്കത്തിൽ വേണ്ടവക നേടിയ തമ്പുരാട്ടി!
അക്കള്ളി കണ്ടതുകണക്കു നടക്കുമെന്നെ-
പ്പൊക്കത്തിലാക്കരുതു; കീഴ്ക്കടയോമ്മവേണം. ൯൪

നീയാരു? തായുലകമഞ്ചിനമൊൻപതിന്നു,-
മീയാനൊടൊക്കുമിവനോ വെറുമുണ്ണിയല്ലേ?
തായാട്ട ഞാൻ തളിരുടൽക്കൊടിയെത്രചെയ്യു-
പോയാലുമായതു പൊറുത്തു തുണയ്ക്കണം നീ. ൯൫

തായേ! മറപ്പെരുമരത്തിൽ വിളങ്ങി നിൽക്കും
കായേ! കനത്ത കനിവിൻ കളരിത്തിടമ്പേ!
നീയേ നിനയ്ക്കിലൊരു താങ്ങലെനിക്കു; മേന്മേൽ
തായേ തരം തളിരിളങ്കഴൽ താണുകൂപ്പാൻ. ൯൬

ഞാനേറമുൾക്കളിരിനായെഴുതാൻ തുനിഞ്ഞൊ-
രീനേച്ച നേന്തൊഴുവോക്കു മലക്കിടാവും
താനേ മലക്കു മകനെത്തഴുകുന്ന തായും
മാനേലുമോമനമിഴിക്കുട തീരുകത്തും. ൯൭

——(൫)——

൫. വിലാപപ്രപഞ്ചവിംശതി.

അഹഹ! തുളപ്പെടുന്നോ സൂചിയാൽ? കൃത്തിടുന്നോ
ദേഹനനിൽ? മുഴുകുന്നോ നഞ്ചിലെൻ കാതു രണ്ടും?
അഹഹ! കഠിനം! എന്തിക്കേപ്പുതെൻ പുഷ്പസംഭാ-
സഹയുടെ പതി—അയ്യോ! ദൈവമെന്തോന്നുചെയ്യു? ൧

കവികലഗുരു; സാക്ഷാൽ കൈരളീകാളിദാസൻ;
വിവിധഗുണഗണത്തിൻ വിശ്രുതവിഖ്യാതഗേഹം;
ദിവി മറയുകയല്ലോ ചെയ്തതെന്നാകിലത്തെ-
ത്തവിടുപൊടിപെടുത്താൻ ഹന്ത! മറ്റെന്തുവേണം? ൨

മലകടിമുതലേ ഞാനേതു സൽകാവ്യകൃത്തിൻ
കലമധുരവചസ്സിൽ കൈയുകാധിക്യമാന്നു;
നലമൊടു സുധിയേവൻ നവ്യസാഹിത്യതത്പം
പലതുമനിശമെന്നെപ്പാഠനം ചെയ്തപോന്നു; ൩

ക്ഷിതിയിലൊരുവിധം ഞാനീ നിലയ്ക്കാക്കെയെത്തു-
ന്നതിനു വരദനാകും ദേവനേവൻ നിദാനം;
മതി മമ മഹനീയൻ മാതൃകാമർതൃനാരെ-
പ്പ്രതിവിനതകരിപ്പാൻ പാരമാശിച്ചിരിപ്പൂ; ൪

ഭവതിയറിയുമെല്ലാം ഭാരതീദേവി!—യക്ഷ്മാ-
ധവനുടെ കനിവൊന്നാലിതുനാൾ ഞാൻ പുലന്നു;
അവസിതമവിടുത്തെക്കായ്വുമെന്നായി; മേലാ-
ലവനിയിലടിയത്തിന്നാരൊരാധാരമമ്മേ? ൫
(വിശേഷകം)

'പ്രകൃതി മരണമാണിപ്രാണികൾക്കെ'ന്ന തത്പം
സകൃദപി ഹൃദയത്തിൽ സംസ്മരിക്കായ്കയല്ല;
നികൃതി വിധി തുടർന്നാൽ നീക്കുപോക്കില്ലയെന്നു-
മുകൃതകുസുമനോവാക്കാദരിക്കായ്കയല്ല; ൬

പുരുഷനലകിൽ മാലും സൌഖ്യവും മിശ്രമെന്നു-
മെളുതു സുജനമതത്തെസ്സമ്മതിക്കായ്കയല്ല;
ഒരുവിധമഴൽ വന്നാലൊക്കയും ഞാൻ പൊറുക്കാം;
തിരുവടിയുടെ പാദം തീർച്ചയായ് ത്താങ്ങലില്ലേ? ൭
(യുഗ്മകം)

അതിനുമിതിനുമെത്രയുണ്ടു വൈജാത്യം? എന്തെൻ
ഗതിയിനി? യിരുളല്ലേ ഭാവിയറിവരംവരയ്ക്കും?
മതിയെരിവതിലുണ്ടോ ചിത്രം? എന്നോടു നീയി-
ച്ചതിയഹഹ! കടുപ്പം ദൈവമേ! ചെയ്തവല്ലോ! ൮

പതിവിനുലകു മേലും ഹന്ത! പൊയ്പ്പാണ്ടിരിക്കും;
മതിരവികളുദിക്കും; മാരുതൻ സഞ്ചരിക്കും;
അതിലപരർ സുഖിക്കാം; ശൂന്യനായ് ഞാൻ; എനിക്കി-
ക്ഷിതിയിനി മരുമാത്രം; ജീവിതം ഭാരമാത്രം. ൯

പരിചൊടിതുവരയ്ക്കും പുഷ്പഭൂപുണ്യലക്ഷ്മീ-
പരിപണപരിപാകം പാതിവ്രം പാരിജാതം
പരിസരമണവോരെപ്പാലനം ചെയ്തു; ഹാ! ഹാ!
പരിമുദിതമിദാനീം പാരിടത്തിന്റെ ഭാഗ്യം!! ൧൦

ഇതരഗതിയകന്നോർ കേരളീയക്കൊരുത്വാ-
ഹിതമിതിൽ വലുതായിട്ടെന്തു മറവുണ്ടു പറവാൻ?
ജിതമഹഹ! ഭവാനാൽ ദുർവിധേ! ഞങ്ങളം കത്തും
ചിതയിലെരിപൊരിക്കാം ജീവനല്ലേളുമുള്ളം. ൧൧

ഒരുവനതുണമേറാം; ദോഷമന്യന്നുമേറാം;
പുരുഷജനനമുണ്ടോ പുണ്യപാപങ്ങളെന്യേ?
കരുതി നരരിവണ്ണം, ഹാ തുണം മാത്രമായി-
ത്തിരുവടിയവതാരംചെയ്ത കാലം വരയ്ക്കും. ൧൨

അകലുഷമഹിമാവാം കേരളത്തിന്റെ ഭാഗ്യ-
ത്തികവു ശരിവരയ്പ്പീ രണ്ടു കാലത്തിൽ മാത്രം;
സകലമനികലേന്ദ്രൻ ശങ്കരൻ വാണതേകം;
സുകവി വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ വാണതന്യം. ൧൩

കിമപരം? അഥവാ "ഞാൻ ധർമ്മരക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി-
ക്ഷമയിലവതരിക്കും മർത്ത്യനായപ്പൊഴപ്പോഴും."
സുമധുരമിതിവാക്യം സൂക്ഷ്മമായ് ചൊന്ന സാക്ഷാൽ
കമലനയനനാവാം കല്യനിക്കാശുപീശൻ. ൧൪

പരനുപകൃതിചെയ്വോൻ പ്രാണിയെന്നുള്ള തത്വം
പരമിനിയുലകത്തിൽ സ്പഷ്ടമാക്കുന്നതേവൻ?
അരമനമുതലങ്ങേയറ്റമുള്ളോരു ചെറു-
പ്പുഴയെ വിഹരിക്കും സ്വാർത്ഥമേ! മൂർത്തമായ് നീ! ൧൫

സിതയെതിർമധുരോക്തിക്കാകരം; വഞ്ചിഭ്രമീ-
ശതമഖന്റെ വലങ്കൈ; കേരളത്തിന്റെ ദീപം;
ബത! വിബുധജനത്തിന്നാശ്രയം; കഷ്ടമയ്യോ!
ഹതവിധിയെതിലെല്ലാം കൈകടത്തിക്കളഞ്ഞു!! ൧൯

തുലയണമൊരു സമ്രാട്ടെന്നിരുന്നാൽ,തയാറായ്
ഖലമതിയതിനില്ലേ ജന്മനിഷ്ഠൂരകേളു?
ഉലകിലവനെവിട്ടിസ്സാഹിതീചക്രവർത്തി-
ക്കൊലയുടരുമൊരാണ്ടോ കഷ്ടം! 'ആനന്ദ'വർഷം? ൨൦

പരമലിവുചുരുങ്ങും പത്മജന്മാവിനാലി-
ത്തരമഹഹ! നിതാന്തം വഞ്ചിതേ! വഞ്ചിദേവി!
കരയുക കരംകാഞ്ഞും കൈകൾ മാറത്തുവച്ചും;
കരണമഴലൊഴിപ്പാൻ കാണ്മതില്ലൊന്നുമമ്മേ! ൨൧
പരഗുണപരമാണോ! പർവ്വതംപോലെ നിന്നെ-
പ്പ്രമഥഹ! കനിഞ്ഞിപ്പണ്ഡിതൻ കണ്ടിരുന്നു;
തരമതിനു ചുരുങ്ങും മേലിൽ; നിർമ്മത്സരത്വം
വിരളമുലകിൽ; വിശ്വം വീതസൌജന്യലേശം. ൨൨

ചപലനൊരുവൻ; അന്യൻ ദുർമ്മദാന്ധോധി; കണ്ണേ-
ജപവശഗനൊരുത്തൻ; മറെറാരുത്തൻ 'കൃശാനു'*;
അപരബുധനസൂയാമൂർത്തി; ലോകത്തിൽനിന്നും
സപദി സഹൃദയത്വം സത്യമന്നസ്സമിച്ചു. ൨൩

അഴിനില വിധി ചേർത്താലാക്കൊഴിക്കാം? നിനക്കി-
ക്കഴി നികരുവതല്ലി,പ്പൂർണ്ണണങ്ങുന്നതല്ല;
മിഴിവഴി ചുടുനീർവാർത്തുള്ള നാളൊക്കെ മേലാൽ-
ക്കഴിയുക; കവിതേ! നിൻ കാലദോഷം കരാളം! ൨൪

കളമൊഴിമണിയാളേ! കൈരളിക്കുട്ടി! നിന്നെ-
ക്കളയിൽ വിധിയിവണ്ണം കഷ്ടകാലത്തിലാക്കി;
കളയിനി നിറയും നിൻ കാവ്യകേദാരഭൂവിൽ;
കളമമഹഹ! കാണ്മാൻ കണ്ണിനെത്തില്ല യോഗം. ൨൫

---

* കൃശാനു— വിശ്വനാഥശർമ്മാവിന്റെ ദോഷൈകദൃക്ക്.

തൃണവുമരചനും ഹാ! ബന്ധുവും ദൈവവും മ-
റൊരുവർ കവികളേ! നാമുള്ളതായോത്തിരുന്നോ?
ഒരുതണലിനിയാരുണ്ടൂഴിമേൽ? നമ്മെയെല്ലാം
പെരുവഴിയിലിറക്കീ പേർത്തുമിപ്പോഥം വിരിഞ്ചൻ. ൨൩

അരുതരുതു സഹിപ്പാനാക്കുമിദ്ദുഃഖം; എന്തി-
ന്നൊരു നിധി! വിധി നമ്മഥംക്കാട്ടുമീമട്ടു നല്കീ,
വിരുതിലതിനെ വീണ്ടും നമ്മിൽ നിന്നാഹരിപ്പാൻ
കരുതി? ബത! ദുരൂഹം ജീവിതത്തിൻ രഹസ്യം!! ൨൪

പലതുമിതി നിനച്ചാൽപ്പാരമായ്ത്തീവാക്കാം;
ഫലമൊരു ലവമുണ്ടോ? പാത്രിവൻ പോയി! പോയി!!
ഉലകിനൊരു വിളക്കായുള്ളൊരന്യനെപ്പോയ്-
നലമൊടനുകരിക്കാൻ നമ്മഥം മേന്മേൽ ശ്രമിക്കാം. ൨൫

---

൩. കന്യാകുമാരീശ്വരീസ്തവം

കന്യാകുമാരിയാകും
കളരുചി നഗരിക്കു കണ്ണുഭ്രഷണമായ്
കനിവിനൊടരുളുന്നുണ്ടൊരു
കലിമലഹരമായ കാന്തിസന്ദോഹം ൧

കഴൽ കരുതിടും ജനത്തിനു
കരളിൽ നിനയ്ക്കുവതു കൈവളത്തിടുവാൻ
കടമിഴിയിളക്കുവോന്നി-
ക്കൈവല്യാനന്ദസാന്ദ്രപീയൂഷം. ൨

എതിനെത്തിരഞ്ഞു സാക്ഷാൽ
ശ്രുതിയും വലയുന്ന സൂക്ഷ്മമറിയാതെ;
അതിനെയിത! കണ്ടുപോയ് ഞാ-
നതിരറ്റിടുമെന്റെ പൂർവപുണ്യത്താൽ. ൩

പരമിതലസിപ്പുമുന്നിൽ-
പ്പരമചിദാനന്ദകന്ദമകരന്ദം;
പരമേശപരഹൃദയത്തെ-
പ്പരവശാക്കുന്ന ഭഗവതീരൂപം; ൪

കരിമുകിലൊട്ട പടപൊരുതും
കബരി; കലാധീശകുമാം വദനം;
കലശം പണിയുമുരോജം
കളികണക്കുരു; കമലമൊത്ത കഴൽ; ൫

കരുണാർദ്രമാടിട്ടം മിഴി;
കണ്ണാടിക്കാടലേകിട്ടും ഗണ്ഡം;
കമനീയമധരബിംബം;
കംബുവൊടതിയായ് ക്കലമ്പിട്ടം കണ്ഠം; ൬

വരിവണ്ടൊടൊത്ത കുറുനിര;
വാർതിങ്കൾക്കീറു തോറ്റ തുനെറ്റി;
വരദാനലോലമാം കൈ;
വാകപ്പൂപോലെ മൃദുലമാം മേനി; ൭

ഈ മട്ടു ലാലസിച്ചിട്ട-
മിവിടുത്തെക്കണ്ട കണ്ണുകൾക്കിളുമേൽ
ഇനിയെന്തുകൈവരാനു-
ണ്ടീശപരി! ചരിതാർത്ഥചക്രവത്തിയിവൻ. ൮

(കുളകം)

പാർവ്വതി! ഭവതിയിവണ്ണം
പാമരപരമാണുവാകുമെൻ മുന്നിൽ
പരിചൊട്ട ലസിച്ചിട്ടുന്നതു
പരമാം മൽഭാഗധേയപരിപാകം. ൯

വിലസേണമെന്നെറ ചേതസി
വിലയംവരെയീ വിശിഷ്ടമാം രൂപം
വിശ്വത്രാണധുരീണം
വിവിധോപനിഷദ്രഹസ്യസുവിലാസം. ൧൦

കമലശരാരിപ്രേയസി!
കമനീയം നിൻ കടാക്ഷവിക്ഷേപം
കഴലിണപണിയുന്നവനെ-
ക്കവികുലസീമന്തരത്നമാക്കുന്നു. ൫൫

ഭാസ്വൽഭാരതധരണീ-
ഭവനോദരദീപികേ! ഭവാനി! ശിവേ!
ഭാവൽകപാദപത്രം
ഭജനം ചെയ്യുന്ന പാമരഗ്രണി ഞാൻ. ൫൬

മുടമരുളിടട്ടെ ലലനാ-
മുകുടലലാമം, മുകുന്ദമുഖവിനുതം;
മുഗ്ധനിശാകരശേഖര-
മൂലധനം, മുക്തിസൌധസോപാനം. ൫൭

മമ ഗതി മഹഃകദംബം
മഹനീയതമം മഹീധരാപത്യം
മദകളമേഞ്ജുളഗതം
മകരധ്വജവൈരിമാനസോല്ലാസം. ൫൮

കറവുകം പോക്കണമടിയനു
കുസുമശരാരാതികുതുകതാൽപര്യം
കുവലയദലരുചിനയനം
കുലധരണിധരകുലൈകമണിദീപം. ൫൯

പരമടിയന്നവലംബം
പരിണതശരദിന്ദുബിംബരുചിവദനം
പരഭൃതസഹചരവചനം
പങ്കജശരവൈരിഭാഗ്യപര്യായം. ൬൦

കടുകടനക്കടൽനീന്തി-
ക്കഴലിത! കഴയുന്നു; കൈ കഴയ്ക്കുന്നു;
കരളെരിയുന്നു; കനിഞ്ഞൊരു
കരയിലടുപ്പിച്ചു കാത്തുകൊൾകമ്മേ! ൬൧

അംബാ,വലംബമേകം
നിൻബാഹുവെനിക്ക നിയതമീ നിലയിൽ;
നിംബാമൈഹികസുഖം;
ജംബാളം നാകലോകസാമ്രാജ്യം. ൭൫

നിത്യവുമടിയനിൽ വേണം!
നിഗമതനോ! നിടിലനേത്രസുകൃതലതേ!
നിർവ്വാണവിതരണചണം
നിരുപമകരുണാർദ്ധരീപരീപാകം. ൭൬

ജനനി! ജനാർത്തനസോദരി!
ജലധരസബ്രഹ്മചാരിചികുരഭരേ!
ജഗദവനജാഗരൂകേ!
ജനിമൃതിഭയഹന്ത്രി! നീ ജയിച്ചാലും. ൭൭

---

൪. പെരിയാറിനോട്

I

നമസ്തേദേവി ചൂണ്ണി! നമസ്തേ കല്യാണിനി!
നമസ്തേ സംഹ്യാചലമാതംഗമദവേണി!
ജയിക്കൂ! ശൈവാലിനീലാലാടീലലന്തികേ!
ജയിക്കൂ! മോക്ഷലക്ഷ്മീജയവൈജയന്തികേ!
താമരമങ്കയാഗംതൻ സോദരി വഞ്ചിക്ഷിതി
വാർമുടിക്കെട്ടിൽ ചൂടും മല്ലികപ്പൂമാല നീ;
ഓമനഗ്ഗോശ്രീവധു പാദപത്മത്തിൽച്ചാർത്തും
കോമളിമാവിയന്ന തുവെള്ളിച്ചിലമ്പു നീ;
കേരളക്ഷ്മായോഷതൻ നിതംബത്തികൽ മിന്നും
വാരൊളിക്കെട്ടിശ്ശ്രീമക്കൊലക്കച്ചപ്പുറം;
ദക്ഷിണാപഥാവനീമത്തകാശിനിയാഗംതൻ
വക്ഷോജനിഷ്ക്രാന്തമാം കളിർചന്ദനദ്രവം.

ഏലാപാടീരമൂഗനാഭിസൌരഭം പൂണ്ട
മാലയത്തെത്തെന്നലിൻ സംക്രീഡാവയസ്യയായ്
ദ്രാവിഡസരസപതീധാതാവാം മുനീന്ദ്രന്റെ
പാവിതാശേഷലോകസായംസന്ധ്യാർഘ്യാംബുവായ്,
പൌരന്ദരാശാന്തരം പിന്നിട്ട മന്ദം മന്ദം
പൌർണ്ണമാസത്തിങ്കളിൻ പാലൊളിക്കതിർപോലേ
നീ വന്ന വൈമല്യവും ശൈത്യവും ഞങ്ങൾക്കെത്ര
കൈവളത്തുന്നീലമ്മേ! മേനിക്കും മനസ്സിനും!

II

ഫലസമ്പൂർണ്ണങ്ങളായ് പാർശ്വഭാഗത്തിൽ നില്ക്കും
പല ശാഖികളാലും ബാല്യത്തിൽ ഭേദിക്കായ്,
അചലാരണ്യം മുഴുക്കും പിടിപ്പൂ ശ്രീകൃഷ്ണനാ-
യനന്തൻ മണിപൂർണ്ണഫണങ്ങളാൽപ്പോലവേ.
ക്ലാഗ്രത്തിങ്കൽത്തത്ര മുന്നോട്ട കനിഞ്ഞിട്ടും
പാലാശദ്രുമലതാപാളിതൻ പ്രതിച്ഛന്ദം
വനദേവതമാർ നിൻമൃദുമേനിയിൽ ചാർത്തു-
മനർഘഗാത്രമതമാലയായ് ശോഭിക്കുന്നു.

ഏകത്ര യൂഥനാഥൻ താവകാമലവാരി-
യാകണ്ഠം പാനംചെയ്യ സംതൃപ്തി കൈക്കൊള്ളുന്നു;
അടവീദേവി നൽകും പായസനൈവേദ്യത്തെ-
ത്തടവറാസപദിക്കും വിഘ്നരാജാവുപോലേ.
അന്യത്ര തീരത്തിങ്കൽ നിൻജലം നുകർന്നേറ്റം
ധന്യമായ് വിശ്രമിക്കും ഹരിണം വിയത്തിങ്കൽ
തിങ്കളംതന്നകസ്ഥനായ് പീയൂഷം ഭുജിക്കുന്ന
തൻകുലക്രൂടസ്ഥനെസ്സസ്മിതം വീക്ഷിക്കുന്നു.

III

പ്രകൃതിദത്തമായ വാസനാവിശേഷത്താൽ
സുകൃതാത്മികേ! ഭവൽഗുണാളത്തിൽനിന്നും
കാലദേശാവസ്ഥകൾക്കനുരൂപമായ് സ്വര-
ജാലം നിസ്സരിക്കുന്നു ശ്രോത്രൈകരസായനം.

ഒരിടം പുംസ്കോകിലോൽഗീതപഞ്ചമസ്വന-
മൊരിടം ശാതോദരീപാണിവല്ലകീകിണം;
ഒരിടം രാജദ്വാരപടഹമന്ദ്രധ്വാന-
മൊരിടം പ്രാവൃഷേണ്യകാദംബിനീനിർഘോഷം.
നേദിഷ്ഠങ്ങളാം മൃഗപക്ഷികുലങ്ങൾ നിസ്വനം
മോദത്തിന്നതികിട്ടും മുഗ്ധസംഗീതമാവാം;
ആത്തിയ്യുക്തകളതിനോതിടും പ്രത്യുക്തിക-
ളാനന്ദസ്ഖലങ്ങളാമാശീർവാക്യകളുമാം;
അംബ! മാനുഷർ ഞങ്ങൾക്കാസ്വനമൊരു നവ്യ-
കർമ്മയോഗിശ്രോൽഘുഷ്ടകല്യാണഗീതാമൃതം.
നിന്നിൽനിന്നോരോവിധം നിർഗ്ഗമിക്കും ശബ്ദങ്ങൾ
നിർണ്ണയമുപനിഷദ്രഹസ്യവ്യാഖ്യാനങ്ങൾ.
അങ്ങിങ്ങുമൈനത്താലും ഞങ്ങളെശ്ശാസിപ്പു നീ
ഭംഗിയിൽ ഗുരുശ്രേഷ്ഠൻ ദക്ഷിണാമൂർത്തിപോലേ.
ഏതുതത്ത്വോപദേശം നിന്നിൽനിന്നടിയങ്ങൾ
മാതാവേ! ലഭിപ്പീല മനോമുഖസ്വാന്തർ!

ആശ്ചര്യമത്യാശ്ചര്യം! പരിവ്രാജികയാം നീ
വാച്ച കാരുണ്യത്തോടുമരികത്തണയുമ്പോൾ
കേവലം ജഡങ്ങളാം തീരദ്രുമങ്ങൾ പോലും
സേവചെയ്യും ചാതുരി ജംഗമലോകാദർശം!
കളമമ്മരങ്ങളാൽ സ്വാഗതമരയ്ക്കുന്നു;
കളിർചൂഴുമധുലിയാലർഘ്യാംഭസ്സു നൽകുന്നു;
ശാഖാകരാഗ്രങ്ങളാൽപ്പൂവെട്ടത്തർച്ചിക്കുന്നു;
പാകവൽഫലങ്ങളാൽ നിവേദ്യമർപ്പിക്കുന്നു.
ലോകസംഗ്രഹത്തിനായ് പര്യടനംചെയ്യുന്ന
നീ കനിഞ്ഞസ്സുപര്യുത്സുരീകരിക്കുന്നു.
നിന്നുള്ളിൽ സഞ്ജാതമാം നിർമ്മായപ്രസാദത്തെ
വെൺനിലാമന്ദസ്മിതം വിശദീകരിക്കുന്നു
ദിവ്യശ്രീധരപാദഗളിതേ! ദേവി! നിൻ വാ-
ക്കവ്യക്തതാത്പര്യമായ് ക്കാണ്മോനേതൊരു മഹാപാപി;
അവന്റെ മർത്ത്യനാമമാകാരമാത്രാലംബി-
യവസ്തുരസ്ഥം കീടമവനെക്കാളൽകൃഷ്ടം.

IV

ആവഴി കണ്ണും കാട്ടും കടന്നു കല്യാണി! നീ-
യായത്തതാരുണ്യമായ് ച്ചേരുന്ന നാട്ടിൻപുറം.
എഴി നിമ്മലേ! മഹാവാഹിനി! രത്നാകര-
ഗേഹിനി! ജഗദേകമോഹിനി! ജയിക്ക നീ.
ക്ഷേത്രജീവക്ക് നേത്രഹിമവാലുകാലേപം;
സാർത്ഥവാഹക്ക് നീ താൻ ശാശ്വതഘണ്ടാപഥം;
ഗോകുലത്തിന്നാതുനജീവനൌഷധം; കാമി-
ലോകത്തിനൊന്നാന്തരം ചന്ദ്രകാന്തകുട്ടിമം.
ദേവമാതൃകങ്ങളായ് മാതൃമന്യഥാ ഹന്ത!
ജീവിക്കേണ്ടതാമെത്ര ദീനകേദാരങ്ങളെ
തങ്കക്കട്ടിക്കാപ്പണിക്കൈകളാൽ ജലം നല്കി-
സ്സങ്കടമേശീടാതെ സന്തതം പോറുന്ന നീ!
അഥവാ പിറന്നോരു നാളിലേ മുന്നോട്ടേക്ക
മധുരജ്ജില്ല നോക്കിക്കുതിച്ചുപായും നിന്നാൽ
കാഞ്ഞൂണങ്ങിക്കിടക്കുമെത്രയോ പറമ്പുകം
കാശ്മീരഖണ്ഡങ്ങളാം നിലങ്ങളാകുന്നില്ലേ?
തൊട്ടിലിൽ താരാട്ടുമ്പോം നീ പാടിച്ചൊരാപ്പാഠം
വിട്ടുപോകില്ല നിന്നെയന്ത്യകാലത്തോളവും.
അന്യോപകാരവ്രതമാർദ്രാന്തഃകരണമായ്
നിന്നോമൽത്തനുപൂണ്ട പാരിതിൽച്ചരിക്കയാം.
കാണുവാൻ കണ്ണില്ലയോ നിനക്കീയാചായ്വുയേ?
കേൾക്കുവാൻ കാതില്ലയോ തന്മഹോപദേശത്തെ?
മസ്സകം നീയെങ്ങനെയിപ്പൊഴുമയത്തുന്ന
സ്വാർത്ഥമേ! ലോകയോഗക്ഷേമൈകകാരമേ?
അപരമെന്തോതേണ്ടൂ? ദേവി! നിന്നാഗ്രീയമാ-
മഭിജാതത്വത്തിന്നുമൈശ്വര്യത്തിന്നും
അനുരൂപമായ്ത്തന്നെയാത്മത്യാഗസ്വഭാവ-
മവനീഭൃന്നന്ദിനി! നിന്നിലുല്ലസിക്കുന്നു.
സുഖസന്ദോഹ്യയായ സുരഭിപ്പൈയ്യെന്നുണ്ടു
സുമനോലോകത്തിലെന്നോതുന്നു സുമതികം;
അച്ഛന്നുപ്പാത്തിനാലെന്താവശ്യം ഞങ്ങൾക്കേതു-
മിച്ഛിച്ചതേകാൻ നീയിങ്ങിരിക്കെപ്പയസ്വിനി?

സഞ്ചിതാത്ഥങ്ങളായിസ്സന്തതം നിന്മേനിമേൽ
സഞ്ചരിപ്പൂ വഞ്ചികം സഹസ്രസംഖ്യാകങ്ങളം;
പോതപ്രായങ്ങളാമാ നൌകകം ഭവതിതൻ
പോതതല്പജങ്ങളോ സാഗരസധമ്മിണി?
ആവാ,മല്ലെന്നാലെന്തിന്നവതന്നരക്കെട്ടിൽ
തൂവിന്നുപ്പളകണിക്കിങ്കിണി നീ ബന്ധിപ്പൂ?
എന്തിന്ന നീയങ്ങിങ്ങു ചാഞ്ചാടുമവയെപ്പോയ്
നിൻതരംഗക്കൈകളാൽ നിതരാം തലോലിപ്പൂ?
നിന്നഗേ! വണിക്ചിന്താമണികളാവഞ്ചികം
നിൻവിശങ്കടോരസ്സിൽ നിർബാധം ക്രീഡിക്കട്ടെ.
അവയേക്കാളം ഞങ്ങളംക്കില്ലന്യവസ്തുവിൽ പ്രേമ;-
മവതൻ നാമമസ്മന്മാതൃത്വ വഹിപ്പീലേ?

V

എന്തു കാണുന്നു ഞങ്ങളം നിൻവലത്തുഭാഗത്തായ്
ബന്ധുരദേശമൊന്നു ബന്ധമോക്ഷൈകഭാരം?
കാളായസത്തെബ്ബുലാൽ കഷ്ടിക്കും കാന്തത്തിനെ-
ക്കാളായതാവർജിപ്പൂ കാന്മോർതൻ കരുംത്തടം.
പരമപുരുഷൻതൻ പ്രത്യക്ഷകൃപാപാത്രം;
ചരമരസത്തിന്റെ സമ്യക്കാം തപോവനം;
സച്ചിദാനന്ദത്തെന്തോർ സന്തതം പൂക്കുന്നതാം
സപച്ചന്ദഭവ്യോൽക്കരം സുന്ദരപരമാകരം.
ഹാ! ഹാ! ധന്യരായ് ഞങ്ങളം; കൃതകൃത്യമായ് നേത്രം;
നീഹാരമട്ടായ് മനം; ചരിതാത്ഥമായ് ജന്മം!
കാലടി ഫലേഗ്രഹി താവകം ദേവി! സാക്ഷാൽ
കാലടി കാട്ടുന്നല്ലോ കൈവല്യശൃംഗാടകം.
തത്ര നിന്നിൽനിന്നോമൽസ്തന്യപാനംചെയ്യ നിൻ-
മുഗ്ധസൈകതാങ്കത്തിൽ ക്രീഡിച്ച വിപ്രാകേൻ
ദ്വാത്രിംശദ്വർഷങ്ങളിലെന്തെല്ലാമാശ്ചര്യങ്ങളം
ധാത്രിയിൽ കാണിച്ചീല സർവ്വതന്ത്രസ്വതന്ത്രൻ!
മാനുഷപ്രാതിഭോദ്രിക്കെത്ര പൊക്കമുണ്ടെന്നു
താനളന്നോതിത്തന്ന സംഖ്യാവൽസാർവ്വഭൌമൻ;

ഇമ്മഹീമണ്ഡലത്തിൽ പുനശ്ച സനാതന-
ധർമ്മസ്ഥാപനംചെയ്ത ധന്യസന്ന്യാസീശ്വരൻ;
ആദിശങ്കരാചാര്യസ്വാമി, ഭാരതവർഷ-
വ്യാതിപ്രാസാദത്തിന്റെ തങ്കത്താഴികക്കുടം;
ഒരു കേരളീയനാമുണ്ണിനംപൂരി, നിന്റെ
ചരണരജസ്സു തൻ ശിരസ്സാലണിഞ്ഞവൻ,
അസ്മദീയഭ്രാതാവെന്നോക്കവേ ഞങ്ങടംകുള്ളം
വിസ്മയാനന്ദഭക്ത്യാകുലമായ് ച്ചമയുന്നു.
ദേവസിന്ധുസ്നാതനായ് വാമനൻ ബലിയോട്ട
മൂവടി മണ്ണു വാങ്ങി മൂലോകമളന്നതോ,
ഇബ്ബാലൻ നിന്നിൽ മുങ്ങിയാചാന്തവിദ്യാബ്ധിയായ്
നിർബാധം സർവ്വജ്ഞപീഠാരോഹണം ചെയ്തതോ,
മാധവലീലയൊന്നു, ശങ്കരലീല മറേറ,-
തെന്തിതിൽ ചിത്രമെന്നു ഖണ്ഡിച്ചുരയ്പാൻ പണി.
ശാന്തനവനെക്കൊണ്ടു ജഹ്നുകന്യകയുമി-
ട്ടാന്തശ്രേഷ്ഠനെക്കൊണ്ടു ധർമ്മിഷ്ഠേ! ഭവതിയും
നരലോകത്തെയെത്ര ചരിതാർത്ഥമാക്കീല!
സരിദുത്തംസങ്ങളേ! നിങ്ങടംകു നമസ്കാരം.

VI

പണ്ടൊരു കാലമുണ്ടായിരുന്നു—ഭാരതോർവീ-
മണ്ഡലമഹനീയമണ്ഡനം മലയാളം
ചേരസാവ്ഭൌമരാം പെരുമാക്കന്മാരുടെ
ചാരുവെൺകൊറവക്കുടച്ഛായയിൽ വാണ കാലം.
അസ്സൌവർണ്ണകാലത്തിലവർതൻ രാജധാനി
നിസ്സീമവിത്തമനവദ്യാഭിധം 'മഹോദയം';
നന്മയിൽ നിൻതടത്തിലപ്പുരം ലാലസിച്ചു,
നർമ്മദതൻ തീരത്തിൽ ഭൃഗുകച്ഛം പോലവേ.
രോമകയവനാദിവിപ്രകൃഷ്ടസാമ്രാജ്യ-
സ്തോമത്തിൽ നിന്നെത്തിടും ഉംഗയാനപാത്രങ്ങളാൽ
സമ്പതേയപൂർണ്ണങ്ങളക്കാലത്തെത്ര നിൻറെ
ശോഭനമുഖത്തിന്നു സുഷമ വളർത്തീല!

അന്തരിക്ഷമദ്ധ്യത്തിലണ്ഡഗോളങ്ങൾപോലെ
സിന്ധുമദ്ധ്യത്തിൽ മിന്നുമപ്പോതപ്രകാണ്ഡങ്ങൾ
പാണിപീഡനമുത്സവാരംഭത്തിൽ നിൻ പ്രേയാൻ
പ്രീണനായ് സമർപ്പിച്ച മംഗല്യദ്രവ്യങ്ങളോ?
വമ്പേറും വാണിജ്യത്താലക്കാലം വേതിതൻ
സംഭോഗം പ്രോല്ലസിച്ച സവ്വ്യമനസങ്കേതം,
നവശേവധികളും വച്ച സൂക്ഷിച്ചീടുന്ന
നരവാഹനൻ തന്റെ ഭണ്ഡിലഭണ്ഡാരമായ്.
അഥവാ രത്നാകരസമാമിതനഗ്രീയമ-
മവരോധാലങ്കാരമാകിയ മഹാഭാഗേ!
നിൻപള്ളിശ്രയനീയസൌധതല്പജം വിശ-
സമ്പൽസമ്പൂർണ്ണമായിത്തീർന്നതിലെന്തത്ഭുതം?
കാലശോചിഷ്കേശാഗ്രി കാടാചിൽക്കുമായ് പ്പൊട്ടി-
സ്ഥൂലപാഷാണദ്രവം ചുറ്റിലും വമിക്കവേ,
പാതാളം ത്രിദിവമായ്; ത്രിദിവം പാതാളമായ്;
ഭ്രാതൃമാത്മകപ്രപഞ്ചാവിഷ്ടമീവിപര്യ്യാസം.
അഹോ രാജരാജാത്യയമന്ത്രസംഭവിക്കയാൽ
പാരാതേ മഹോദയം പ്രക്ഷീണവിഭവമായ്.
നിൻതുറമുഖമായ മുഖിരിക്കോട്ടിൻകീർത്തി
ഹന്ത! പൂവ്വികഗ്രന്ഥസിന്ധുഗർഭാന്തർഹിതം!!
തദ്ധ്വക്രപാരവീചീചക്രവത്തിനിമാരാൽ
പതിവായ് ചാത്തപ്പെട്ട കപ്പൽപൂഡാരതങ്ങൾ
ദൂരെയെങ്ങോ ഹരിച്ചു ഹാഹാ! കൊണ്ടുപൊയ് പോയി
കാരുണ്യാസ്പൃഷ്ടസപാന്തൻ കാലപാശ്യതോഹരൻ!
എഴുനേറുനില്പ്പാൻ ക്രുടിയും വപുസ്സിന്നു
കഴിവില്ലാതെ തളർന്നിടുന്നു വീണക്രുട്ടർ
ഖേദമാണ്ടാത്തനാദമുണ്ടതാ പുലമ്പുന്നു;
സോദരന്മാരേ കേൾപ്പിൻ! ക്രുടവേ കരയുവിൻ!

VII

കിടക്കമേലു; നമുക്കല്പമൊന്നുള്ളിലേക്കു
കടക്കാം,മിതെന്തൊരു കമനീയാലോകനം?
വാഹിനി! നിൻ തീരത്തിൽ കാണുമിപ്പുരി രണ്ടാം

വാനാറിൻതടത്തിലേയമരാവതി തന്നെ.
നയനാസേചനകം, നവമാം ദ്യുതിദൃശ്യ-
നവനീതം നാഭസപ്പൂങ്കാവിൻ പ്രതിരൂപം;
പശ്ചിമഹാലാസ്യാഖ്യപത്തനം പുരാതനം;
സച്ചിദാനന്ദരൂപസായുജ്യലാഭോപായം;
കാലാവച്ഛേദഭേദം കണ്ടറിയുന്നതില്ലി-
ശ്രീലാഭ്യമാകും പുരം മാർക്കണ്ഡേയനെപ്പോലെ.
അതിന്റെ യശസ്സിന്നു വാട്ടമില്ലൊരുനാളു-
മതു നാകാനോകഹപ്രസവസഹോദരം.
ക്ഷാരമൃത്തിക നാലുഭാഗത്തും കിടക്കിലും
സൈരമായ് നീ മധ്യത്തിൽ പ്രവഹിക്കുകമൂലം
പരമിപ്പുരം സർവ്വസുഖവാസൈകാസ്പദം
മരുഭ്രമധ്യസ്ഥമാം ശാഡ്വലസ്ഥലംപോലെ.

ഗംഗയെ ശ്രീകാശിയിലെന്നപോലിവിടത്തിൽ
മംഗല്യാദ്രിജേ! നിന്നെത്തേടിയെത്തു മാലോകർ
വരുന്നീ,ലതിലെന്തു വിസ്മയം? ഭവതിത-
ന്നരികിൽ പാർക്കുന്നില്ലേ സന്തതം പിനാകിയും?
ശാരദത്തുവാകുമ്പോൾ സാനന്ദം സരസ്വതി!
നീരദോപരോധത്തിൽ നിന്നു നീ നിർമ്മുക്തയായ്
ശ്ലഥസത്പദപ്രായം സുതരാം പൂണ്ടിക്കി-
ലെത്തിടും കാഴ്ച കാണ്മാനെത്തു ലോചനം വേണ്ട!
തനിപ്പത്തരമാറുതങ്കത്താൽ പണിതോരു
തരണിബിംബത്തിലെത്തളിർച്ചെങ്കതിരുകം
ഉരുക്കിയൊഴിച്ചമട്ടുള്ള നിൻപ്രാതഃസന്ധ്യാരി
ഹരിദ്രാംഭസ്സുപോലെ മംഗല്യസംസൂചകം.
ശ്രീതാവുമപ്പാഥസ്സാലേതൊരുത്തനോ നിത്യം
സ്നാതാനുലിപ്തനായിത്തീരുന്ന ഭാഗ്യശാലി;
അന്തമ്മാലിന്യം പോലുമവനിൽ കാണുന്നീല;
ഹന്ത! ചിത്രം ദേവി! നിൻ ലോകക്ഷാളനവ്രതം!

ദുഗ്ധസാഗരത്തിന്റെ സുന്ദരതീരംപോലെ
വിസ്തൃതിയും വെണ്മയും പൂണ്ട നിൻ മണൽത്തിട്ടിൽ
എത്രപേരോരോതരം മന്ദിരങ്ങളുണ്ടാക്കി
പ്രത്യഹം സുഖിപ്പീല മെന്നോലകാലത്തികൽ!

അന്യത്ര വാഴന്നോക്കു സംവത്സരപ്പാർച്ചിസ്സായ്
തോന്നിടും സഹസ്രാംശു ലോകക്കു ദുരാധർഷൻ
ആയത്തസുകൃതരാമിവക്കു രാകാശശി–
പ്രായത്തിൽ സ്ഫുരിക്കുന്നു നിൻവരബലത്തിനാൽ.

ആരോമൽത്തുവെൺതിങ്കൾപ്പൂതക്കം കോത്തിട്ടുള്ള
താരഹാരം കണ്ഠത്തിൽച്ചാരുവായ് താനണിഞ്ഞും,

ഉഡുസങ്കീർണ്ണാംബരം നിർബാധമായ്ത്തന്നുള്ളാം
സ്ഫടികദർപ്പണത്തിൽ പ്രതിബിംബിക്കുമൂലം
ചേലെഴും പൊൻവെള്ളിപ്പൂമാലകം തൂന്നിച്ചേർത്ത
നീലപ്പട്ടുടയാട തളിർമെയ്യിൽച്ചാർത്തിയും,
ദേവി! സായംകാലത്തിലദൃഷ്ടപൂർവ്വാഭയായ്
നീ വിശ്വസമ്മോഹിനി നിതരാം ലസിക്കുന്നു!
ഓമനപ്പൈമ്പാലൊളിത്തെക്കളർക്കതിരപ്പോഴം
സോമൻ നിൻ പളുങ്കുണിത്തോയത്തിൽ പതിപ്പിപ്പൂ;
തൻകളങ്കം നീങ്ങുവാൻ ശാശ്വതഭക്തി പൂണ്ടു
തിങ്കൾ നിൻ പൂമേനിയിൽ തുമ്പപ്പൂവിച്ചിക്കയാം!
അന്നേരം നിന്നിലുള്ളോരാപ്പവനാഹ്ലാദത്തെ–
സ്സന്ദേഹം വേണ്ട ചൊല്ലാം സാക്ഷാൽ ബ്രഹ്മാനന്ദമായ്;
നിന്മണൽത്തട്ടിൽ വാണു നിന്മണിത്തെപ്പുതെന്നൽ
നന്മയിലേൽക്കുവോരും നൃക്ഷതനാകാനന്ദർ.

അങ്ങനെ മൂന്നുനാലു മാസം നിൻമുദ്ദുമെയ്യിൽ
ഭംഗമെന്നിയേ ലോകർ മേളിച്ചു സുഖിക്കുന്നു.
ഒരിടം ദേവസ്തോത്രം,മൊരിടം വീണാരവം,–
മൊരിടം സംഗീതകം,മൊരിടം നർമ്മാലാപം,
ഒരിടം വിശ്രാന്തി, മറെറാരിടം വേല, വേറി–
ട്ടൊരിടം കൃഷി, പിന്നീടൊരിടം വണിക്പണ്യം;
ശോഭനം നിന്മേനിയിൽ ഭൂവിലെന്നപോലി–
പ്രാപഞ്ചികവ്യാപാരമൊക്കയും നടക്കുന്നു.
നിന്മയ്യാദവിട്ടേതും നീ ചലിക്കായ്കമൂലം
ജന്മികർമം സാധിക്കുന്നു പുമർത്ഥമെല്ലാം നിന്നാൽ.
നീററിൽനിന്നുളവായ നിൻ പുലിനം പിന്നീടും
നീററിലാണ്ടുപോയിടും കാലവർഷാരംഭത്തിൽ

പ്രളയം വന്നീടുമ്പോഠം പാരിടംപോലെയെന്നീ-
യുലകിൽ ധരിക്കാതേയൊരുവനില്ലതാനും.
ജയിക്കു വശീകൃതസമസ്തചരാചരേ!
ജയിക്കു സർവപ്രപഞ്ചാലോകലേഖ്യാത്മികേ!

VIII

അംബ! വേനൽകാലത്തു നിൻതനു ദൂരെനിന്നു
വമ്പരിൽ വമ്പൻ മൈസൂർവ്യാഘ്രമാം ടിപ്പുസുൽത്താൻ
ആയതടപ്പൻ മുന്നം കണ്ടറച്ചാനതേതോ
തോയവ്യാളം ത്യജിച്ച ശുഷ്കനിർമ്മോകമെന്നായ്.
അല്പസാര നീ, നിൻനീർ തനിക്കം തൻപടയ്ക്കും
ഗുൽഫദഷ്ന,മെന്നോത്തു ക്രൂസാതെ യുദ്ധത്തിനായ്
സവ്വാഭിസാരത്തോടു സഹസാ പാഞ്ഞെത്തിനാൻ
ഉർവാരദിഷ്ടക്ഷിപ്തഭിന്നിപാലംപോലവൻ.
അപ്പോഠം കാണായി നിൻറെ കോമളവിഗ്രഹത്തി-
ന്നത്ഭുതാദത്ഭുതമാകിയ വിപര്യയം!
സോമചൂഡപ്രേയസി ഗൌരി ശത്രുമർദ്ദിനി
ചാമുണ്ഡയാകംപോലെ സർവലോകത്രാസദം.
കാളാംഭോധരത്തിൻെറ കാന്തിയേന്തിടും കായം;
നീളത്തിലഴിഞ്ഞുലഞ്ഞോരു മേചകവേണി;
ആവത്തവക്ത്രം ഉറന്നതിചണ്ഡാട്ടഹാസ-
മാവിഷ്കരിച്ചും, ഫേനദംഷ്ട്രകം ദർശിപ്പിച്ചും,
രൌദ്രരൌദ്രമാം നോട്ടമുടമിച്ചും നിന്നിടും
ഭദ്രേ! നിൻ പ്രൌഢരൂപമോപ്പോളം ഭയാനകം!
സഹ്യഭ്രഷ്ടദേല്പിതസംഹാരകൌക്ഷേയകം!
സഹ്യഭ്രദ്രശപത്രനിസ്സ്യൂതകംഭീനസം!
വിയത്തിലേക്കപ്പ് ഫണി വിരിച്ചു മിളൽക്രോധ-
മുയത്തിപ്പിടിച്ചോരു ഫണമണ്ഡലംപോലെ
അഹംപൂർവിക കൈക്കൊണ്ടഭ്രംലിഹമായ് നിൻെറ
തരംഗസംഘം പൊങ്ങും സന്നാഹം ഉന്നിരീക്ഷ്യം:
ആക്കല്ലോലമാലകളരാതിക്കാഗാമിയാ-
മാപത്തു സൂചിപ്പിക്കുമജന്യകേതുക്കളോ?

പ്രതിഘാവിഷ്ടയാം നിൻഭ്രൂകുടീകുടീനടീ-
പ്രതിയോഗിത്രാസദപ്രചണ്ഡനൃത്തങ്ങളോ?
മേദിനിക്കും ദ്യോവിനും പാതാളത്തിനുമൊന്നായ്
നൂതനമാം ത്രിവിക്രമാവതാരംപോലവേ
ദൂരദൂരപാരേ! നിൻ ക്ഷുഭ്ധവിസ്തൃതാകാരം
ഘോരഘോരദർശനം ലോകത്താൽ ദൃഷ്ടമായി.
നിത്യയാം ഭവതിയെ നിർജരന്മാരന്നേരം
വൈദ്യുതദീപങ്ങളാൽ നീരാജനം ചെയ്വതും,
സ്തനിതവാദിത്രങ്ങളം മുഴക്കി സ്തുതിപ്പതു-
മനഘമേഘപുഷ്പവൃഷ്ടിയാലർച്ചിപ്പതും,
ദൂരത്തിൽനിന്നു കണ്ടു മൈസൂർവ്യാഘ്രത്തിന്നൊരു
നാരസിംഹാവതാരമായി നിന്മേനി തോന്നി;
ധർമ്മരാജാവിൻ പുരദ്വാരം കാത്തീടുന്ന നീ
ധർമ്മരാജാവിൻ ദീർഘജിഷ്ണുയായ് പ്രകാശിച്ചു.
നീ പരാശക്തിയെന്നമക്കാഴ്ച നിന്നെറ വിശ്വ-
രൂപത്തിൻ പ്രദർശനമെന്നും കണ്ടഭിജ്ഞന്മാർ
വഞ്ചിമേദിന്യുത്തരപരിഖേ! നിന്നെ വാഴ്ത്തി-
സ്സുഖിതാനന്ദം സ്തുതിച്ചാത്തു മേളിച്ചീടവേ,
തുസ്തനാം ടിപ്പു തന്നെപ്പോലുള്ളോക്കതിമാത്രം
ദുസ്തരമായുള്ളോരു ഭവസാഗരം പോലെ
പ്രാദുർഭ്രുതയാം നിന്നെപ്പാത്തുപാത്തുള്ളിൽ മേന്മേൽ
സാദരഖേദങ്ങളം പൂണ്ടു തിരിച്ചു യഥാപൂർവം
താനിതികർത്തവ്യതാമൂഢനായ് നടകൊണ്ടാൻ
ദീനൻ പ്രക്ഷീയമാണവേലയിൽ ജലോപമം.
അനപേക്ഷിതമന്ത്രമാർഗ്ഗണം വഞ്ചിക്ഷമാ-
ജനതയ്ക്കുമേൽ നീയാമജയ്യരക്ഷണാസ്ത്രം!

IX

അവിധത്തിങ്കലെല്ലാം പ്രവഹിക്കുന്ന മർത്ത്യ-
ജീവിതമെന്നപോലെ നിൻതോയം നിരന്തരം.
ഇടയ്ക്കു പാറക്കൂട്ടം കണ്ട തൊട്ടോരോന്നുണ്ടാം
തടസ്ഥംചെയ്വാ,നേതുമവയെക്കൂട്ടാക്കാതേ

നിയതി കാട്ടിത്തരും വഴിക്കതൊഴുകുന്നു
നിയമം തെറ്റീടാതെ നിവ്വാണലാഭൈകാഗ്രം.
പിന്നിൽപ്പിന്നിലായ് വരും ബിന്ദുക്കൾ തള്ളീടുന്നു
മുന്നിലെബ്ബിന്ദുക്കളെ മുന്നോട്ടേയ്ക്കാനുള്ളാകുടി;
ആവതല്ലത്തള്ളലിൽനിന്നവയെല്ലാഴിയുവാൻ
ജീവികർമ്മ വാസനാബലത്തിൽനിന്നെന്നപോൽ.
തിരിഞ്ഞുനോക്കീടാനോ നിന്നെടം നിന്നീടാനോ
തരമില്ലക്കൊട്ടേയ്ക്കു കടന്നുപോയേ പറ്റൂ.
സങ്കടമെന്തിന്നോരോ ബിന്ദുവുമൊട്ടുക്കത്തിൽ
വങ്കടലോടുചേർന്നു സായുജ്യം പ്രാപിക്കുന്നു.
ഇടയ്ക്കു നീരാവിയായ് മാഞ്ഞുപോം ബിന്ദുക്കളും
തടസ്ഥമെന്യേ രൂപം ധരിച്ചു യഥാകാലം
പുനശ്ച ബിന്ദുക്കളായ് മേഘമാലാഗർഭത്തിൽ
ജനിച്ചു തുടരുന്നു ജീവിതയാത്രാശേഷം;
പരമോരോ ബിന്ദുവും ചേർന്നീടും പാഥോധിയിൽ
പരമാത്മാവിലോരോ ജീവാത്മാവുംപോലവേ.
നമസ്തേ ചൂണ്ണീകൃതനരലോകക്ലിഷ്ടതേ!
നമസ്തേ ചൂണ്ണീദേവി! നമസ്തേ നമോസ്തുതേ.
ദേവി! നിൻഗതി കണ്ടു ധീരരായ് ഭവദ്ദാസർ
ജീവിപ്പൂതാക ഞങ്ങളം ജീർണ്ണിതഭേത്രാസർ!

൪. മാലതി

പണ്ടൊഴികാഞ്ചിയുടെ ചിത്രകമെന്ന ലോകർ
കൊണ്ടിടി വാഴ്ത്തുമൊരു 'കന്തള'മെന്നനാട്ടിൽ
ഉണ്ടായി മന്നനൊരുവൻ 'സുരഥൻ' ജഗത്തിൽ
രണ്ടാമതും പിറവി 'വേന' നെടുത്തപോലെ.

ഹാ! കാമചാരി മകനെന്നറിവുറ്റനാളിൽ
ശോകാനലങ്കലുയിരാഹുതിചെയ്ത താതൻ;
ഭ്രകാന്തനായ് 'സുരഥനം' നവയൌവനത്തിൽ;
ചാകാൻതുനിഞ്ഞവനെ ചാൺകയർ നല്കി ദൈവം.

രക്ഷയ്ക്കിരന്നമരുവോരുലകത്തൊടക്കോർ
രക്ഷസ്സൊടൊപ്പമുടനേ പെരുമാറ്റമായി;
നക്ഷത്രനാഥനെ കൊതിച്ച ചകോരകത്തെ-
ത്തൃക്ഷന്റെ ഫാലനയനം കബളീകരിച്ചു.

വൈമല്യമറ്റവഴിയേ വളരെച്ചരിച്ചൊ-
രാമന്ദവന്റെയകതാരിലമന്ദമെന്നും
കാമം മുതിർന്ന വശമായ് കനകത്തിലാശ;
ശീമയ്ക്കതല്ല ദുര പാപ്പതിലെന്തുചിത്രം?

ദാനം പിറന്നതുമുതൽക്കൊരുനാളുമാക്കും
താനന്വിലേകിയറിയാത്ത ധരാമണാളൻ
ഊനംവെടിഞ്ഞു നിജവൃത്തിനെ ചക്രവർത്തി-
സ്ഥാനം വെടിപ്പിലരുളിച്ചരിതാർത്ഥനായി.

നോക്കുമ്പൊഴേയ്ക്കു തരുണീനിരയിൽതഴച്ച
വായ്ക്കുന്നൊരേതു നിജവൃത്തിനെ മുത്തുനല്കി;
ആക്കുന്തളദ്യുതിയെയുഴിയിൽ നിന്നു നീക്കി-
യുക്കമ്മൊരാ നൃപതി തന്റെ യശസ്സിലാക്കി.

സ്ഫീതാപകീർത്തിതിമിരം പടരും ധരിത്രീ-
പാതാളമപ്പുടതപൂണ്ട ഭുജംഗരാജൻ
ഏതാനുമാണ്ടകമം ഭരിച്ചു; തദീയഭോര-
മോതാൻതെരുക്കു; മിളയെങ്ങനെ താങ്ങിയാവോ?

വല്ലാത്തൊരാത്മപനു "മാലതി" യെന്നപേരിൽ
ചൊല്ലാന്നൊരുത്തമസഹോദരി ലാലസിച്ചു;
ഫുല്ലാംബുജാക്ഷിയവളിബ്ഭുവനത്തിലുള്ള
നല്ലാർനിരയ്ക്കു നടുനായകമായിരുന്നു.

കോലം മിരട്ടുവതു ബാലരെ മാത്രമെങ്കിൽ,
ശീലം മിരട്ടുവതു വൃദ്ധരെ മാത്രമത്രേ;
കോലത്തിനൊത്തപടി ശീലമിരുന്നിടുന്ന
ഭൂലക്ഷ്മിതന്നെ ഭുവി പൂരുഷഭോഗ്യരത്നം.

യോമാലവാലഭുവി നട്ട സുരദ്രുപോലെ-
യാമാലതിക്കുടലിലുൽഭവമുല്ലസിച്ചു;
വാമാലസാക്ഷി വരവർണ്ണിനിമാക്കൊരോമൽ-
പ്പൂമാലയായ് ഭുവനരംഗമലങ്കരിച്ചു.

കണ്ടാലുമെന്തതിശയം! പരിണാമവാദം
കൊണ്ടാവതെന്തിവിടെ? രണ്ടു കിടാങ്ങളൊപ്പം
ഉണ്ടായിതേകനൊരു പത്നിയി;ലെത്രഭേദം
രണ്ടാൾക്കും! ഒന്നമുതു; മറ്റതു കാളക്രൂടം.

ജന്മാന്തരങ്ങളം, വിധി, വാസന, കർമ്മബന്ധ,-
മിമ്മാതിരിക്കു ചിലതിൽക്കയറിപ്പിടിക്കൂ!
നിന്മാലകന്നൊരുവിധത്തിൽ നിലയ്ക്കുനിൽക്കാ-
നെന്മാനസപ്പുവഗമേ! വഴിയില്ല; വേറേ.

വിത്തം, കുലോന്നതി, തനുദ്യുതി, വിദ്യ, കീർത്തി-
യുൽത്തംകമുത്തമഗുണം, മുതൽ വേണ്ടതെല്ലാം
ഒത്തങ്കുരിച്ചൊരു യുവാ 'വമലാ' ഖ്യനോമൽ-
പ്പുത്തൻകരംഗമിഴിയിൽപ്പുരുകാമമേന്തി.

അമ്മങ്കയച്ഛനുടെ സമ്മതിയോടനല്പ-
പ്രേമംകലന്നമലനെ പ്രിയനായ് വരിച്ചു.
കാമങ്കലേണമിഴിയാം രതിപോലവങ്കൽ-
കാമം കലേശമുഖികെയ്തുകവും കലന്നു.

വേണുംപടിക്കൊരുമപൂണ്ടനരുപരാമൊ-
രാണും വധൂതിലകവും നവയൌവനത്തിൽ
ചേണാറ്റ ഭാഗ്യമൊടു ചേന്മരുന്നകാഴ്ച്ച
കാണുന്ന കണ്ണിനരുതാൻ കനകാഭിഷേകം.

പൂമട്ടതോറമൊഴിയപ്പുരുഷേന്ദുവോടൊ-
ത്തീമട്ടുവാഴ് വളരു മുമ്പുരചെയ്തപോലെ
ക്ഷേമം ജഗത്തിനു കറഞ്ഞു; മറഞ്ഞു പൃഥ്വീ-
സോമൻ; ഗ്രസിച്ചു ധരയെസ്സുരഥ്രാന്ധകാരം

കാണും കനത്തവിടവും കടി കണ്ണിനേകി-
യുണ്ണും കഴിഞ്ഞിരവിൽ മച്ചകമെത്തി മന്നൻ
വേണും കണക്കിനു സുഷുപ്തി ലഭിച്ചിടാതെ
കേണും കയത്തുമവിടെക്കിടകൊണ്ടിരുന്നു.

"കണ്ടാലുമത്ഭുത,മൊരാറുകട പണം ക്രമംവി-
ട്ടുണ്ടാകിലെന്തതിനുമൊട്ടൊരതിത്തി വേണ്ടേ?
രണ്ടായിരം തവണ ഞാനൊരു ശൂലതെണ്ടി-
പ്പുണ്ടാരമെന്നു പറകൊട്ടി വിളിച്ചുചൊല്ലാം.

മന്നാളുവോനെറ നില മർത്ത്യർ കൊതിച്ചിടേണ്ട-
തെന്നാണു വെയ്യിതിൽമികച്ചൊരഭിമുണ്ടോ?
എന്നാസനാദിയൊരു പൈസ പിടിക്കയില്ല;
മിന്നാതിനുള്ളുചിറകാനും ഞെളിഞ്ഞുപോയ് ഞാൻ.

പാറാപ്പുയ്യുകാരനച്ചാഴിയാതെ തോളിൽ
മാറാപ്പു നിത്യമൊരു രാജപടത്തെ മന്നിൽ
ക്രൂരാൽപ്പുലത്തുമൊരു ഞാൻ വിടുവിഡ്ഡി,യുള്ളിൽ
നൂറാപ്പു കേറിയുമതൊട്ടറിയുന്നുമില്ല.

ഈക്കണ്ടകാഴ്ചയൊരു ചെപ്പടിവിദ്യയല്ല;
നോക്കട്ടെ, നിദ്രതുടരാതെ കിനാവുമില്ല:
നീക്കംവെടിഞ്ഞു പറയാ,മുരലിൽക്കവിഞ്ഞു
വീക്കംവരുന്ന വിരൽ വെട്ടിമുറിക്ക നല്ലൂ.

ഇന്നോളമീയമലനിൽപ്പിഴയില്ല; പിന്നെ
നിന്നോമനബ്ഭീഗിനിതൻ നിലയോർമ്മവേണം;
എന്നോ കഥിപ്പതകമേ? മതി; തുക്കിനോക്കി
പൊന്നോട്ട ഞാനുരുകും; പൊങ്ങുക തന്നെ ചെയ്യൂ."

പാരം പൊരിഞ്ഞെരിയുമംത്തളിരിൽ ദുരാശ-
ക്രൂരമ്പുകൊണ്ടു പല തിത്തരമോത്തു പാപി
നേരംപുലർന്നവിടെ നിന്നു ഗമിച്ചു; ക്രൂടെ-
പ്പോരമ്പുവോരമലനും പുറകേ തിരിച്ചൂ.

ഓമൽപ്രിയൻ തിരിയെയെത്തിടുമിപ്പൊളിപ്പൊ-
ളീമട്ടുനോക്കിയിളമാൻമിഴിയാളിരുന്നു;
യാമംകഴിഞ്ഞു; പകൽപോയ്; പരമന്തിവന്നു;
രാമല്യുമായ്; തറവെളുത്തു; തദീശനെങ്ങോ?

"ഉടനിന്നുതന്നെ വരുമെന്നു പറഞ്ഞുപോയ-
താണിന്നലെപ്പുതി,യുറക്കിനുമെത്തിയില്ല;
പാണിഗ്രഹം മുതലിതേവരെ ഞാൻ പിരിഞ്ഞു-
വാണിട്ടൊരൊറ്റയിരവോർമ്മവരുന്നുമില്ല.

'സ്യാലന്റെ ഗേഹമണയില്ല തനിച്ചു:പിന്നെ-
ശ്ശീലം പറഞ്ഞപടി ചെയ്യുവതാണുതാനും;
കാലം തിരിച്ചു വരുവാനുമതിക്രമിച്ചു;
മാലഗ്നി കത്തി മനതാരെരിയുന്നുവല്ലോ!

പയ്യാണു പാവമൊരുവൻ; പരനെന്നുതന്നെ
ചെയ്യാനുമില്ല മടി;യെങ്ങനെയോ കലാശം?
വയ്യാ നിനയ്ക്കുതിനു; വല്ലതുമൊന്നു ദേവി!-
യിയ്യാളുകൾക്കഴൽവരാനിടയാക്കിടൊല്ലേ!"

ഈമാതിരിക്ക പലതും ഹൃദയത്തിലോർത്തു
ഭീമാധിവാരിധിയിൽ വീണുഴലുന്നനേരം
ആ മാനിനീകുലമണിക്ക നിജാഗ്രജാതൻ
പ്രേമാതിരേകമൊടയച്ചൊരെഴുത്തു കിട്ടി.

"ആരോമലേ! ഭഗിനി! നിൻകണവൻ പ്രയാഗ-
പൂരോളമൊന്നാറിക പോയ് വരുവാൻ തിരിച്ചു;
നീ രോദനത്തിനു മുതിർന്നിടുമെന്നുവച്ചു
നേരോതിയില്ല; തിരിയെച്ചിലനാളിലെത്തും.

ജന്മാലവന്നവരുവോരഘമെന്റെ ഫാർട്ട-
പ്പൊന്മാല പോകുവതിനിപ്പുറയാത്രചെയ്വൂ;
നിന്മാലശേഷമിതിലേശരുതെന്നുമോഹ;—
മെന്മാലതി'ക്കിതലിവോടെഴുതുന്നു 'തേട്ടൻ''.

എന്നായിരുന്ന ലിഖിതം; "സഹജന്റെ കത്താ-
ണെന്നാലുമിക്കഥയെ ഞാൻ ശരിവയ്ക്കയില്ല;
എന്നാഥനെന്നെയറിയാത്തവനല്ല; തെല്ല-
മിന്നാളിലിങ്ങനെ വരാനിടയൊന്നുമില്ല.

എന്താണുകൈയിൽലിതു കത്തെവിടത്തിൽനിന്നാ?-
ണെന്താതനൊത്ത നൃപനേട്ടനയച്ചതല്ലേ?
ചിന്താവകാശമിതിലെന്തയഥാർത്ഥമോതി-
യെന്താണു വേണ്ടതവിടേക്കൊരുവസ്തുവില്ല.

ചേരുന്നതല്ല കഥ; ചേർച്ച പെടാത്തകാര്യ-
മോരുമ്പോഴെത്രവിധമൂഴിയിലുത്ഭവിപ്പൂ;
കാരുണ്യശാലി കണവൻ; ശരി തന്നെ; പക്ഷേ
പേരുറവക്കുമൊരുനാൾപ്പിഴവന്നുപോകും.

നേരിട്ട നാഥനെഴുതാ,മതിനെന്തു? വേറി-
ട്ടാരിക്കയച്ച കുറി,യഗ്രജനന്യനാണോ?
നേരില്ലവന്നു, ശരി;യെങ്കിലുമേതുമില്ലെൻ-
പേരിൽ പ്രിയക്കുറവു; പേടിയിതെന്തിനല്ലേ?

എന്നാലുമത്ര ശരിയോ കഥ! തെറ്റിയേക്ക-
മെന്നായ തോന്നൽ വെറുമാശനിമിത്തമത്രേ!
എന്നാലെനിക്ക ഗതിയെ,ന്തെവിടേയ്ക്കു പോക-
മെന്നാഥ,നെത്തിടുമുടൻ; പിടയായ്ക നെഞ്ചേ!"

ഈമട്ടു മാൽപ്പൂഴയിലൊട്ടണകെട്ടിനോക്കും;
ധീമട്ടുമാടനൊഴക്കത്തു തട്ടിനീക്കും;
ആമങ്കയിങ്ങനെ കുറെട്ടിവസങ്ങളംപോക്കി-
പ്രേമങ്കലന്നൊടുവിലഗ്രജപാശ്വമെത്തി.

"ആയായിതെന്തുകഥ! മെയ്‌വിളറിച്ചുടച്ചു
പേയായി; പെണ്ണിനൊരു പിച്ചുപിടിച്ചു; പാവം!
പോയാൽ വരും കണവ,നേതിനുമിത്തരത്തി-
ലീയാളൊരുത്തനയിരോടിവിടത്തിലില്ലേ?

പാരിച്ച നിന്റെ മുതലിന്നു കണക്കെടുത്തു
നേരിട്ടു ഞാൻ മുഴവനും തരണം നടത്താം;
ആരിത്ര ഭാഗ്യവതി? നിന്റെ ഹിതാനുവർത്തി
പാരിൻപ്രിയൻ; ഭഗിനി! കേഴുവതെന്തു പാഴിൽ?"

ആ മട്ടതോറമൊഴിയഗ്രജനോതിടുംവാ-
ക്കാമട്ടു കേട്ടഹഹ! തെല്ലു സമാശ്വസിച്ചും
ഓമൽപ്രിയന്റെ വരവിന്നൊഴിയാതെ കാത്തു-
മാമന്ദിരത്തിനകമേ ചിലനാളം വസിച്ചു.

ഊണിൽക്കുറഞ്ഞു രുചി; നിദ്ര ചുരുങ്ങി; പൂന്തേൻ-
വാണിക്ക കാണ്മൊരു കിനാവു കടുപ്പമായി;
ക്ഷീണിച്ച മേനി; മിഴി മങ്ങി; മുഖം വിളർത്തു;
കാണിക്കമില്ല സുഖമങ്ങനെ പോയി കാലം.

ധാരാളമായ് ച്ചൊരിപുരണ്ടൊരു കല്ലുപോലെ,
നീരാണ്ട മാമുകിൽ മറച്ച നിലാവുപോലെ,
നേരായ് തുരുത്തമിയലാത്തൊരു വിദ്യപോലെ,
ഹാ! രാവിലോമലൊരുനാളം ശയനീയമെത്തി.

പൂമച്ചകക്കതകടച്ചെരിയുന്ന രാത്ത-
ലാമട്ടവച്ചരികിലാളികളാരുമെന്നോ
ധീ മങ്ങി മാലതി തനിച്ചു കിടന്നു; പന്ത്ര-
ണ്ടാമപ്പോഴേക്കു മണി; കണ്മിഴി ചീമ്പിയില്ല.

കാണായിതപ്പൊഴൊരു കാഴ്ച; പിടച്ചു ഞെട്ടി-
യേണാക്ഷിയാറം മിഴിയുടച്ചു തുറിച്ചുനോക്കി;
കേണാടൽപൂണ്ടു കിടവിട്ടെഴുനേറ്റിരുന്നു;
കാണായ കാഴ്ച കളവല്ല; കിനാവുമല്ല.

തോലിൻകിടയ്ക്കു, ചതയോ നിണമോ പെടാതെ,
തോലിൽപ്പൊതിഞ്ഞ വെറുമെല്ലുകളെന്നമട്ടിൽ,
കാലിന്റെറമട്ടവരെയുണ്ടൊരു മെയ്യതിന്നു
മേലിൽപ്പുലേമറിവുമുണ്ടു! കടപ്പുമയ്യോ!

ആയാമമുള്ള രസനം, പുകപൂണ്ട വക്ത്രം,
തീയാളിടുന്ന മിഴി, ദംഷ്ട്രചമഞ്ഞ ദന്തം,
ഈയാളകറ്റുക പറവാൻ ഭയ,മുണ്ടിതേതോ
പേയായിരിക്ക,മഗജേ! പിടിവിട്ടിടൊല്ലേ.

ചേതസ്സിൽ വാച്ച ഭയമല്ലമകറ്റിവച്ചാ-
പ്രേതത്തെയൊന്നു പിടിമാൻമിഴിയുറ്റുനോക്കി;
ഹാ! തദ്വപുസ്സറിവതാ,ണപരന്റെയല്ല;
നീ തയ്യലേ! നിഹതയോ? നിരൂപിക്കവയ്യേ!

സ്യാലന്നകമ്പടിപുറപ്പെട്ടവാൻ മുതിന്ന
കാലത്തുടത്തൊരുടയിൽക്കണവന്റെറ കായം
മേലത്തുയും മുറിവു, കട്ടിപിടിച്ചതിങ്കൽ
നീലത്വമാന്ന നിണ,മിങ്ങനെ കണ്ടു പാവം!

എതററമെത്തി നിയതിപ്പക! സാധുവിന്റെറ
ചേതസ്സിരിപ്പതിനിതിൽപ്പരമെന്തുവേണം?
നീതന്നെ താങ്ങലഗജേ! പുറകോട്ട ചാഞ്ഞു
ചൈതന്യമററഗതി താഴെയതാ പതിപ്പൂ!

അല്പംകഴിഞ്ഞു വെളിവൊട്ടുകമേ കടന്നു
കെല്പുററകേഴമിഴിയാളെഴുനേറ്ററനേരം
തല്പത്തിൽനിന്നൊരിരുവാരയകന്നുനിന്നു
തൽപതിയോടു പതി,—യല്ല പിശാചിതോതി.

"പേടിക്കവേണ്ട; പറയാം കഥ; നിന്നൊടൊത്തു
ക്രൂടിക്കഴിഞ്ഞൊരു യുവാവിനെയന്തതന്നെ
തേടിക്കയത്തു കൊലചെയ്തു കഴിച്ചു മണ്ണിൽ
മൂടിക്കളഞ്ഞു മുടിയൻ മുടിമന്നനയ്യോ!

കണ്ടാലുമെന്റെ നില; പാതിവഴിക്കു ഞങ്ങടം
രണ്ടാളുമൊത്തു വഴിയമ്പലമൊന്നണഞ്ഞു;
ഉണ്ടായിതന്നൊരു കൊടുംകൊല; ഞാൻ പിശാചായ്-
ത്തിണ്ടാടിടുന്നു; ചതിയൻ മുടിചൂടിടുന്നു.

പാരേ! നരക്ഷ! ഹാ! നീയൊരു നാകമായി-
ത്തീരേണമെന്നു കരുതി ദൃഹിണൻ ചമച്ചു;
രേ രേ! ദുരേ! കൊടിയ രാക്ഷസി നീ പിറന്നു
നേരേയുമാറതിനുടൻ നിരയത്രമേകി.

ധാരാളമായ് ധനമെനിക്കവിടുന്നു തന്നു;
പാരാതെ താത! കപടജ്ഞത തന്നുമില്ല;
ആരാലതിന്റെ ഫലമാണിതു! ഹാ! നിവാപ-
നീരാരുമില്ലിനിയൊരാളവിടെയുണ്ണുവാൻ!

നീലത്തലക്കഴലി! നീയുമവന്റെ കള്ള-
ജ്ജാലത്തിൽ നിൻ മതിമറന്നു മടങ്ങിടൊല്ലേ!
കാലൻ കരിമ്പാറയനക്കഴുവേറിയേതു
കാലം കടന്നസി കഴുത്തിലിറക്കിടുന്നോ?

മൽക്കാതരാക്ഷി! വിധവേ! തദുപാന്തഭൂവിൽ
നിൽക്കാതെ നീയെവിടെയെങ്കിലുമോടിയെത്തി,
പിൽക്കാലമെന്തു കരണീയമതൊത്തുചെയ്യു;
ചിൽക്കാതലുണ്ടു തുണ; ഞാനിത പോയിടുന്നേൻ."

എന്നപ്പിശാചകമലിഞ്ഞു ഹിതോപദേശ-
മന്നപ്പിടയ്ക്കുതിർനടപ്പുടയാംക്ക നല്കി
മിന്നൽപ്പിണർപ്പടിമറഞ്ഞളവുത്തരത്തി-
ന്നന്നൽപ്പികോകുതിമണിയാംക്കിടകിട്ടിയില്ല.

തീക്കട്ട തേച്ചു, പലവാരു തിളച്ച നെയ്യിൽ
നീക്കം വെടിഞ്ഞുടൽ വറുത്തു, വെളിക്കുവാങ്ങി,
വാക്കത്തികൊണ്ടു വിധികൊത്തിയരിഞ്ഞു, ലക്ഷം
തോക്കങ്ങൊഴിച്ച പടി തോന്നലിൽ നിന്ന പാവം.

ഒറക്ഷണത്തിൽ നിജഭ്രഷകം സംഗ്രഹിച്ചു
കറക്കരിങ്കഴലി ചാടി വെളിക്കു പാഞ്ഞു!
മറപ്പൊഴാരുതുണ? യുംധൃതിമാത്രമെന്തോ
പെറമ്മപോലെ പെരുമാറുകയായിരുന്നു.

കാവിപ്പഴമ്പുടവയൊന്നരമേലണിഞ്ഞു
രാവിൽച്ചുരിക്ക,മൊരിടത്തു പകൽപ്പതുങ്ങും;
ഈ വിദ്യകൊണ്ടു തടവറൊരു "മായി" പോലെ-
യാവിശ്വമോഹിനിയുടൻ മറുനാടണഞ്ഞു.

"ആനത്ത" മെന്നഭിധയാണതി; നായതിങ്കൽ
ശ്രീ നത്തനാ പ്രതിദിനം ചിതമോട്ട ചെയ്വു;
താനത്തരത്തിലതണഞ്ഞു തദീശനോട്ട
മാനത്തൽപൂണ്ട മിഴിയാം നിജവൃത്തമോതി.

വാരാശികാഞ്ചി വഴിപോലെ ഭരിച്ച പാക്ക-
മാരാജവയ്യനലിവാന്നവാദമേകി,
താരാധിനാഥമുഖി തൽഗൃഹതല്പജത്തിൽ-
പ്പാരാതെ പാർത്ഥിവവധൂസഖിയായ് വസിച്ചു.

അന്നത്തെ രാവിലൊരു നന്മുറിയിൽ തനിച്ചു
മന്നൻറെ മാളികയിൽ മാലതി വാണിടുന്നു;
അന്നന്മുറിക്കകമെഴും മണിഭിത്തിണത്തിൽ-
ത്തന്നംഗകം പ്രതിഫലിച്ചു ലസിച്ചിടുന്നു;

ഉത്തുംഗകാന്തികലരും ശരറാന്തലൊന്നു
കത്തുന്നു നിന്നു കതിരോന്റെ പകർപ്പുപോലെ;
മെത്തുന്ന താപവുമമർഷവുമുൾത്തടത്തെ-
ക്കൊത്തുന്ന രണ്ടു പകയേറിന പാമ്പുപോലെ.

"പിൽക്കാലമെന്തു കരണീയമതോർത്തുചെയ്യേ"-
ന്നാകുലപ്പെടലൊട്ടു നാഥനുരച്ചവാക്യം
ഇക്കാലവും ചെവിയിലുണ്ടിളകാതിരിപ്പൂ;
തൽക്കാമിതം തദരിതൻ ഫതി; തക്കമില്ല.

മാനിക്കഹോ! മഹിയിതൽ പ്രതികാരമേ! നീ
തേനിൽക്കവിഞ്ഞു മധുരിപ്പൊരു വസ്തുതന്നെ!
ഞാനിക്കണക്കിവിടെനിന്നൊഴിയാതെ നിന്നെ-
ഭ്യാനിക്കയാണു; ശകലം കനിയാത്തതെന്തേ?

നീ പാവമെങ്ങഹഹ! മാലതി! ഘോരനാമ-
ക്ഷ്മാപാലനെങ്ങവനെയെങ്ങനെ നീ വധിക്കും?
ഹാ! പാപിയാക്കുമവനെത്ര മഹാബലിഷ്ഠ-
നാപാദചൂഡമിതബദ്ധവിചാരമല്ലേ?"

എന്നോർത്തുയർന്ന വളരും നെടുവീർപ്പൊടൊന്നു
മുന്നോട്ടുനോക്കുമളവമ്മുകരോദരത്തിൽ
അന്നോളമുള്ളതിലുപ്പുറമായൊന്നു
തന്നോമനത്തനുമതല്ലിക തയ്യൽ കണ്ടു.

അന്നിമ്മലാംഗി മുഖമാത്രമുടച്ചുതിങ്കൽ-
ച്ചിന്നിക്കിടക്കുമളകം പുറകോട്ടു നീക്കി;
എന്നിട്ടു വീണ്ടുമതിലേയ്ക്കൊരു നോക്കുനോക്കി-
ത്തന്നിഷ്ടനേടിയതുപോലെ സമാശ്വസിച്ചു.

കില്ലിൽക്കുഴങ്ങരുതു മാലതി! കേൾക്ക നിന്റെ
ചില്ലിക്ക മൂന്നലകുമിന്നടിമപ്പെടുമ്പോഴം
പുല്ലിക്കുമർത്ഥ്യഹതി; നിന്നുടെ കല്പനയ്ക്കു
കൊല്ലിക്കുവാൻ കഴിയുമാരെയുമിക്ഷണത്തിൽ.

പുത്തൻവിതന്നുദശ; ഭ്രഷണമൊന്നുമില്ല;
ഹത്തട്ടഴൽക്കനലിൽ വെന്തെരിയുന്നകാലം;
അത്തപ്പിലിങ്ങനെ വിളങ്ങുകിൽ നല്ലനാളിൽ
നൽത്തനപി! നിൻെറ തനുവെങ്ങനെയൊക്കെവേണ്ട?

"അന്നാളിലേതുമകതാരിൽ നിനയ്ക്കയില്ല
മന്നാളുവോർ മഹിയിൽ മറെറാരു മങ്കയാളെ;
എന്നാഥനാകുവതിനേവനുമാശയേറി;—
യെന്നാലുമെൻപതി വെറും പ്രജയായിരുന്നു.

"എന്തോതി ഞാ,നൊരു വെറും പ്രജയോ? പിതാവി-
ന്നെന്തോഷകല്പതരുവങ്ങനെയായിരിക്കാം;
എന്തോന്നതിൽ കുറവു? മുന്നവുമിന്നുമെന്നു-
മെന്തോന്നലപ്പുരുഷനീശ്വരനെന്നുതന്നെ.

ഭ്രമണ്ഡലത്തിലൊരു പൂരുഷനും ഗുണത്തിൻ
സാമഗ്ര്യമെനാതുവരി;ല്ലഥവാ വരുമ്പോഴം
ആമർത്യനെജ്ഝടിതി തട്ടിയെടുത്തുകൊണ്ടു
നീമണ്ടിടുന്നു ചതുരാനനനി മിന്നൽപോലെ.

ഏകായിരുന്ന കുറവൊന്നിവിടേയ്ക്കുമെങ്കിൽ-
ച്ചാകാതെയൊട്ടു ചിലനാളുകഴിയായിരുന്നു.
ഹാ! കാലമേ! കഠിനമെൻ മുതുകേതുമേനീ
നോകാതെ കുത്തയു വയററിലടിക്കുവാനോ?

കാലത്തെയെന്തിനഥവാ പറയുന്നു? ഞാന-
ക്കാലത്രമാന്നൊരു ഖലൻെറ കനിഷ്ടയല്ലേ?
സ്വാലത്രമന്യപുരുഷന്നരുളായ്കതന്നെ-
യാലബ്ധകാമനപമൃത്യുവിനാടിമൂലം.

പയ്യാകുലത്രമകലത്തുവെടിഞ്ഞു വൈര-
നിര്യ്യാതനത്തിനിവി ഞാൻ മറിവച്ചിടട്ടെ;
സഹ്യാതനായൊരവിടുന്നു സുഖിച്ചിടട്ടെ;
മയ്യാട മേലുമിളമേൽ നിലനിന്നിടട്ടെ.

ഈയുള്ള മാലതി നിനക്കനധീനയല്ല;
നീയുള്ളിൽവാഴ് വവും;മൂഡാനി!പരീക്ഷചെയ്യാം;
ഹ്രീയുററിടേണ്ട നിനവൊന്നതിലമ്മ കാണി-
ല്ലായുസ്സുപോലുമടിയന്നതിഭാരമല്ലേ?

അന്നിട്ടിലേവമവിടുന്നരുളായ്കിൽ ഞാനാ-
മിന്നിട്ടിൽനിശ്ചയം"മുടൻതടി"യേറിയേനേ!
എന്നീഷ്ഠം.രാഗ്രജനെയെങ്ങനെയും ക്ഷണത്തിൽ-
കൊന്നിട്ടുവേണമിനിമേൽത്തദഭീഷ്ടമേകാൻ.

സത്യത്തിൽ മറെറാരുവിധം നിനവി,ല്ലൊരാൾക്ക-
ക്കൃത്യത്തിനൊരുകിലവന്നവിലപ്പെട്ടമ്പോഠം
രത്യർത്ഥമെന്നതുവരില്ല;വരൊല്ല;പാതി-
വ്രത്യത്തിൽനിന്നൊരടി മാറി നടപ്പുതല്ല."

വണ്ടാർതൊഴുംകഴലി വല്ലതനെക്കുറിച്ചും-
തണ്ടാത്തിപൂണ്ട പലതിത്തരമോത്തൊട്ടക്കം
രണ്ടാംസ്വയംവരമഥത്തിന താൻ തയാറെ-
ന്നണ്ടാക്കിനാളൊരു നവീനജനപ്രവാദം.

ആവത്തനോപായമമെന്നു,മതിന്നുഘോരാ-
യ്മാവത്തകണ്ടകവധം പണമെന്നുമേവം
ആവത്തമാനമനുതംവിഷമിശ്രമുച്ചി-
ന്താവത്തഗത്തഗതമാക്കി നൃപക്ഷ ചിത്തം.

ഏകത്ര നൽത്തരുണിതൻ തുടചോരിവായും,
ലോകത്രയാഭരണമാം മുഖചന്ദ്രബിംബം,
കോകത്തിനത്തലരുളും.....മൊട്ടും,
വാകത്തരുപ്രസവകോമളമാം വപുസ്സും;

അന്യത്ര പാതകമനേകമിയറി മെന്മേൽ
ധന്യത്വമാന്ന സുരഥന്റെ കഠോരഹസ്തം,
തന്വ്യസ്മയ ബലവൈഭവവും,തദുഗ്ര-
ജന്യത്തിലാക്കുമളവാമളവറ്റ ഭീയും;

തേടിക്കരിംകഴലിയെപ്പുണരേണമെന്നും,
ചാടിക്കടക്കിലുയിർപോം തരമല്ലിതെന്നും,
ക്രൂടിക്കഥിച്ചുര ചർതന്നകതാരുഴിഞ്ഞാ-
ലാടിക്കളിക്കുവതു നോക്കി രസിച്ചിരുന്നു.

(വിശേഷകം)

അന്നാളിൽമാലതിയകന്നതറിഞ്ഞു,"കൊള്ളാം;
നന്നായി;പെൺകൊലയൊഴിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു കായ്യം;
എന്നാശപോലെയിനിയിപ്പൊരുഷംഞാൻഭുജിക്ക-
മെന്നാളെ"മെന്നു സുരഥൻ മനതാരിലോത്തു.

അന്നീവസുന്ധര ഭരിപ്പവരാരെതിപ്പാൻ
ചെന്നീടിലും ചെറുതു ക്രൂസലെഴാത്ത പാപി
പിന്നീടു തന്റെറ നിധനത്തിനു കോപ്പുകൂട്ട-
മന്നീലവേണിയെ ഹസിച്ചു സുഖിച്ചു പാത്തു.

അക്കട്ടിമെയ്യുടയ ഉഷ്ണനൊടൊന്നെതിത്തു
നോക്കട്ടെയെന്നകരുതിപ്പല മന്നർ ചെന്നു;
തോല്പുട്ടെ ചെന്നവർ മറയ്ക്കു; സഹസ്രസംഖ്യം
കാക്കയ്ക്കു കല്പര; നമുക്കു നിവൃത്തിയുണ്ടോ?

പത്തമ്പതല്ല സുരഥന്റെറ ബലാനലങ്കൽ
പുത്തൻപതംഗദശ പൂണ്ടൊരു ഭ്രമിപന്മാർ;
അത്തങ്കമേനിമണിയാഭംകതു കണ്ട നേരം
ചിത്തം ക്രമേണ ശിവനേ! ശിഥിലാശമായി.

ഉഗ്രത്തൊടൊപ്പമുടലുംഹൃതഭക്കിനേകാ-
നത്തച്ചിലോത്തര ചനോടതിനാജ്ഞനേടി
പുത്തൻമരന്ദമൊഴിയാഭം ദഹനൻ ജ്വലിച്ച
നൃത്തംചവിട്ടിമൊരു വൻചിത തീത്തു മുന്നിൽ.

"ഹാ! ഹാ! കഷ്ടപ്പമതിചാപി സഗർഭ്യനെന്നാ-
വ്യാഹാരമത്രശ്രിയ;ല്ലതുഞാനൊരുത്തി;
ദേഹാവസാനമൊരുവന്നവനേകി;കാല-
ന്നാഹാരമാക്കിയവനീശരെ ഞാനനേകം.

കാണുന്നു ഞാനടർനിലം;കഴൽകൈകളാറു
വേണുംജനങ്ങളം പലർ ചത്തുകിടന്നിടുന്നു;
ചേണാറാ തത്തനുവിൽനിന്നു കഴുക്കൾ മൃഷ്ട-
മൂണുംകഴിച്ചുരുമദത്തൊട്ടയന്നിടുന്നു;

പാറയ്ക്കുമുള്ളുരുകുമാറവർതൻ വധുക്കൾ
മാറത്തടിച്ചു മതിവെന്തു കരഞ്ഞിടുന്നു;
ക്രൂരനു "മാലതി"യിതൊക്കെവരുത്തിയെന്നാ-
ക്കാറല്ലുണിക്കബരിമാർ പഴിചൊല്ലിടുന്നു;

അപ്പാപിയെൻറസഹജൻ,ന്യവരാനചയത്തി-
ന്നല്പാതകേതു,സസുഖം വിജയിച്ചിടുന്നു;
നില്പാനൊരൊറവഴി കണ്ടറിയാതെ പാഴി-
ലിപ്പാവമിങ്ങനെയിരുന്നു തപിച്ചിടുന്നു;

ഹാ! താദൃത്തമനുണൻ പ്രിയനങ്ങുമിങ്ങും
പ്രേതാകൃതിപമൊടലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞിടുന്നു;
ഏതാനുമൊന്നുമറിയാത്തപോലെ ദേവി!
നീതാനശേഷമിതു നോക്കി രസിച്ചിടുന്നു!

ആലോചനയ്ക്കുവിഷയസ്ഥിതിയിൽപെടുന്നാ
ഭ്രലോകമേവിഷമ,മെന്തൊരുവസ്തുവോ നീ?
മാലോകർ നിന്നുടെ രഹസ്യമറിഞ്ഞിടാതെ
മാലോടിരുന്നു മതിമങ്ങി മരിച്ചിടുന്നു.

പാരിൽപ്പതിവ്രതകുലംതൻ പരദൈവമെന്ന
പേരിൽപ്പരം പുകൾപെടുന്നാ കുപീഡയോനേ!
പോരിൽപ്പരാജയമിയന്നവരം ഞാ,നെനിക്കു
നേരിൽപരൻ ശരണമിഖ് ഭുവനത്തിലില്ലേ!

നീ സർവ്വസാക്ഷി ഭഗവൻ! ഭൂഡമെൻറ ജീവ-
ശ്വാസത്തിലും പ്രിയനെനിക്കു മദീയനാഥൻ;
ഹാ സത്യമെൻറമൊഴി;ഞാൻ സതിയെങ്കിൽ നീത-
ദ്വാസസ്ഥലത്തിനധുനാ വഴികാട്ടിയാലും.

കാൽത്താരിണയുള്ള തൊഴുകൈ; കനിവാൻ ദേവി
കാത്താലുമെന്നു കരഞ്ഞുകാഞ്ഞു കരഞ്ഞുചൊല്ലി,
ആത്താമരാക്ഷിയരികത്തെഴുമഗ്നിയിങ്കൽ-
ലാത്താദരേണ നിമിഷത്തിലെടുത്തുചാടി.

ആനന്ദഭൂമിയിൽ വളർത്തിയൊരഗ്നിയിങ്കൽ-
ലാനൽത്തലോദരി നിജാംഗമെരിച്ചനേരം
ദീനതമാറ സുരഥന്റെ നികേതനത്തിൽ
വാനത്തുനിന്നൊരു തടില്ലത വന്നുവീണു.

ആരാജധാനിയെയു,മായതിൽ വാണിരുന്ന
പാരാളുവോനെയു,മവന്റെ വധുക്കളേയും,
ധാരാളമുള്ള വിഭവത്തെയുമത്തടിത്തു
പാരാതെ പാതിഞൊടിയിൽപ്പൊടിസ്സമാക്കി.

രണ്ടാളുമേകനിമിഷത്തിൽ മരിച്ചു;മെന്മേൽ
തിണ്ടാടിടുന്ന സുരഥൻ നരകത്തിലിന്നും.
തണ്ടാർമലാക്ഷി സതി തൻധവനോടുമൊത്തു
കൊണ്ടാടി മുക്തിപദമാണ്ടു സുഖിച്ചിടുന്നു.

—— (൦)——

ന്യ. വിരക്തവൈരാഗ്യം.

പുണ്യയാം സനാതനധർമ്മദേവതയാമ്മത-
ന്നെണ്ണയിട്ടിളക്കിന തൃക്കൈപ്പുമ്മിവാർംപോലെ
സൂര്യാപത്യം ലസിപ്പു കാളിന്ദീനദി കാമ-
മായ്യാവത്തഭ്രലക്ഷ്മീവിജയോൽപലദാമം.

ആനദീതീരത്തിലൊരശ്വത്ഥം പ്രകൃതിത-
ന്നാനന്ദഗാരുത്മതച്ഛത്രമുണ്ടതിൻകീഴിൽ
സാധിതപുമർത്ഥനായ് വാഴ്കയാണൊരാൾ സാക്ഷാൽ
ബോധിവൃക്ഷച്ചുവട്ടിൽബ്ബുദ്ധദേവൻപോലവേ.

*നാണകോപജ്ഞമാകും നാനാതത്വരത്നങ്ങൾ
സ്ഥൂണവും ലയിക്കുമാറോതിയും വ്യാഖ്യാനിച്ചും
പാവിതച്ഛാത്രൌഘനായ് മേവുമപ്പുമാൻ തൂണി
ഗോവിന്ദസിംഹൻ ശിഖദേശികശിഖാമണി.

ആനന്ദനിർഭരങ്ങളന്യവിഷ്ടപമൊന്നി-
ലാനയിക്കപ്പെട്ടപോലാശ്വയുജനിഷ്പന്ദങ്ങൾ
ഉൽക്കന്ധരങ്ങൾ പേർത്തുമുദഞ്ചദ്രോമാഞ്ചങ്ങൾ,-
ളുക്കല്യവാണീമാധ്വിയാസപദിക്കുംസതവങ്ങൾ.
ധ്വസ്തസങ്കടമാകും ലോചനദ്വയമവ-
യ്യസ്തപക്ഷ്മസങ്കോചം ഹർഷബാഷ്പൌഘാപ്ലുതം.
മാരുതപോതാപ്തിതശീകരവ്യാജത്തിനാൽ
തീരപാഷാണംപോലുമാർദ്രമായിടുംവിധം
ആസ്ഥലം ശ്രോതുചേതഃപീയൂഷമയമാക്കാ-
നാസ്ഥപൂണ്ടരുളിടും ഗോവിന്ദയോഗീശ്വരൻ
വീണ്ടും തൻബാലക്രീഡാരംഗഭൂമി ദർശിക്കും
പണ്ടത്തെ വേണുഗാനരസികൻ നന്ദാത്മജൻ!
സാരസ്വതേന്ദ്രനീലമേഖലാകളാലാപ-
ചോരമാമാത്മവേണീശോഭനസ്വരത്തിനാൽ
പേർത്തുമമ്മഹാന്മെത്തട്ടിവ്യസൂകതിഗാനങ്ങ-
ളേറുപാടിയും, മേന്മേൽ നീർത്തുള്ളിത്തഴകളാൽ

---

* യാണകൻ (Nanak).

വീജനംചെയ്യു, മാറത്താനന്ദലാസ്യംകോലും
വീചിപംകതിയാൽ നാനാസപര്യാമാല്യങ്ങളെ
പാദപീഠോപഹാരമാക്കിയും, സേവിക്കുന്ന
വേദമൂർത്തിതൻപുത്രി കാളിന്ദി കല്യാണിനി.

ആദിഗ്രന്ഥത്തിന്റെയൊരദ്ധ്യായാവസാനത്തി-
ലാദിവ്യൻതൻ ശിഷ്യരിലഗ്രണി രഘുനാഥൻ
പഞ്ചനദത്തിങ്കലെപ്രത്യഗ്രധനാധിപൻ
തഞ്ചംപാർത്തു രണ്ടസ്സൽവീരശൃംഖലകളെ
തൻപരമാചാര്യന്റെ ചരണാർച്ചനത്തിന്നു
ചമ്പകപുഷ്പങ്ങളാക്കാൻ താൽപര്യംപൂണ്ടിത്തരം
കേതിമത്തെന്നാകിലും പ്രച്ഛന്നാഹങ്കാരമാ-
മുക്തിയൊന്നരുളിനാനദ്ധ്വത്തവസുമത്തൻ:—

"ആചാര്യവിദ്യാണ്ണവനാസ്മാകീനപദ്ധായത്തി-
ന്നാചാര്യദേവനങ്ങേക്കായിരം നമസ്കാരം.
അർഭകൻ പിതാവേ! ഞാനവിടേക്കാനീതമാം
ഗർദ്ദാസപ്രാർത്ഥനം സ്വീകരിക്കണേ വിഭോ!
ദേവ! മദപിത്തമെല്ലാം ഞാൻ ശിരസ്സിൽച്ചൂടിടും
ഭാവൽകപാദധൂളീപാളിതൻ പരീപാകം.
ഇത്രനല്ലതാമൊരു കങ്കണദ്വയം തീപ്പി-
നെത്രഞാൻ പാടുപെട്ട രാപ്പകലൊട്ടേറെനാൾ!
ഗോൽക്കൊണ്ഡാകുഖനിക്കുടൽമഥിച്ചു ഞാൻ കൊണ്ടതാ-
ണീക്കണ്ടസദ്രത്നങ്ങളോരോന്നും ദയാനിധേ!
മില്ലിപ്പാദഷാവിന്റെ കോഹിനൂർവൈരംപോലും
ചൊല്ലിടാമിതിനുന്നിൽ ശുദ്ധമേ കാചപ്രായം!
ആ മട്ടള്ളൊരു ഭ്രഷ്ടയവിടെയ്ക്കിരിക്കട്ടേ;
സോമലേഖ ചേരട്ടേ ശൂലിതൻ ശിരസ്സിങ്കൽ."

അപ്പാവത്തിന്റെ വാക്കുകേട്ടളവാചായ്യേന്ദ്ര-
നല്പാല്പസ്മിതാഭിരാമാധരോഷ്ഠപ്രഷ്ഠനായ്
ആവളകളിലൊന്നു പാണിശാഖയാൽച്ചുറ്റി-
ത്തൈവലിനിക്കുള്ളിലേക്കെറിഞ്ഞാൻ ശാന്തസ്വാന്തൻ.

യാമുനകഷോപലപട്ടികാമതല്ലിയി-
ലാമുനി കടകത്തിൻ മാറുരയ്ക്കാനോക്കയോ?
അല്ലെങ്കിലബ് ഭ്രഷണമണിവാനതിയോഗ്യ-
യല്ലണിവേണിയാമാനദിയെന്നുറയ്ക്കയോ?
ഏതായാലെന്തു? ചെന്നു കാളിന്ദീജലത്തിങ്കൽ
ഹാ! താളുകാം ഭ്രഷണം പതിച്ചു നിമിഷത്തിൽ.
ആ വിശാഖാതാരങ്ങളം രണ്ടിലൊന്നടിപിഴ-
ച്ചുകാശശൂന്യതയത്തിലാണ്ടു പോയീടുംപോലെ.
ബാലാദിത്യവേഷത്തിൽത്തന്നെദ്ദർശിപ്പാൻ വന്നോ-
രാ ലാളനീയമായ കങ്കണം കാളിന്ദിയും
ചൂഡയിൽ ഹംസവില്ല, കഴുത്തിൽക്കല്ലുഡ്ഡിയൽ,
ശ്രുഡമാം മദ്ധ്യത്തിൽ മുത്തൊഡ്ഡ്യാണം,മിവയായി
സാദരമണിഞ്ഞൊന്നും ബോദ്ധ്യമാകാതേ നിജ-
പാദമൂലത്തിലിട്ട ചവിട്ടിത്തേച്ചീടിനാൾ.
കാൽക്ഷണംകൊണ്ടപ്പണ്ടം സർവ്വം കാണ്കെത്തന്നെ
കാച്ചിയ കാരിരുമ്പിൽക്കലെന്ന് ജലബിന്ദു;
കാളസർപ്പത്തിൻ വായിൽപ്പെട്ടതാം വെളുത്തെലി;
ലോലമാം വീരഖഡ്ഗം ഗ്രസിച്ച രിപുകീർത്തി;
എന്നാമട്ടുള്ളുമായ് ച്ചമഞ്ഞു; കല്പാന്തത്തി-
ലണ്ഡഗോളം സിന്ധുവിൽ വീഴ്വതുമീമട്ടാവാം.

വള വീണതുമൂലം യമുനാതടിനിയ-
ല്ലിളകീടിനതേററം, രഘുനാഥൻതന്മനം.
"ഭാവിച്ചതെന്തയ്യയ്യോ ഭഗവൻ! കഷ്ടമങ്ങെ-
ക്കൈവിരൽക്കറെക്കത്തിൽ കങ്കണം പൊയ്പോയല്ലോ.
മാലിനി വരാനെന്തു? വീണുവല്ലോ ചെന്നതു
ന്തലിനം നിലയ്ക്കാത്ത യമുനക്കയത്തിങ്കൽ.
ചക്രമല്ലെൻകങ്കണം; ദൈത്യവ്യൂഹമല്ലീയാ,-
റക്ഷിംബമല്ലതു; രാഹുവല്ലിതു വിഭോ!
ശോചിക്കേ കരുതുന്നു; ധൂമസ്തോമമല്ലിതു;
ശോചിക്കേയുള്ളു; പോയതു പുനഃപ്രാപ്യംതന്നെ.
പാപിഞാൻ സ്പർശിക്കയാൽ ഭ്രഷ്ടമാവാമെന്നാലും
ഹാ പിതാവേ! വേണ്ടതല്ലതിന്നിപ്രക്ഷാളനം.

കാൽനിമേഷത്തേക്കതു കാളിന്ദീതരംഗത്തിൽ
കാദംബിനീവക്ഷസ്സിൽ ചപലാലേഖപോലെ,
ധൂത്തമന്ദിരത്തിങ്കൽ ശ്രീലക്ഷ്മീദേവിപോലെ,
പാത്തനന്തരമയ്യോ! ദൃക്പഥാതിക്രാന്തമായ്
പോയല്ലോ താഴത്തെയ്യൂ ദൈവമേ!; മൂഢഗർ-
ഭായല്ലോ മൽകങ്കണം മന്മനോരഥത്തോട്ടം.
ആയതിന്നധോലോകഭൂംഗോച്ഛ്വാസാനില-
നായല്ലോ സൌസ്നാതികൻ,—അന്യായമന്യായമേ!!
ഒന്നു ഞാൻ തിരഞ്ഞെയ്യാം; ശേഷമീശകല്പിത-
മെന്നരചെയ്കൊണ്ടു ശ്ലാഘമേ വിഭ്രാന്തൻ
തന്നനുചരരോടും ചെന്നു ചാടിനാനവ-
നന്നദീമദ്ധ്യത്തിലെക്കാഭരണാന്വേഷകൻ.

മുങ്ങിയും തിരമണൽ വാരിയുമരിച്ചും മൽ
തിങ്ങിയും ശ്വാസംമുട്ടിപ്പൊങ്ങിയും പലേവട്ടം
ഹാ! പാരമുദ്വേഗത്തോടാനദീരയപഥ-
മാപാദചൂഡമവർ മേൽക്കുമേൽക്കലക്കിനാർ.
കാലുഷ്യംകലങ്ങീട്ടന്തോഒമൊന്നിനൊന്നേറും
കാളിന്ദിയെക്കാൺകവേ കാമിതം നശിക്കയാൽ
ആനദീതമിസ്രത്താലാക്രാന്തങ്ങളാമാത്മ-
ദീനലോചനങ്ങളിൽ നിന്നവിച്ഛിന്നധാരം
ബാഷ്പാംബുവുഷ്ണിപ്പെയ്യ തൽഗത്രപാതാളത്തിൻ
വായ്പാളമഗാധതയിരട്ടിപ്പിച്ചാരവർ.
നിഷ്പ്രയോജനം രഘുനാഥ! നിൻവ്യവസായം;
ദുഷ്പരിഹരപാതം തപട്ടിവ്യവിഭ്രഷണം.
ഹന്ത! നീ തിരിച്ചെട്ടത്തീടുവാൻ ഭാവിക്കുന-
തന്തകസഹോദരീവക്ത്രഗഹ്വരഗ്രാസം.

നിർഭ്ഭയമഗ്രേഘോഷങ്ങളം യാതൊന്നിന്നുമാചായ്-
കണ്ണുകൾപഥങ്ങളംതന്നാതിഥ്യം ലഭിപ്പീല;
തൻമുന്നിൽ നടപ്പൂരാം സംഭവമൊന്നുംതന്നൊ-
യമ്മുനിയറിവീല ശൈലനിശ്ചലസ്വാന്തൻ.
അപ്പുറമാദിഗ്രന്ഥത്തിങ്കൽ നിന്നദ്ധ്യായമൊ-
ന്നപ്പുമാൻ വായിക്കുന്നു; വാക്യാർത്ഥം പറയുന്നു;

ഏതാനുംപേരുണ്ടതു കോപിക്കുവാൻ; അപ്പൃഷ-
ദ്രേതാണ്ടൊന്നൊരു ചിന്തയേതുമങ്ങേറുന്നീല!
ഏതിനെസ്സുഖിപ്പിപ്പാൻ പൂണ്ടെന്തുവുഭിക്കുന്നു?
ഏതിനെത്തണുപ്പിപ്പാൻ പഞ്ജന്യൻ വഷിക്കുന്നു?
ലോകസംഗ്രഹവ്രതം സാധുക്കൾക്കൌൽപത്തിക-
മാകവേ തൽകൃത്യങ്ങളഫലാഭിസന്ധികം.

ഗ്നോശനായിത്തിരിച്ചെത്തിന ശിഷ്യൻ ഗ്രന്ഥ-
മഗ്നാന്തഃകരണനാം ദേശികനൊട്ട വീണ്ടും
ഓതിനാൻ:—"മഹാത്മാവേ! യതിച്ചേൻ യാവച്ഛക്യം;
പ്രാതിലോമ്യം വഹിപ്പൂ ഹാ! വിധി; ദരിദ്രൻ ഞാൻ
കിങ്കർത്തവ്യതാമൌഢ്യക്രീഡാരംഗമായേ,നി-
സ്സങ്കടമെനിക്കയ്യോ സൌഭാഗ്യസർവങ്കഷം!
ജോടിയിൽനിന്നു വേർപെട്ടൊറ്റയായ്ത്തിരുമുമ്പിൽ-
ക്കേട്ടറു കിടക്കുമീ മറ്റെപ്പൊൻവലയത്തെ
നഷ്ടഭർത്തൃകയായ സാധ്വിയെപ്പോലെ കണ്ടു
പൊട്ടിപ്പോകുന്നു ചിത്തമെനിക്കെൻ ഭഗവാനേ!
കാളിന്ദിയാറ്റിലുള്ള കാകോളം വമിക്കുന്ന
കാളിയകാകോദരം കാരുണ്യപരിഹീണം;
ശുദ്ധവൈതരണിയിട്ടുമ്മുഖസ്രോതസ്വിനി;
കർത്തമദ്ദ്രവമിതിൻ കാളിമാക്രാന്തോദകം;
ആയതിൻ വായിൽ വീണ പണ്ടമെ,ങ്ങെങ്ങയ്യോ! ഞാൻ?
പോയല്ലോ മൽകങ്കണം ഭ്രതകാലം പോലവേ.
ഒന്നതിൻമട്ട വീണ്ടുമുണ്ടാക്കാനെളുതല്ല;
മന്നവക്കും രത്നങ്ങളുക്കണക്കിനില്ലെങ്ങും.
എങ്ങു ചെന്നതു വീണ്ടും? വീണ്ടും ഞാൻ തിരഞ്ഞീടാം;
എൻഗുരോ! കല്പിക്കണേ! സർവജ്ഞനല്ലോ ഭവാൻ.
ഉദ്ധരിക്കണേ വേഗമാവലയത്തോടുമെൻ
ചിത്തത്തെ!!" എന്ന വാക്യം കേട്ട വായന നിർത്തി
മറ്റെക്കങ്കണത്തെയും കൈവിരലാൽക്കറക്കി
മുറുമാറ്റിലേക്കെറി "ഞാവിടേ!" യെന്നാൻ മുനി!

മാറത്തു തൊഴി "ച്ചയ്യോ! ചതിക്കൊല്ലെ!!" യെന്നോതി-
യാരഘുനാഥൻ വീണു താഴത്തു നിശ്ചേഷ്ടനായ്—
സപാപതേയത്തെ മാത്രം ദൈവമായ് കരുതിന
ക്രൂരമണ്ഡൂകപ്രായൻ കചയ്യാകക്ഷിംഭരി!
ആയതു കണ്ടീടാതെയാദിഗ്രന്ഥവായന-
യാ യതി വീണ്ടും തുടന്നാനന്ദം പ്രാപിക്കുന്നു!
തദപാകൃത്സുനാസവമാസപദിച്ചാത്തതിട്ടം
മത്താളിമാലപോലെ പാഞ്ഞെത്തിട്ടും കാളിന്ദിയും
ആമോദോന്മാദത്തിനാലാവീരവലയങ്ങൾ
കോമളപാദാംബുജന്തപുരങ്ങളായ് ച്ചാർത്തി
ശ്രീതിങ്ങുമവയുടെ ശിഞ്ജിതത്തോടാചായ്വ-
ഗീതിക്കു താളംപിടിച്ചാട്ടുന്ന സരസ്വതി!

എഴുനേല്ക്കുക നീയെൻ സോദര! രഘുനാഥ!
പഴതെയായിപ്പോയ് നിൻ പ്രാഭൃതാപ്പണോദ്യമം.
വൈരവും പൊന്നുംകൊണ്ടു തീർത്തനിൻവളകളു-
പ്പാരികാംക്ഷിക്കെന്തിനു? വൈരാഗ്യധനനവൻ!
മാണവകനാം നിന്റെ മൺകളിപ്പാട്ടങ്ങളോ-
ജ്ഞാനവൃദ്ധനെന്തൊരു കായ്യത്തെസ്സാധിക്കേണ്ടൂ?
നീയജ്ഞൻ നല്ലീടിന രണ്ടുകങ്കണങ്ങളു-
മായസനിഗഡങ്ങളായവൻകരുതുന്നു.
സോമസൂര്യബിംബങ്ങളും നിൻവലയങ്ങളും നിനു,-
ക്കാമഹാന്നവപൊട്ടച്ചാണകവരളികൾ.
ത്വാശൈകവിത്താജ്ഞനാസാത്വാഹനായ് ത്തീരാൻ
മോഹമുണ്ടെന്നാലതിന്നിതല്ല ഘണ്ടാപഥം.
സ്ഥാനത്തുതന്നെയിപ്പോൾ വീണു നിൻകടകങ്ങൾ;
നൂനം നിൻ പുമർത്ഥമതിനാൽ സംസിദ്ധമായ്.
ചൊന്നവ പറിയല്ലോ യാമുനോമ്മികളില-
ക്കണ്ണന്റെ തൃക്കൈകളിൽ വെണ്ണയുണ്ടകംപോലെ.
പാറക്കല്ലും വൈരവുമാരക്രടവും പൊന്നും
വേറെയല്ലൊന്നുള്ളൂ ദൈവതജ്ഞാനസ്തന്യം
ആരിൽനിന്നാസപദിപ്പൂ ലോകം? ആ മഹതിയാം
ഭാരതക്ഷ്മാമാതാവിൻ ഭാഗ്യസന്തതിയാം നീ

സമ്പദ്പാരുണീപാനമത്തനാകേണ്ടോനല്ല;
തങ്കമഞ്ഞപ്പിത്തത്തിൽച്ചെത്തൊട്ടങ്ങേണ്ടോനല്ല.
പൊൻകരുത്തോലചൂടിഗ്ഗന്ധകച്ചായംപൂശി-
യങ്ങുമറുള്ളോരെങ്ങോ കോലംതുള്ളൽ തുള്ളട്ടേ;
നമ്മൾക്കുസനാതനധർമ്മാചാര്യൻനിർദ്ദിഷ്ട-
നിർമ്മലനിർവ്വികാരബ്രഹ്മം താൻ പ്രാപ്യസ്ഥാനം.

൭. ഒരു മഴത്തുള്ളി

I

അതാ! പതിക്കുന്നു വിയത്തിൽനിന്നും—
അന്യായം—ആലംബനമാരുമെന്യേ,
കാലപ്പുകർച്ചയ്ക്കൂടിപ്പെട്ട, ഹാഹാ!
കല്യാണമെയ്യാളുമൊരംബുബിന്ദു. ൧

വാനത്തു തുഷ്ണർമ്മുഴുത്തുപോലേ
സചേതനാസേചനകത്വമേന്തി,
ലസിച്ചൊരീയോമനയെച്ചവിട്ടി-
ത്താഴത്തു വീഴ്ത്താൻ കഴലാക്കിയന്നു? ൨

നീയാരു? സന്താനമരത്തിൽനിന്നു
ഞെട്ടറ്റുവീഴും മലർമൊട്ടുപോലേ;
മന്ദാകിനീശൈകതത്തിൽനിന്നു
പതിക്കുമന്നച്ചെറുമുട്ടപോലേ; ൩

വിധാതൃയാനദ്വിജചഞ്ചുവിട്ട
സിതാംബുജസ്പാടമൃണാളിപോലേ;
ശക്രന്റെ കൊറ്റക്കുടയിൽനിന്നു
തെറിച്ച വൈരക്കളിർചില്ലുപോലേ; ൪

SRI KRISHNA VILAS LIBRARY TRIVANDRUM

സ്ഥാനംപിഴച്ചുംബരവീഥിവിട്ടു
താഴത്തിറങ്ങും പുതുതാരപോലേ;
പുണ്യക്ഷയത്തിൽ ത്രിദിവം ത്യജിച്ചു
ഭൂലോകമെത്തും സുമനസ്സുപോലേ; ൭

വരുന്നു? പക്ഷേ കളിർതെന്നലേന്തും
വാനാറുനീറിൻ കണതല്ലജം നീ;
അതല്ലയെന്നാൽ മദമാന്നിലുല്ലു-
മൈരാവതത്തിൻ കരശീകരം നീ; ൮

മധുപ്രതാസപാടിതശിഷ്ടമാകും
മന്ദാരമാധവീകണികാവതംസം;
പൗലോമിതന്മേൽ സഖിമാർ തളിക്കും
ഗന്ധദ്വാംഭഃപുഷ്പതപ്രകാണ്ഡം; ൯

വാചസ്പതിക്കായ് ശതമന്യു നൽകും
പാദ്യാംബുവിൻ പാവനമായ ബിന്ദു;
സ്വർഗ്ഗസ്ഥപീയൂഷഘടത്തിൽനിന്നു
തുള്ളിത്തുളുമ്പാൻ തുനിവാന്ന തുള്ളി. ൧൦

[കളകം]

അല്ലല്ല! നീരാട്ടുകഴിഞ്ഞുതോർത്തി-
യാശാംഗനത്തയ്യലഴിച്ചുലയ്ക്കു
കോടക്കരിങ്കാർകുഴലിങ്കൽനിന്നു
ചെറുനീർകണം നീ. ൧൧

മോനെയും സോദരരേയുമോമൽ-
കാദംബിനീകാമിനി, തൻവയറ്റിൽ
ചുമന്നുകൊണ്ടെത്രദിനങ്ങളോ വാണു
സുപർവ്വപാദാങ്കിതമാം നസ്സിൽ! ൧൨

ഇന്നാളിലത്തയ്യലിനെത്തടീയ-
മംഗല്യസീമന്തമഹത്തിൽ വാനോർ
ഇന്ദ്രായുധം മിന്നലിവറ്റയെക്കൊ-
ണ്ടേതേതണിക്കോപ്പണിയിച്ചതില്ല! ൧൩

ദ്യോവിന്റെ കാദംബിനിയാം മഹേന്ദ്ര-
നീലപ്പതക്കപ്പടി ലാലസിക്കേ
കല്യാണമദ്ദർശനമൊന്നുപോരും
കാളാഞ്ജനച്ചാർത്തു മിഴിക്കണെയ്യാൻ. ൫൨

ആമട്ടു വായുക്ഷുഭിതാംബുവാഹ-
പുഞ്ജോദരം ഭ്രഷ്ടിതമാക്കി നിങ്ങും
കരുന്നിളമ്പുങ്കുളിർമെയ്യ,ളെത്ര
വളർക്ഷമായ് വർത്തുളമായ് വളർന്നു! ൫൩

തായയ്ക്കു ഗർഭം പരിപൂർണ്ണമായി;
കട്ടക്കിടാവിൻ ജനനം കഴിഞ്ഞു;
അത്തറ്റിൽ നാം കാണ്മൊരു കാഴ്ചയേതോ
സന്താനഗോപാലകഥാപ്രഭേദം! ൫൪

സഞ്ജാതമാത്രങ്ങളം കിടാങ്ങളെങ്ങും
താഴോട്ടു താഴോട്ടു പതിച്ചിടുന്നു;
ഇല്ലൊന്നറയുന്നിതുമിരിപ്പു വാനിൽ:—
ഈററില്ലമേ! നിൻനില ശുദ്ധശൂന്യം!! ൫൫

മിന്നൽപ്പിണർക്കാപ്പണിയും കരങ്ങ-
ളെങ്ങോട്ടു നീട്ടുന്നു പയോദമാലേ!
നിന്മക്കളം പൊയ്പ്പോയി;നിനക്കു കാലം
സർവ്വസ്വപാടച്ചുരമായ് ച്ചമഞ്ഞു!! ൫൬

സഹ്യാദ്രിശൃംഗോപലമെന്നിരുന്ന
ഘനാഘനത്തിൻ പുകളസ്തമിച്ചു;
വന്ധ്യാവധൂടീകരപല്ലവത്തി-
ലതിട്ടിനം നേത്തോരിരിപ്പവസ്സും! ൫൭

അരോ മരുന്നിട്ടതു! തീകൊളുത്തി-
ക്കൊണ്ടൽക്കരിമ്പാറ പൊളിച്ചിടുന്നു;
പൊട്ടുന്ന മേന്മേൽ വെടി; താഴെനിന്നു
തണ്ണീരുമൂറുന്ന ധൂഷാരഗൌരം. ൫൮

ജന്മക്ഷണത്തിൽജനയിത്രിയാളെ–
പ്പിരിഞ്ഞു നക്ഷത്രപഥത്തിൽനിന്നും
അധഃപതിക്കുന്ന കിടാങ്ങളം നിങ്ങളം,
മദ്വത്സരേ! മല്ത്യമലോകപാന്ഥർ. ൧൯

തലോടുവാനുണ്ടമരഷ്ടികൾക്കും,
താരാട്ടുപാടാൻ സുരനാരിമാക്കും,
അമ്മിഞ്ഞ നല്കുവാൻ സുരഭിക്കുമാശ;
ഹാ! നിങ്ങളുത്തുംഗദിജാതരുപർ! ൨൦

അതെന്തിനോതുന്നു? മുഴങ്ങിടട്ടേ–
യാക്രന്ദനം നിഷ്ഫലമംബരത്തിൽ;
ഇല്ലില്ല നിങ്ങൾക്കുമിവക്കുമോക്കി–
ലിതഃപരം ലേശമുണാനുബന്ധം. ൨൧

സഹിക്കയില്ലിഗ്ഘനപുത്രശോകം
കാദംബിനിത്തയ്യൽ; കുറേക്കഴിഞ്ഞാൽ
ദിങ്നാരിമാർതൻ നിടിലത്തിൽനിന്ന–
ക്കസ്തൂരികപ്പൊട്ടു മറഞ്ഞുപോകും. ൨൨

II

ഇക്കൊച്ചുനീർത്തുള്ളിയുമീശ്വരന്റെ
കമ്മട്ടമേ! നിന്നുടെ നാണ്യമല്ലേ?
അതിന്റെയിങ്ങേവശമാണു ഞങ്ങൾ
വായിച്ചു,തങ്ങേവശമന്യലേഖം. ൨൩

വരൂ വരൂ! മത്സഖ! വത്സനിങ്ങു
പോരുന്നതിപ്പുരുഷപുണ്യം!
ആഗന്തുകോപാസകർ ഞങ്ങളുണ്ടേ–
യ്യാത്മാർത്ഥമാം സ്വാഗതമോതിടട്ടേ. ൨൪

നീഹാരനാഥം നീങ്ങിയവാറൊരിക്ക–
ലന്തിക്കുളിക്കാഴിയണഞ്ഞൊരക്കൻ
അദൃശ്യനായ്; മറെറാരു ചിത്രഭാനു
പിറെറന്നു പൊങ്ങീ—ബഡവാമുഖാഗ്നി. ൨൫

അട്ടപ്പിലേയ്ക്കണ്ഡകടാഹമേറ്റി,-
യാജ്യംനിറ,ച്ചുഗ്നിയടിക്കുക്കുട്ടി,
ലോകംവറുക്കുന്നൊരു 'സൂര്യ'നിന്റെ
രേഫം പിഴയ്ക്കോരു ടകാരമാവാം. ൨൫

നിദാഘകാലത്തിലിനൻ വരുത്തും
പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യസ്ഥിതിയിൽ ജനങ്ങൾ
നീറ്റുള്ളിയായോരമൃതാത്മകന്റെ
നവാവതാരത്തിനലം തപിച്ചു. ൨൬

ജീമൂതമായ് വിഷ്ണുപദത്തിൽ മന്നിൻ
താപക്കൊടുംതീപ്പുക ചെന്നുപറ്റി;
കരങ്ങളോരായിരമുള്ളവന്റെ
നീലക്കൊടിക്കുറ നിലത്തുവീണു. ൨൭

അവന്റെഗർവ്വിന്നവസാനമേകാൻ
തുമിന്നൽമഞ്ഞപ്പുതുചേല ചാർത്തി
നീലാംബരോപാന്തമണഞ്ഞുകാണായ്
ശാർങ്ഗേന്ദ്രചാപത്തൊടു കൃഷ്ണമേഘം. ൨൮

ആജ്ജീവനാധാരമലിഞ്ഞുതിക്കും
ഗീതാമൃതത്തിൻ പ്രഥമാക്ഷരം നീ
അശേഷലോകത്തിനുമാധിപോയെ-
ന്നാവേദനംചെയ്യുമമർത്ത്യവൃന്ദൻ. ൨൯

സരോവരച്ചേറിനകത്തുനിന്നു
പൊന്തും സിതാംഭോരുഹകുട്മളം നീ;
ഇളവെട്ടിപ്പുതുപ്പെട്ടിയിൽ മിന്നിടുന്ന
മഹാർഹമാം വൈരമതല്ലിയും നീ; ൩൦

കുലീനയാം നായികതൻ കടാക്ഷ-
കോണിൽത്തിളങ്ങും പ്രണയാങ്കുരം നീ;
മൻകോപിതൻ തുഷ്ടഹൃദന്തരത്തി-
ലാവിർഭവിപ്പോരനുതാപവും നീ. ൩൧

(യുഗ്മകം)

വിൺപൊയ്കനീത്തുള്ളികാം ചോന്നിടയ്ക്കാൻ
ചാപംവളച്ചിന്ദ്രനടിപ്പുരപ്പിൽ
ഇരിമ്പുക്രമ്പണയിട്ടപോലെ
ഘമ്മാത്യയത്തിൽ ഘനമുല്ലസിച്ചു. ൩൩

നിദാഘകാലത്തിലഹസ്സുകാംക്ഷി
വിരാമചാരുത്വവിഘാതമേകി
ലോകംതപിപ്പിച്ച പയോദമിപ്പോൾ
പ്രഹ്ലാദനെത്തന്ന ഹിരണ്യനായി. ൩൪

പരോപകാരപ്രവണൻ ഭവാനെ
പ്രാദുർഭവിപ്പിപ്പതിനൊന്നിനായി
കാർകൊണ്ടലിജ്ജീവിതയാത്രചെയ്തു;
തജ്ജന്മമിപ്പോൾക്കൃതകൃത്യമായി. ൩൫

അംഗീകരിക്കട്ടെയനഘ്രമായ
സായുജ്യമക്കാർമുകിൽ ധന്യധന്യം;
അപാരനീഹാരകുപാരസാർദ്ര-
നങ്ങിങ്ങുപോന്നാലുമനാഥബന്ധോ! ൩൬

വായുംഭുറന്നംബരവീഥി നോക്കി
വാഴുന്ന വേഴാമ്പൽ വഴിക്കുതന്നെ;
അതിൻറെ ചേതോഹരമാം ഗളത്തി-
ന്നന്തർവിഭ്രാജിതമാകണേ നീ! ൩൭

ചിരന്തനൻ മാമുനി യാജ്ഞവല്ക്യൻ
വമിച്ച ദിവ്യാഗമതല്ലജത്തെ
പൊൻതിത്തിരിപ്പുള്ളുകണക്കുനിന്നെ-
യച്ചാതകം സസ്പൃഹമാസ്വദിക്കും. ൩൮

വെൺതിങ്കൾതന്നുകരാങ്കുരത്തെ-
ച്ചെമ്പോത്തുപോൽ നിന്നെ നകർന്നിൽക്കേ
പ്രായോപവേശവ്രതതാന്തനാമ-
ത്തപസ്വി സാക്ഷാദ്ഭൂതാശനാകം. ൩൯

ആശ്ചര്യമെന്തുണ്ടിതിൽ? നീഡജത്തിൻ
ക്ഷുദ്രാഹശാന്തിക്കിതരാനപേക്ഷം
ആത്മാർപ്പണംചെയ്വതു പണ്ടുമിന്നും
ജീമൂതവാഹന്നു വിധിച്ച ധർമ്മം. ൪൦

അല്ലെങ്കിലങ്ങേയ്ക്കു വിടംകടന്നു
താഴത്തു രത്നാകരവേലിതന്നിൽ
നിഷ്പന്നമാം ശുക്തികയിൽ പതിക്കാം
ഹോമാഗ്നിയിൽ ദിവ്യഹവിസ്സുപോലെ. ൪൧

മഹാകവീന്ദ്രന്റെ നവാശയം നൽ-
പദ്യത്തിനുള്ളിൽ കടികൊണ്ടപോലെ;
പരോക്ഷമല്ലാത്തൊരുതത്വബോധം
ഭക്തന്തരംഗത്തിലുമന്പോലെ; ൪൨

ആഴിക്കടിത്തട്ടിലതേവരയ്ക്കു-
മധ്യസ്ഥമായ് ത്തന്നെ കിടന്ന ചിപ്പി
നിന്നോട്ടചേരുമൊഴുതേക്കുമസ്സൽ-
കാന്തിക്കതിർക്കന്ദളകാമധേനു. ൪൩

(യുഗ്മകം)

കാലക്രമത്തിൽ കമനീയമായ
കല്യാണമുക്താഫലതല്ലജം നീ
താരുണ്യമേന്തുന്നൊരു തയ്യലാളിൻ
നാസാഗ്രഭ്രഷാനവരത്നമാകും. ൪൪

അനംഗസാമ്രാജ്യപതാകയാമ-
ത്തുമിന്നൽമെയ്യാംക്കണിമൌക്തികം നീ
തേഞ്ചോരിവായിൽ സിതപുശിട്ടന
മന്ദസ്മിതത്തെപ്പുനരുക്തമാക്കും. ൪൫

അല്ലെങ്കിലഗ്ര്യാപവനാങ്കണത്തിൽ
വെയ്ലത്തുവാട്ടം പനനീർസുമത്തിൽ
അങ്ങേയ്ക്കു പറ്റാം ശുകശാബകത്തിൻ
പൂംതോടിയിൽ ദൃശ്യകണംകണക്കേ. ൪൬

കണ്ണാടിയിൽത്തൻമുഖകാന്തിനോക്കി–
ശ്ശീർഷംകുലുക്കുന്ന വരാംഗിപോലെ
ആ റോസ തെല്ലൊന്നടനുച്ചലിക്കും
സപക്ഷിയമാധവീരസപാനമത്തം. ൪൯

പാനീയബിന്ദോ! കുശലൻ ഭവാനാൽ
വാഞ്ഛിക്ഷിടപ്പെട്ടൊരതിൻദലങ്ങളം
ലാവണ്യപീയൂഷസരോവഗാഹം
വേറിട്ടു നേടാൻ കൊതികൊംവതില്ല. ൪൭

ഇളമ്പലാശച്ഛദമാമനർഘ–
ഗാരുത്മതത്തൊട്ടിലിൽ മന്ദമന്ദം
ആ മുത്തണിക്കുങ്കുമവിഗ്രഹത്തെ–
ത്തെത്തെന്നലാട്ടിച്ചരിതാർത്ഥമാകും. ൪൮

ഇളംനറുന്തേൻകുളിർത്തുള്ളിയായ് നീ–
യപ്പൂവിൽ വാണല്പദിനങ്ങളംപോക്കി
മന്ദാനിലന്നും മധുലിട്ടിനും നി–
ന്നോമൽതനുസ്പർശത്തു പകർത്തുനൽകും. ൪൦

പലാശപത്മച്ഛദതല്പജത്തിൽ–
പ്പുറപ്പെന്നനിന്നെ,സ്സുദിരാടിനിൽക്കേ
രമയ്ക്കിളമ്പട്ടവിരിപ്പിൽ വീണ
കാൽത്താർചിലമ്പിൻ മണിപോലെ കാണാം. ൪൫

കേകാരവത്താൽ സ്തനിതത്തിനോമൽ–
പ്രത്യുക്തി നൽകി പ്രമദോന്മദത്തിൽ
പിഞ്ഛംവിരിച്ചാടിന ബർഹി സാക്ഷാൽ
കൃഷ്ണീവലാന്തഃപ്രതിബിംബരൂപം. ൪൬

ഒരിക്കലെങ്ങോ പരമൃശ്യശൃംഗ–
സമൻ ഭവാൻ വൈപ്പുഴ പാടപത്മം
പ്രത്യക്ഷഗാരുത്മതപത്രരാഗ
പത്മാലയയ്ക്കുസ്ഥലമഗ്ര്യസൌധം. ൪൪

ചൊല്ലുന്ന മാലോകർ ഭവാൻ വെടിഞ്ഞ
മഹീവിഭാഗം മരുഭ്രമിയെന്നും
സച്ചിൽസചരുന്റെ കൃപാകടാക്ഷം
കൈവിട്ടവൻ കന്മഷശാലിയെന്നും. ൭൪

സോദര്യരോടൊത്തരുളും ഭവാന്റെ
സാന്നിദ്ധ്യസൌഭാഗ്യമൊരിക്കലാന്നാൽ
സ്രഷ്ടാവു പൊള്ളും മണലാൽച്ചമച്ച
സഹാറയും ശാദ്വലഭ്രമതല്ലി. ൭൫

ക്ഷണാർദ്ധമായു,സ്സണമാത്രമംഗം,
പരാത്മമായ് രണ്ടുമുഴിഞ്ഞുതള്ളി
സജീവിതോദ്ദേശനിവൃത്തി നേടും
ഭവാനെ ഞാൻ ദേശികനായ്വരിപ്പൂ. ൭൬

ഞങ്ങൾക്കു നീ വാനിലിരിപ്പതല്ല,
താഴെപ്പതിക്കുന്നതു തന്നെ മോദം;
അതാം കൃതാത്മീകൃതജീവിതക്ക
കിരീടമേ! നിൻറെയുമന്തരംഗം. ൭൭

ആഗാമിയാം ജന്മശതത്തിലും നീ–
യന്യോപകാരവ്രതബദ്ധകക്ഷൻ.
ആകല്പമാദിത്യനു തുല്യമാം നിൻ–
മൈനംദിനവ്യാപ്തി ധന്യധന്യം. ൭൮

പോരിന്നൊരുങ്ങുന്ന ടേൻറെയീഷ–
ന്മുഖഭയൊ, ന്നാജിയിൽ വൈരിനേടി
ഉരച്ചുദം താഴെയഴിച്ചു വൈക്കും
പോരാളിതൻ പൂണ്ണമുഖാഭ വേറെ. ൭൯

ദ്യോവിൻ മുഖം മൂഷ്കകളങ്കമായി;
ഭ്രമിക്കു കണ്ണും കരളും കളിത്തു;
സർവ്വത്ര സന്തുഷ്ടി സമുല്ലസിച്ചു;
ഭവാന്റെ കാരുണ്യവിലാസമെല്ലാം. ൮൦

ജയിക്ക കവ്യാണ്ഡൈകസിന്ധോ!
ജയിക്ക വിശ്വാത്തരവിശ്വബന്ധോ!
ജയിക്ക വിസ്മാപിതസവ്വജന്തോ!
ജയിക്ക പർജന്യകൃപാംബുബിന്ദോ! ൩൫

——(o)——

വ. സൗഭ്രാത്രഗാനം

വിശ്വബ്രഹ്മാണ്ഡഭാണ്ഡകത്താവായ് വിളങ്ങുന്ന
സച്ചിദാനന്ദമൂർത്തേ! സത്യശാന്ത്യദ്വൈതാരമൻ!
സവ്സ്ഥാവരചരജന്മദാതാവാം സ്വാമിൻ!
സവ്ഭ്രാന്തയ്യാമിൻ!! സാഷ്ടാംഗം നമസ്ക്കാരം.
അങ്ങയാൽ സനാഥയായ് ജീവിപ്പൂ ഭഗവാനെ!
ഞങ്ങടെതൻ പൊറമ്മയാം മേദിനി കല്യാണിനി.
അപ്പതിപ്രാണയുള്ളോരൌരസസന്താനങ്ങടം,
മൽപ്രഭോ! വിശ്വാത്മാവാമങ്ങയാൽ ചിത്രമാന്മാർ,
പൂരുഷവംശ്യർ, ഞങ്ങടം,പുണ്യാധീനാധീശ–
രാരുവാനേകോദരസോദരരല്ലാത്തവർ?

ദേവി! ഞങ്ങളെപ്പുഭ്രത്രങ്ങടം പുലത്തുന്ന
മാവൽക്കൈകൊജ്ഞാരാജ്ഞീപാദുകാസംവാഹകർ.
സ്ഥൂലലക്ഷ്യയാം ദേവി ഭ്രത്രധാത്രി ഞങ്ങടംക്ക
തുന്പത്തുമ്പിലപ്പിപ്പൂ ശോഭനം സസ്യൗദനം.
പാരരക്ഷണംകൊണ്ടു ക്ഷ്യമാക്കാൻ കെല്പുള്ള
പാവകൻ ഞങ്ങടംക്കതിൻ കേതിമാനാം പാചകൻ.
ഉത്താപം ശമിപ്പിപ്പാൻ ഞങ്ങടംക്കണ്ടപ്രാർത്ഥിത–
ദുശ്ശാഖ്ധിമഥനമാമമൃതം വാഞ്ഛാരാധികം.
ക്ഷോണിഭൃത്തിനെപ്പന്തായ് ക്രീഡിക്കുംമരുത്തസുൽ–
പ്രാണഭാണ്ഡാഗാരത്തിൻ പ്രശ്രിതനാം യാമികൻ.
മോഹനമാമുഷസ്സിൽ ഞങ്ങടംക്ക ബാലാക്ക്ൻതൻ
സാഹസ്രമയൂഖങ്ങടം സൌഖശായനികങ്ങടം.
സാദരം സായാഹ്നത്തിൽ ഞങ്ങളെസ്സംസേവിപ്പൂ
ശീതോപചാരവിദ്യാപാരഗൻ ജൈവാതൃകൻ.

കേടകന്നിരവിങ്കൽ ഞങ്ങടംകൂടി സിദ്ധിക്കുന്ന
ഗാഢനിദ്രാകാമിനീകണ്ഠാശ്ലേഷാനന്ദഹഠം.
സത്യമായ് ഭവൽകൃപാസാദ്ധ്യസർവ്വാഭീഷ്ടാർത്ഥർ
മർത്ത്യമല്ലോകാവാസർ മാനുഷർ മഹാഭാഗർ!

കീലകമെങ്ങോകൊട്ടുത്തഭ്രമം ഗീർവ്വാണർതൻ
നീലത്തുക്കമഞ്ചത്തെ നിലയ്ക്കു തൂക്കിക്കൊണ്ടും;
അണ്ഡഗോളവൈദ്യുതദീപങ്ങടം വീണീടാതെ
ദണ്ഡമറവയെത്തൻ ശിരസ്സാൽ താങ്ങിക്കൊണ്ടും;
വാനത്തു ചിറകെന്യേ പറക്കും മേഘങ്ങടംകൂ
വായുസ്തംഭനത്തിങ്കൽ വൈദഗ്ധ്യം നല്കിക്കൊണ്ടും;
വാരിധിധാരായന്ത്രനാഡിശീകരങ്ങളാൽ
പാരിടം യഥാകാലം സംസിക്തമാക്കിക്കൊണ്ടും;
ഋതുക്കഥകളിയോഗക്കാരെയും മുറ-
യ്ക്കാടിച്ചു രംഗസ്ഥിതക്കാനന്ദമേകിക്കൊണ്ടും;
ധാത്രിയെത്തിന്മാൻവരും സാഗരദുർഭ്രമത്തെ
മാത്രക്കോൽ വരവരച്ചപ്പുറം മാററിക്കൊണ്ടും;
ദാനനീർ പൊഴിക്കുന്ന ശൈലമാതംഗങ്ങളെ
ക്ഷോണിപൃഷ്ഠത്തിൽ ചേർത്തു തളച്ചുനിർത്തിക്കൊണ്ടും;
ഗൗരീശകരശിരോബിന്ദുസ്ഥം ഗുദ്ധ്രോത്തംസം;
പാരാവാരാധോബിന്ദുപതിതം ത്രുഷപോതം;
രണ്ടിന്നുമൊന്നുപോലെ നിത്യാന്നദാനംചെയ്യാൻ
പണ്ഡിതനായ് മേവുന്ന പരമാത്മാവേ! പോററി!!
ഭവൽകം ജന്മകർത്തൃവാത്സല്യം ലസിക്കുന്നു;
ഭവൽകം തുല്യവീക്ഷാപാരമ്യം ജയിക്കുന്നു.

അങ്ങയാലബ്ധികാങ്ക്ഷിക്കാധിപത്യം സിദ്ധിച്ച
ഞങ്ങടം–വൃക്ഷോച്ഛ്രായത്തിൽ ക്ഷിപ്രതരാം കുരങ്ങന്മാർ—
എങ്ങുനിന്നുണ്ടായവർ; എങ്ങുപോയ് പ്പറേറണ്ടവർ;
എങ്ങനെ പുരുഷാർത്ഥം മർത്ത്യത്തിൽ നേടേണ്ടവർ;—
എന്തുമാന്നറിയാതെയെന്തെല്ലാം കാട്ടുന്നീല
ജാതിമാത്രാവലംബിമാനുഷനാമാക്കളായ്!
അന്യജന്തുക്കളോടുള്ളാചരണമോ പോട്ടെ;

മന്നിൽ മർത്ത്യദ്രോഹിയും മർത്ത്യൻതാൻ മഹാകഷ്ടം.
ആത്മകക്ഷിപൂരണൈകാഭിലാഷകർ ഞങ്ങ–
ളാത്മസാൽകൃതാസ്മാകഭ്രാതൃഘാതവ്യാപാരർ.
ഉച്ചലൽപക്ഷങ്ങളായ് വിസ്തൃതവിഹായസ്സിൽ
സ്വച്ഛന്ദം ചരിക്കേണ്ട നീഡജങ്ങളാം ഞങ്ങൾ
വർണ്ണ,വിശ്വാസ,ദേശ, ഭാഷാ,വസ്ത്ര,ഭേദത്താ–
ലന്നന്ന നാനാവിധം കാളഗർത്തമുണ്ടാക്കി
വായുവും വെളിച്ചവുമേൽക്കാതെ ജന്മാന്ധരാ–
യായതിൽ ശ്വാസംമുട്ടിക്കിടപ്പൂ മന്ദപ്രജ്ഞർ.
ശങ്കയെന്തി,ഖ്ഭേദങ്ങൾ സ്വാർത്ഥക്ഷോഭം കക്കുന്ന
സങ്കല്പച്ചിലന്തികൾ തൂക്കിട്ടും മാറാലകൾ!
ആയവയ്ക്കുള്ളേപ്പുറം കാണുവാൻ കണ്ണില്ലെങ്കിൽ—
ആയവ തട്ടിത്തൂത്തു തള്ളുവാൻ കൈയില്ലെങ്കിൽ
ആ നരസൂകരത്തെയധരീകരിച്ചോരു
മാനവകുലാംഗാരം മന്നിലുണ്ടാവനില്ല.

വർണ്ണമെന്തോന്നു വർണ്ണം? കാഷ്ണ്യവും ധാവല്യവും
നിർണ്ണയം നാനാലോകചിത്രകൃത്തിൻ ചായങ്ങൾ.
അല്ലമല്ലിതിന്നതു; രണ്ടുമീരവരൊപ്പ,–
മുല്ലകൈരവങ്ങൾ ചന്ദ്രമസ്സിനുപോലെ.
കോകിലമാലാപിപ്പൂ കാകളീകളകളം;
കോടക്കാറനുഷ്ഠിപ്പൂ കംഭിനീജലസേകം;
നിസ്തുലം ദ്രാക്ഷാഫലം ലോകർക്കു ജിഹ്വാമൃതം;
കസ്തൂരി വിശ്വോത്തരസൌരഭസമാകഷ്ടി.
മാഹേന്ദ്രചാപത്തിലും, മൈനതൻ പൂമെയ്യിലും
മായൂരബർഹത്തിലും ഭാസിക്കും വർണ്ണാൽകരം
മനുഷ്യവർണ്ണങ്ങളെക്കാളെത്ര മഹനീയം?
മാനം വർണ്ണോപാധികം ലഭ്യധന്യർഹാർഹം.
ഭാരതീയരെ! കാർഷ്ണ്യധാവല്യസ്വതന്ത്രമി–
ദ്രാക്ഷുദ്രപരമാർത്ഥജ്ഞാതാക്കളല്ലോ നമ്മൾ.
കൃഷ്ണമൂർത്തിയജ്ജനനമുപദേശിച്ച ഗീത
കൃഷ്ടിക്കും, കൃഷ്ണകനും, വൃഷയം കളിപ്പിപ്പൂ;

കൃഷ്ണപ്രാണൻ കാളിന്ദി രുദ്രപ്രാണൻ ജാഹ്നവി—
ക്കുഞ്ഞമ്മായ് പ്രയാഗയിൽ രണ്ടുപേരും യോജിപ്പൂ.
ഓമനക്കടക്കണ്ണൊരിടം തകർക്കട്ടെ;
കോമളപ്പൂപ്പുഞ്ചിരി മറേടം പൊഴിക്കട്ടെ;
അംഗനാവദനമാമംഭോജപ്രകാണ്ഡത്തിൽ
ഭൃംഗവും ക്രീഡിക്കട്ടേ; ഹംസവും ക്രീഡിക്കട്ടേ;
സൌന്ദര്യവിലാസങ്ങളാരണ്ടും—അവയിങ്ക-
ലൊന്നുവേണ്ടൊന്നുപോരുമെന്നേതു യുവാവോർപ്പൂ?
രണ്ടിന്നും കവയിത്രി നായികാമുഖലക്ഷ്മി;
രണ്ടിന്നും സചേതസ്സു നായകവിലോചനം.

സർവ്വേശസാക്ഷാൽകാരസാധനോപായം മതം;
ഗവേകാനിയുംക്രൂടിത്തൈവമേ! പയ്യാപ്പമോ?
ശാന്തിദേവതാലാസ്യരംഗമാമിവിടെയോ
ഭ്രാന്തിയും, സിദ്ധാന്തവും, ദ്വേഷവും, മാത്സര്യവും?
ഓരോരോ മതങ്ങളുമോരോരോ കാലത്തിങ്കൽ
പൂരുഷാതിഗപ്രജ്ഞപുണ്യപ്രോകോപജ്ഞങ്ങളം.
ഭിന്നഗോത്രോൽഭ്രതങ്ങളാകുമസ്സരിത്തുകളം
ചെന്നുവീഴുന്നതെല്ലാം ചിത്സചരുപൈകാബ്ധിയിൽ.
ഓരോരോ ദേശങ്ങളെപ്പോഷിപ്പിക്കുന്ന വഴി;-
ക്കോരോരോ ജനങ്ങളെശ്ശ്രേഷ്ഠിമാന്മാരാക്കുന്ന.
താഴ്ചയെങ്ങുയർച്ചയെങ്ങൊന്നിൽനിന്നൊന്നി,ന്നതു
തീർച്ചയാക്കുവാനുള്ള ദിവ്യമാപകനേവൻ?
ദാസ്യരോനക്കളിൽ ഭേസമാനമേതെന്നു
പാഴന്വേഷണം ചെയ്യും ഭ്രാന്തരേ! ശാന്തം പാപം!!
സോദരന്മാരേ! മതശബ്ദത്തിൻ രണ്ടാംവർണ്ണം
ഹാ! ദകാരാദേശത്താൽ വൈരുപ്യമുറംക്കൊള്ളുല്ലേ!

ദേശഭാഷാഭേദങ്ങളെന്തിനു നമ്മംക്കിത്ര
വാശി വായ്പ്പൂ ലോകസ്യന്ദനചക്രാരങ്ങളം?
ഏതുദേശം മാതാപാം ധാത്രിതൻ ദേഹാംശമ,-
ല്ലേതുഭാഷ വാഗ്ദേവീസംഗീതസുധയല്ല?

കരിനെക്കാറിൽ നിന്നു പക്ഷിക്കു മാറാവതോ?
നീരിനെ നീരിൽ നിന്നു വഞ്ചിക്കു നീക്കാവതോ?
തൽഗൃഹമദ്ധ്യകക്ഷ ലോകേശ! മഹി; തെങ്ങ-
ളുക്കക്ഷാംഗണത്തിങ്കൽ ക്രീഡിക്കും സ്തനന്ധയർ.
പാരിടം പ്രാണികൾക്കു പദ്ധതിസ്ഥമാം സത്രം;
ആരിതിൽ ഗൃഹമേധി? ആരന്യനാഗന്തുകൻ?
ആതിഥേയതപബോധം സൽപ്രജയാക്കാനുള്ളോ-
രാത്മദേശബുദ്ധിയാലാരയ്യോ ഗൃഹപതി?

സമ്പ്രതി ജാതിവർഗ്ഗവംശാദിഭേദങ്ങളാൽ
കുംഭിനീവക്ഷസ്സൊരു കുക്കുടയുദ്ധാംഗണം!
ഉണ്ടു ജാതിയിൽ ജാതി! ഓരോന്നുമൈക്യദ്രുമം
തുണ്ടുതുണ്ടാക്കീടുന്ന ദുർമ്മേധാപരശ്വധം !!
അന്ധകൂപത്തിൽക്രൂപം; അയതിൽ വീണ്ടും ക്രൂപം:—
ഹന്ത! നാമെത്ര താഴത്താണ്ടുപോയ് സഗർഭ്യരേ!
പൂവികർ തൽക്കാലത്തെക്കൃഷിക്കായ് സപ്ലവം തമ്മിൽ
വേർപെടുത്തിന കേദാരങ്ങളം തൻ വരമ്പുകം
പിന്നേടമദ്രംലിഹപ്രാകാരങ്ങളായ് ത്തീർന്നു;
നിമ്നഗാസേകം നിന്നു ഭ്രുയിഷ്ഠഭോഗങ്ങൾക്കും.
ആയവ ഫലസ്പർശമേൽക്കാതെ നാട്ടിന്നേകീ
ഭ്രുയസ്സാം വൈരൂപ്യവും, പങ്കവും, ദൌർഗത്യവും.
അപ്രാകാരങ്ങളം നവ്യശിഷ്ടാചാരമാതംഗ-
വപ്രക്രീഡയിൽത്താഴെ വീഴ്ന്നു; തകരുന്നു.
തോയമീയനുവ്രകേദാരങ്ങൾക്കും വേണം;
ആയതിന്നവകാശമവയ്ക്കും ജന്മായത്തം.
ആദിയിലനുപ്രസ്ഥമായാരോ നിർമ്മിച്ചൊരീ-
ജാതിനിശ്രേണിയിപ്പോളാദ്യന്തമൂർദ്ധ്വാധരം.
ഘോരഘോരവർഗ്ഗീയവിദ്വേഷമാത്സര്യേർഷ്യാ-
നാരകങ്ങളിലത്ര നമ്മളുഴറുന്നു.
ശ്രീരാമൻ ഭരതനാം ലക്ഷ്മണൻ ശത്രുഘ്നനും
ദാരായും, ഷൂജായുമിന്നാണ്ട് സീബും മൂറാദും!

നാമങ്ങോട്ടൂറും നോക്കാം; അതൈതോപദേഷ്ടാവാ-
മാമനീഷാപയ്യകകർത്താവിൻ സപന്തം നാട്ടിൽ

മാനുഷന്മാക്കുണ്ടുപോൽ മാനുഷന്മാരെത്തീണ്ടൽ!
കാണുമോ ദുരാചാരകാഷ്ഠയൊന്നിതിൽപ്പരം?
പാഞ്ചമരെന്നതികമല്ലേ ലോഹമാപ്പാവങ്ങൾക്കും?
പാണിപാദാദ്യംഗങ്ങൾ സവേശൻ നല്കീട്ടില്ലേ?
കായികമോ പാത്ഥക്യം മാനസികമോ കാണ്മ-
തായവക്കും നമ്മൾക്കും? ജല്പിപ്പിൻ ജാത്യാന്ധരേ!
വണ്ണത്തിലുണ്ടൊരല്പം വ്യത്യാസം; അല്ലേ? കഷ്ടം!-
വണ്ണമോ പുറംപൂച്ച! പെപ്പർമെൻറിലേ വണ്ണം !!
നന്നായ് മെയ് വെളുത്തുള്ള നമ്മളിൽ ചിലരെല്ലാം
കണ്ണാടിക്കൂട്ടിലിട്ട കാളിയകാളാഹികം.
നന്നായ് മെയ് കറുത്തുള്ളോരവരിൽ ചിലരെല്ലാം
അണ്ണാവോദരത്തിങ്കൽ തിളങ്ങും വെൺമുത്തുകം.
ആരാരെത്തീണ്ടീടരുത,പ്പുറം കടക്കുകിൽ
പോരാ തെല്ലു സംസ്കാരം എന്നൊരു കറവ്! അല്ലേ?
പ്രാശിതഗ്രന്ഥതത്പർ നമ്മളിൽ ചിലരെല്ലാം
കാശിന്നു നൂറുവില്ലും കാചത്തിൻ കഷണങ്ങളും.
അനധീതാദ്യാക്ഷരരവരിൽ ചിലരെല്ലാം
ഖനിയിൽ കാന്തിമങ്ങിക്കിടക്കും സദ്രത്നങ്ങളും.
കാണണമവയുള്ള കാമനീയകമെന്നാൽ
ശാണഘഷ്ണണം മാത്രം ലേശമൊന്നാവശ്യകം.
കാറിനെക്കാറടിച്ചു ദൂരത്തു കളയട്ടെ;
താരങ്ങൾ തെളിയട്ടേ താരുണ്യപൂർണ്ണാങ്കമും.
നമ്മളെപ്പോലെതന്നെ ന്യൂനമസ്സാധുക്കളും
അമ്മതൻവെണ്മുലപ്പാൽ കുടിച്ചുവളർന്നവർ
ആയമ്മ പെറുപോയ കറമൊന്നിനാൽ മാത്ര-
മായല്ലോ കഷ്ടമിമ്മട്ടന്യായം! അന്യായമേ!!
നമ്മളല്ലിതിൽപ്പക്ഷേ തെറ്റുകാർ; ഔദാസീന്യം
നമ്മുടെ പൂർവികർക്കും ബുദ്ധിപൂർവകമല്ല.
ഏതായാലുമിബ്ബാലർ സംപ്രാപ്തവയസ്കരായ്
പൈതൃകസ്വത്തിൽ നൈജഭാഗത്തെ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.
ന്യായമാണാപ്രാർത്ഥന; നാം ഗൃഹഭിദ്രംവിട്ടി-
ന്നായവക്തൃനല്കിയാന്യൂനപൂർണ്ണം നേടാം.

പേത്തും സോദരന്മാരേ! നമുക്കിജ്ജീവിതാബ്ധി-
യോത്തുകാണ്മോളമെത്ര ദുസ്തരം ഭയങ്കരം!!
ദ്വന്ദകല്ലോലലോലം; ശങ്കാബാഡവാകുലം;
ഷഡ്ഭീവയാദഃപൂർണ്ണം; സ്വാർത്ഥപ്രസ്തരകീർണ്ണം;
ദുർദ്ദൈവരുഡ്ഝാവായക്ഷുബ്ധം;—ഹാ! നാമെങ്ങനെ—
യിദ്ദീർഘവിസ്തൃതാഗാധാർണ്ണവം കടക്കേണ്ടൂ?
ഗോഷ്പദംപോലെ നമ്മെയിക്കടൽ കടത്തുവാൻ
സൌഭ്രാത്രബുദ്ധിമാത്രം സ്വായത്തമൈചക്ഷണ്യം.
അബ്ബുദ്ധിയൊന്നുണ്ടെങ്കിലേതുവാമനന്മാക്കു-
മത്ഭുതം ത്രൈവിക്രമപ്രക്രമമാജ്ഞാധീനം.
സൌശീല്യം, സൌമനസ്യം, സൌഹാർദ്ദം, സാഹോദര്യം,
സൌഭ്രാത്രം, മിമ്മട്ടുള്ള സൽഗുണപ്രകാണ്ഡങ്ങൾ
അന്യോന്യവിദ്വേഷാധോലോകത്തിൽനിന്നു നമ്മെ-
പ്പുണ്യമാം ശാന്തിനാകം പൂകിക്കും സോപാനങ്ങൾ.
സാർവ്വൌകികമായ നാണ്യവും സൌഭ്രാത്രമേ;
സാർവ്വകാലികമായ നിധിയും സൌഭ്രാത്രമേ;
സാർവ്വർണ്ണികമായ മന്ത്രവും സൌഭ്രാത്രമേ;
സാർവ്വകാമികമായ മണിയും സൌഭ്രാത്രമേ.
ലോകൈകയോഗക്ഷേമപ്രാസാദമൂലസ്തംഭം;
ലോകൈകാന്തഃകാമ്മണപൂർണ്ണയോഗം സൌഭ്രാത്രം.
ആയതുസിദ്ധിച്ചുവരമ്മയാംമഹിക്കെന്ന-
മാനന്ദദുഗ്ധാഭിഷേകാനന്തര്യാനവദ്യാപ്തർ.
ഭൂരിജീവിമാനസപുഷ്പസഞ്ചയമൊരു
ചാരുധൌതകൌശേയതന്തുവിൽക്കോർക്കുന്നവർ.
വിസ്തൃതവിദ്യോതിതചിത്തരമ്മഹാന്മാക്കൾ
ശതുവാങ്നാരാചങ്ങൾ പിച്ചകപ്പൂമാലകൾ.
വസ്ത്യമജ്ഞാന്ധർക്കുഴി; കട്ടുംബം മാനുഷ്യകം;
വിത്തം നിത്യസൌഹിത്യം; വാങ്മാത്രം സർവ്വോദയം.

സേവിപ്പിൻസൌഭ്രാത്രത്തെസ്സേവിപ്പിൻസൌഭ്രാത്രത്തെ-
ത്തേവദേവോവാസമാം ദിവ്യപുണ്യക്ഷേത്രത്തെ!
സാധിച്ചു നാം ശമ്മണ്യശൈശിരത്തുവിൻ ശമം,
സാധുലോകസൌഭാഗ്യസാരസമനോരമം.

Sri Krishnavilasam Andhra School
Malayalam.

നവ്യമാം ചൈത്രം വന്നു; നാം കണ്ടിട്ടില്ലിമ്മട്ട-
ട്ടിവ്യവിചിത്രകാരനേറ വിശ്വവ്യാപ്യാലേഖനം.
ഏതുമാനഷ്ടതരുവല്ലികളണിവീല
മാധവപ്രസാദത്താൽ പ്രത്യാശാപുഷ്പങ്ങളെ?
ആ നൽപുഷ്പങ്ങളം—ആത്മമാസേചനങ്ങളം-വിട്ട-
ന്നാമോദം പരത്തട്ടെയന്യലോകത്തിൽപോലും.
വന്നാലും ഭ്രാതാക്കളേ! വന്നാലും ജേതാക്കളേ!
നിന്നാലുമൊത്തുചേന്നു; നന്നാകമെല്ലാംമേലിൽ.
പരിത്ഥക്യം നശിക്കട്ടേ, പൈശുന്യം നശിക്കട്ടേ;
വിദ്വേഷം നശിക്കട്ടേ; വിഭ്രാന്തി നശിക്കട്ടേ.
ശാന്തത്വം ലസിക്കട്ടേ; സൽബുദ്ധി ലസിക്കട്ടേ;
സൌഹാർദ്ദം ലസിക്കട്ടേ; സൌഭ്രാത്രം ലസിക്കട്ടേ.
മാതാവു രത്നാകരമേഖല സർവംസഹ;
താതൻ ഭ്രൂതഭാവനൻ സർവേശൻ പരമാത്മാ;
ഏകഭാവത്തോടു നാം മാതാപിതാക്കന്മാരെ-
യേകസ്വരത്തിൽ, ഒരേ താളത്തിൽ, വാഴ്ത്തിത്തൊഴാം.
നമ്മുടെ തൈയ്യൂത്രികം നാടെങ്ങും മുഴക്കട്ടേ;
ചിന്മയശ്രുതിക്കുള്ളിൽ ശീഘ്രംപോയ് ലയിക്കട്ടേ.
നമസ്തേ ജനയിത്രി! നമസ്തേ ഭ്രൂതധാത്രി!
നമസ്തേ ജനിതാവെ! നമസ്തേ വിശ്വാത്മാവെ!
ജയിപ്പൂ ജഗദേകപാവനഗംഗാധരി;
ജയിപ്പൂ സർവലോകസൌഭ്രാത്രസപ്തപ്രാക്ഷരി.

൯. എന്റെ സ്വപ്നം.

ഇരവു പകതി പോയി; ഞാനുറങ്ങാൻ
തരമണയാതെ കിടന്ന ബുദ്ധിമുട്ടി;
നിരവധി വളരും വിചാരവീചീ-
നിരയിൽ മനം നിലവിട്ട നൃത്തമാടി.

കെടുതിയിതിലുമെന്തു? നാട്ടിൽനെല്ലി;-
ല്ലുടുണിയില്ല; വിളക്കിനെണ്ണയില്ല;
കെടുവിലിതാ! മുടിഞ്ഞ മേടമാസ-
ക്കൊടുവെയിലിൽക്കടിനീരുമില്ല കഷ്ടം!!

വരുതി വരുതിയെന്നുചൊല്ലുവോരീ-
യവകലതന്നുടെയാർപ്പു കേട്ടിടാതെ
ചെറുതുമൊരിടമില്ല; ലോകമേ! നിൻ
നിറുകയിലെക്കട്ടരേഖ നീണ്ടുപോയി!!

എതുവരെ നില മാറി! കാലദോഷ-
പ്പുതുവിനകംക്കതിരില്ലൊരറമില്ല;
ഇതുമൊരുവിധിയോ? പരേതരാജ-
കുതുവിനഴിഞ്ഞ പത്തുക്കാലം ഭാരതീയർ.

നലമരുളിടുവാൻ നരേന്ദ്രർ മേന്മേൽ-
പ്പല മറുകൈകളം പരിച്ചതൊക്കെ നോക്കാം;
ഫലമെവിടെ വരും? ജഗത്തു ഹാലാ-
ഹലകബളീകൃതമായ് ക്കഴിഞ്ഞുവല്ലോ!

ദിനമനു ധനനാഥനാലുമിപ്പോ-
ളനശനശാസ്ത്രമധീതമായിരിക്കേ
ജനകുമി ജനനാൽദരിദ്രനയ്യോ!
കനലിതിൽനിന്നു കരയ്ക്കുകേറുമെന്നോ?

തെരുതെരെവരുമീ വിചാരവായ്പിൻ
വിരുതിനു ഞാൻ വിളയാട്ടമായ്പ്പിടക്കെ
ഒരു കൊടിയ കിനാവു കണ്ടു; തെല്ല-
ക്കരുമനയെക്കടലാസിലാക്കിനോക്കാം.

അരുവയറൊരു പെൺകിടാവു; പാത്താ-
ലിരുപതിലേറെ വയസ്സിരിക്കയില്ല;
തരുണിയവളതിനു മുൻപു ഹാ! ഹാ!
നിരുപമനിർമ്മലതയ്ക്കു യുത്തരംഗം !!

അവികലമവയവൻ വപുസ്സുകാല-
സ്ഥവിരതയെന്ന കരിംകരങ്ങു കേറി
അവിടവിടെ മുറിച്ചു കീറി മാന്തി-
സ്സുവിധസുതാപ്പണയോഗ്യമാക്കിടുന്നു.

ഉടൽ വിളറി വരണ്ടു, ക്രുന്തൽ വെള്ളി-
ച്ചിടവടിവാൻ, കവിൾത്തടം ചുളുങ്ങി,
സ്ഫുടമവയം നവയൌവനത്തിലീശൻ
ചുടലയിൽ വച്ച ശ്രുതേരാസ്ഥികൂടം!

ഒരു ചെറുശിശുവുണ്ടവൾക്കു കൈയിൽ-
ക്കരുണമിരുന്നു കരഞ്ഞിടുന്നു പാവം;
ഒരു കുറി കണികണ്ടവൾക്കു ക്രുനിൽ-
ക്കരുതു മിഴികളെ ക്രുടെനില്പുമെന്നും.

വിവിധമലകിലെസ്സുഖത്തിനെല്ലാ-
മവിഷയമശ്ശിശുവിന്നവസ്ഥ കണ്ടാൽ
പവിയുടെ മനയും ദ്രവിച്ചുപോകും;
കവിയുടെ വ്യന്നവനീതമെന്തുപിന്നെ?

ഭവനമിതൊരുകാലമെന്നു കൂട്ടി-
ച്ചുവരുകൾകൊണ്ടുറിയേണ്ട കൊട്ടിലൊന്നിൽ
അവശയവയം വെറും നിലത്തിരിപ്പൂ
ധവമൂതി വന്ന ദുരന്തയശ്ശുനുയായോം.

പരമഹഹ! ബുദ്ധക്ഷ മൂത്തു മെന്മേൽ
പ്പുരവശനായ്പ്പൂരയുന്ന പൈതൽത്തന്നെ
കരപെരുകിവരുന്ന കണ്ണുനീരിൽ–
ക്കരളുരുകും ജനയിത്രി മുക്കിടുന്നു.

പടുരുദിതപരൻ മകന്റെയാസ്യ–
ത്തുടുപനിനീർമലരിങ്കലങ്ങുമിങ്ങും
പെടുമൊരു നയനാംബു മായ്ക്കുതിന്നും
ചുടുനെടുവീപ്പിട്ടമ്മയോപ്പുതില്ല.

ഉടയവനെ നിനച്ചുയന്നിട്ടും ക–
ണ്ണുടൽപൊരിയും ശിശുവിന്റെ നേക്കു താഴും;
ഉടനുപരി കരത്തു തള്ളുയെക്കു–
ഞ്ഞിടറിന തൊണ്ണയൊടേങ്ങിയേങ്ങി നോക്കും;

പെരികെവിവശനായ്പ്പിടച്ചിട്ടും ത–
ന്നരിമമകന്റെറയവസ്ഥയോർത്തു വീണ്ടും
തരിതമവംപൊഴിക്കുമശ്രു മെന്മേ–
ലെരിമല തപ്പശിലാദ്രവം കണക്കേ.

(യുഗ്മകം)

ഒരുമണിവരെയായി നേരമിമ്മ–
ട്ടൊരുമണിനെല്ലരി പൊണ്ണിനില്ല കൈയിൽ;
ഒരുവരിതറിയുന്നുമില്ല; സാക്ഷി–
ക്കരുണനിരിപ്പവനന്തകന്റെ താതൻ!

ചുഴിയുടെ നടുവിൽ കറങ്ങി വേണ്ടും
വഴിയറിയാതെ കഴങ്ങിയമ്മനില്പു
അഴിനിലപെരുകും കിടാവൊടുക്കം
മിഴികളടച്ചൊരരക്ഷണം കിടന്നു.

അകതളിരിലെരിഞ്ഞാരഗ്നിയാൽ തൻ
പ്രകടവിചാരഹിമാനി തപ്പുമായി,
മകനെയഭിമുഖീകരിച്ചുകൊണ്ടാ–
ശ്ലകലിതഭാവുക സാലുചിയേവമോതി:—

"അരിമമകനുറങ്ങ്—ഉറക്കമെന്നോ
ഹരിഹരി! ഞാനൊരുവാക്കുരച്ചുപോയി?
ദുരിതമെഴുമെനിക്കടുത്തതല്ല-
പ്പെരിയവർ തൻമൊഴി—നീ മയങ്ങു കുഞ്ഞേ!

മടിയിൽ മമതയാൽക്കിടത്തിയസ്സൽ-
പ്പൊടിയരിയിട്ടു തിളച്ച കഞ്ഞിയൂട്ടി
കുടിയിലെവിടെയും കിടാങ്ങളെത്തൽ-
പടിമപടിക്കു ജനിത്രിമാരുറക്കും.

നിയതിയിതരർതൻ നിലയ്ക്കു വായും
വയറുമണച്ചു നിനക്കുമെൻകിടാവേ!
നിയതമവയിലേക്കൊരൊറവവറിൻ-
മയവുമിറക്കിടുമമ്മമാത്രമില്ല!

പെരുമൊരു വധു പേരുകൊണ്ടുമാത്രം
ചെറുശിശുവിനു ജനിത്രിയാകയില്ല;
പൊരുതിയുരുളേണ,മല്ലയെന്നാൽ
മരുത മറിച്ചവനം മാതൃവേഷമാന്നോനം.

ഇവളതറിവതു,ണ്ടറിഞ്ഞുവെന്നാൽ
ധ്രുവമതുകൊണ്ടുപയോഗമൊന്നുമില്ല;
ദിവസമനു മനോരഥദ്രുമത്തിൻ
പുവടിനു വെണ്മഴവയ്പു ദുഷ്ടദൈവം.

ഗുണനിധി കുറവറു വേലചെയ്തെൻ-
കണവനിരുന്നു കുമാര! നിൻറെ താതൻ;
മണമെഴുമലരാളുമാമരത്തിൻ-
തണലിൽ വിശങ്കമുറങ്ങി ധന്യയാം ഞാൻ.

പരിമള സമൃദ്ധജങ്ങളാം വീശി മെയ്യിൽ-
പ്പുരിനരുമുത്തെളിവമ്പിളിച്ചാത്തി
അരികിലിരവിൽ വന്നെനിക്കു സർവ്വം-
പരി പരിതുഷ്ടി പകർന്ന കാന്തനോകി.

വരമണിസദനത്തെ വിട്ടു ചെറ-
പ്പുരയിൽ വസിപ്പു യഥാർത്ഥരാഗമെന്നായ്
ചിരമുലകിൽ വിളങ്ങുമാപ്തവാക്കിൻ
പരമനിദർശനമായിരുന്ന ഞങ്ങടം.

"നരനൊരുകരമാത്മരക്ഷനേടാൻ;
പരകരമാത്മവധൂടിയെപ്പുലർത്താൻ;
കരയുഗമിതുമട്ടെഴുന്ന ഗാത്രം
ധരണി തരുന്ന ധനങ്ങളിൽ പ്രധാനം.

ധ്രുവമെവനമരോഗതയ്ക്കു മേലി-
ല്ലവനിയിലക്ഷയപാത്രമൊന്നും" എന്നായ്
ധവനരുളിന വാക്കു കേട്ടുകൊണ്ടു ഞാൻ
നവനിധികംക്കുമധീശയെന്നു തോന്നി.

പ്രണയമകൃതകം ജയിപ്പു, പാരിൽ
പണവുമവസ്ഥയുമല്ല തെല്ലുമെന്നായ്
ക്ഷണമനു മനതാരിൽ ഞാനുണർന്ന-
ക്കണവനൊടൊത്തു കഴിച്ചുകൂട്ടി കാലം.

ഘനതരപരിപോഷമേവമേന്തി-
ട്ടിനമനു വാച്ചു തഴച്ച രാഗവല്ലി
അനഘഫലവിശിഷ്ടമായി; നീയെൻ
തനയ! ജനിച്ചു; ജയിച്ചു നിൻപിതാക്കൾ.

"ഇവനെയൊരു നിലയ്ക്കുയർത്തുവൻ ഞാ,-
നിവനൊരുവിന്നിനിയെന്റെ ബാക്കിജന്മം."
തവ മുഖകമലം മുകർന്നുകൊണ്ടൻ-
ധവനിതുമട്ടരുളിച്ചെയ്ത ധന്യധന്യൻ.

ഉലകിതിലുയിർമാത്രമൊന്നിരുന്നാൽ
സുലഭമവന്നു ഉലോകം സുതന്റെ ദ്രവ്യം;
ഫലമിനിയതിലെന്തു? പൈതലേ! നിൻ
തലയിലെഴുത്തു മറച്ചിരുന്നുവല്ലോ!

സുനിഷ്ടസുഖശാലി രോഗലേശം
ജനിമുതലേററിയാത്തൊരപ്പമാന്യം
ശനിദശ തകരാറണച്ചു; ബോമ്പേ–
പ്പുനി പിടിക്കുടി; പരാപരൻ ചതിച്ചു.

ഉടയവർ ചിലർ വന്നുടൻ പിണത്തെ–
ച്ചുടലയിലേക്കു ചുമന്നുകൊണ്ടുപോയി;
കടശിവരെയുമെൻ ഹൃത്തമത്തൽ–
ക്കടകനേക്കനലിൽ കരിഞ്ഞിടട്ടെ!

ഒരു പിടിയരിയില്ല കഞ്ഞിവയ്പാ–
നൊരുചെറുചില്ലിയുമില്ല നെല്ലുവാങ്ങാൻ;
ഒരുവളബലഞാൻ തനിച്ചു; നീയും
മരുവി കരത്തിൽ മദേകഭാരമായി!

പുഴ നരനഭിലാഷമെന്നു ചൊൽവോ–
രെഴനിലമാളികയെത്ര കെട്ടിടുന്നു;
മുഴുവനവ തകർന്നു മൂർദ്ധ്നി വീഴും–
പൊഴുതവനുള്ള പൊടിഞ്ഞുതന്നെ പോകും.

ക്ഷിതിയിതിലഴലുണ്ടനേക,മെന്നാൽ
സതി വിധവയ്ക്കഴൽ വായ്ത്തൊന്നുവേറെ;
അതിലുമവം ദരിദ്ര, പെറ്റ കഞ്ഞിൻ
ഗതികരുതേണ്ടവ,ളെങ്കിലെത്രപിന്നെ?

പഴയൊരുലകമല്ല; പച്ചവെള്ളം
കിഴിവികരംപോലുമിരക്കിൽ നല്കുയില്ല;
പിഴയവരുടെയല്ല; കാലദോഷ–
ച്ചുഴലിയിലിക്ഷിതി ഗ്രസ്തതുലമിപ്പോൾ.

ക്ഷണയൊടു ദഹനൻ ജ്വലിപ്പവത്തിൽ,
ക്ഷണവുമടുപ്പുവിളക്കിവറിലല്ല;
കിണർ,കുള,മിവയിങ്കലല്ല തണ്ണീ–
രണവയു, കണ്ണിൽ; അദൃഷ്ടപൂർവമെല്ലാം.

അപരനൊരു ദിഗംബരൻ ധനേശൻ;
സപദി സദാഗതി മറ്റൊരുത്തനിന്ദ്രൻ;
കപടശിഖി വിധേ! ഭവാൻ; ഇതിന്മ-
ട്ടപഹ്നണമായൊരരിഷ്ടകാലമുണ്ടോ?

കടയിലൊരിടവും കടന്നു ചെന്നാൽ-
കടമൊരു കാശിനു കൈവരാൻ ഞെരുക്കം;
കടൽമകരം കനിയാത്ത പേരിലാരും
കടമിഴിചാത്തിന കാലമില്ലയല്ലോ.

കൊട്ടമയിതെഴവേ കുറേദ്ദിനം നിൻ
മട്ടമലർമെയ്യൊളി മങ്ങുമാറു കുഞ്ഞേ!
നട്ടവൊടിയെ നടന്നു വീട്ടുതോറും
വിട്ടുപണിചെയ്യ വിശപ്പടക്കിനേൻ ഞാൻ.

ഹരിഹരി! ഹതദൈവമാം കിരാതൻ
പരിചിൽ വിട്ടം കണപാഞ്ഞു മാറു കീറി
പെരികെ വിവശയായ് പ്പിടയുമ്പോരീ-
ഹരിണി ഗദപ്പുലിയാൽ ഗ്രഹീതയായി.

കരയുഗമെഴവോക്കു വേലചെയ്യാം;
ചരണയുഗംപൊട്ടവോക്കു പിച്ചതെണ്ടാം;
തരമതുമിയുമറു താറുമാറാം
നരനധനൻ ഹതൻ; എന്തു നാരി പിന്നെ?

കടവിലഗതി ഞാൻ വെളിക്കു ദീന-
പ്പുടകഴിവിട്ട പതുക്കെ വന്നനേരം
കടുതരകടനേത്തിലെൻറഭാഗ്യ-
ത്തൊടുകറി നിൻനില ശ്രുധശോച്യമായി.

അശരണമരികത്തുഴന്നിടും നിൻ
കുശതനുവല്ലി വിശപ്പുകൊണ്ടു വാടി
ദ്ദശമവശതയിൽക്കരിഞ്ഞുണങ്ങി-
ക്കശപിശയായ് ക്കഷണിച്ചു കഷ്ടമപ്പോഠം.

കരുതരുതു ചികത്സ; കഞ്ഞിക്കുടി-
ത്തരുവതിനില്ല തരത്തിൽ മാർഗ്ഗമൊന്നും;
ഇരുമുലയിലുമില്ലദ്ദശ്ശലേശം;
ഗുരുതരമെന്നാഴൽ കുട്ടനെന്തുകണ്ടു?

സ്ഫുടമതുമുതൽ നിൻ ക്ഷുധാർത്തിയോരോ
പടവു കടന്നു പടന്നു കത്തിടുന്നു;
ഉടലിലുപമിതപ്രസൂനമയ്യോ!
ചുടലയിലെച്ചുടുചാമ്പലായിടുന്നു.

തെരുവുകളം വഴിചെന്നിരക്കിലുംത്ത-
ട്ടുകിയൊരിത്തിരി വറെറാരുത്തി നല്കാം;
അരുതതിനുമവസ്ഥയല്ലയോ ഞാൻ?
മരുവിൽ മരീചിക മാമകാഭിലാഷം!

വിടപികളം കനിയും കിഴങ്ങുമേകി-
ക്കുടയവർ വീണ്ടു കുതിച്ചു ചാടിയോടി
അടവിയിൽ മരുവും മൃഗങ്ങളം പുണ്യം
തടവിന ജീവികളം; തക്കമെന്തതിങ്കൽ?

തിറമൊട്ടു പിമലാംബരത്തിൽ നീളെ-
ച്ചിറകവിരിച്ചു പറന്നു വേണ്ടതെല്ലാം
നിറയെ നിരുപമം ഭുജിക്കുവോരി-
പ്പുറവകളെന്തൊരു ഭാഗ്യമുള്ള കൂട്ടർ!

അവനവനശനത്തിനാരുമോരോ
നവരണമാടി നശിച്ചിടേണ്ടതില്ല;
ചുവരതിരിവയൊന്നുമില്ല; പുറവും
ഭുവനമിരുന്നു ഭുജിക്കുവാൻ വിളിപ്പൂ!

ഫണകണികപൊടാത്ത ജന്തുവല്ലോ
ഫണധരമെന്നു,തതിന്നുപോലുമന്നം
ക്ഷണമനു സവിധത്തിലുല്ലസിക്കും
മണമിയലുന്നൊരു മനുവായുമാത്രം.

നരനൊരുവനശേഷജീവികൾക്കും
വരമണി; വാരിധിമേഖലയ്ക്കധീശൻ;
പരമവനെയിവണ്ണമെന്തിനയ്യോ
പരവശതയ്ക്കൊരു പാത്രമാക്കി ദൈവം?

അരമനയിലൊരാളധീശനാവാം;
പരനൊരു പാളപിടിച്ച പാപിയാവാം;
പരമവരിരുവർക്കുമൊപ്പമല്ലോ
ധരണിയിൽ വായ്പതു ജാഠരാഗ്നിതാപം.

ചിലരതിനുപശാന്തി ശീഘ്രമേകും;
ചിലർ ഗതികെട്ടു കിടന്നു കൈതിരുമ്മും;
ചിലർ കനകമഹീധരാധിപന്മാർ;
ചിലർ ജനിതൊട്ടു ലയംവരെ ക്ഷുധാർത്തർ.

പഴി പറയുകയല്ല; പായ കന്നം–
കഴിയുമിയന്നു;തിയന്നുകൊണ്ടുപോട്ടേ!
അഴിനിലപൊട്ടവോക്കുമപ്പൊഴപ്പോഴം–
കഴിവതിനുള്ളതു കൈയിൽവേണമല്ലോ.

അതു മനുജനുമാത്രമില്ലവൻ താ–
നതുലബുഭുക്ഷയിലാത്മഹത്യചെയ്വോൻ!
കൊതുകിനുമതുവേണ്ട; നിൻറെ രക്ഷാ–
ചതുരത ഹന്ത! വിധേ! നിതാന്ത വിത്രം.

മികവെഴുമൊരുനാടശേഷമോരോ
'ബകനെ' വഹിച്ചിടുമേകചക്രിയിപ്പോൾ
പ്രകടമുലകവൻ ഞെരുക്കി ഞെക്കി–
സ്സകസുഖസത്തു പിഴിഞ്ഞെടുത്തിടുന്നു.

ശരിവരെയുമുത്ത കൈക്കൊരുപ്പിൻ–
തരിതടവാതെയവൻ ധനൈകദാസൻ
എരിവൊരു ശവവക്ത്രമേന്തിടുന്നോ–
രരിമണിപോലുമരിച്ചെടുത്തിടുന്നു.

അഹഹ! വിഭവമാം ചളിച്ച കള്ളിൻ
ലഹരിപിടിച്ച തലയ്ക്കു ബോധമെന്യേ
അഹമഹമഹമെന്നശേഷലോക-
പ്രഹസനപാത്രമവൻ പുലമ്പിടുന്നു.

കളിയുമപരർതൻ കഴുത്തറുപ്പായ്-
പ്പൊളി,മതി,തൊട്ടൊരു പോക്കരുക്കളേന്തി
ഞെളിയുമവനയത്തിടും ജയത്തു-
ണ്ടെളിയവർതൻ ഹൃദയാസ്ഥിരക്തമാംസം!

ഒരുപടി മുതൽ നേടി വീണ്ടുമത്ഥം
കരുതിടുവോന്റെ ജന്മസ്സു കഷ്ടമേറേറം;
ഒരു ഗദമതു നീർക്കടിച്ച ദാഹം
പെരുകിവരും മധുമേഹമെന്നപോലെ.

തനയ കതിര, വണ്ടി, തയ്യ, ലോമൽ-
ത്തനയർ, കുടുംബ, മടുത്ത ബന്ധുവർഗ്ഗം,
മന, മടുമലർവാടി, മഞ്ജുമഞ്ചം,
ധന,മഭിമാന,മവസ്ഥയാഭിജാത്യം;

നിയതമിവ മുഴക്കെ നിത്യമെന്നായ്
സ്മയഹതബോധനവൻ സ്മരിച്ചിരിക്കേ,
ഭയ ശകലമെഴാത്ത ദണ്ഡഭൃത്തിൻ
കയറു കടന്നു കഴുത്തിൽ വീണിടുന്നു.

(യുഗ്മകം)

ഒടുവിലവനെതിന്നുവേണ്ടിയോരോ-
കൊടുവിനചെയ്യ കുഭോരഗോഷ്ടികാട്ടി,
ഉടലുണിയുമുരിഞ്ഞുവിട്ടൊരമ്മെയ്
പടുചുടലഗ്ഗിഖി ഭക്ഷ്യമാക്കിടുന്നു.

കരിടവുമുതകാതെ, കഷ്ടമൊറ്റ-
ത്തരിയിടതൻവക താൻ ഭുജിച്ചിടാതെ,
പിരിവൊരു മുതൽ വന്നു കണ്ട നായും
നരിയുമെടുത്തു പകുത്തു തിന്നിടുന്നു.

ക്ഷണമവിടെയിരിക്കു,മായതാർന്നോൻ
പിണനിലപൂണ്ടു പിറന്നപോലെപോകും;
ക്ഷണവുമതിനിടയ്ക്കുപ്പേറിപ്പിൽ-
ഘ്യണയവനില്ല! കുരഘ്നകൃഷ്ണസപ്ത്നം!!

തലയിൽ മണിയണിഞ്ഞ ദന്ദശ്രുക-
ത്തലവനമന്ന കളിന്ദജക്കയത്തെ
സുലളിതസുരവാപിയാക്കുവോരി-
ക്കുഖലരെഴമുഴി കരാളരൂപമാക്കും.

അവരവരുടെ കക്ഷി തട്ടിവീർപ്പി-
ച്ചവരജനസ്സകളാധ്യസുകരങ്ങൾ
ദിവസമന്ത്യ ഭജിച്ചു തുപ്പിനേടും
ഭവനപുരീഷമിതെത്ര പൂതിഗന്ധി!

പൊരുതി കുറയുമുഴി നായ്ക്കൾ വായ്ക്കും
തുറു; കപിവൃന്ദമഴിച്ചിട്ടന്ന തോട്ടം;
അരുകലകൾ പെട്ടം സുരദ്രു;—ദൈവം
നറുമലരിൽ പുഴുവീഴ്ത്തി നാശമാക്കി.

സുലഭസുകൃതർതൻ സുഖത്തിനായി-
പ്പല ഭവനം പണിചെയ്ത പരമയോനേ!
മലമുടയജനം മഹിക്കകം പോയ
വലയണമെന്ന വരച്ചുവിട്ടതോ നീ?

അതിനൊരു തടവില്ല; ദൈവമേ! ഞാൻ
ഗതിവരുവോളമിതിൽക്കിടന്നുകൊള്ളാം;
പുതിയൊരു നിധികാർത്ത ഭ്രതമാവാൻ
കൊതി ചെറുതില്ല! കുമാരനാണെ സത്യം!

കടൽമകളം കഴുവേറിട്ടന്ന കള്ള-
ക്കടമിഴി കണ്ടവരിൽ കലന്നിടട്ടെ;
കടൽവരെയെനിക്കു കാഞ്ചനാദ്രി-
ക്കടവിലടുക്കണമെന്ന കാംക്ഷയില്ല.

ശരി കരുതലിതെങ്കിലും വിശപ്പാ-
മെരികനലെന്നുദരത്തിൽ നീറിടുമ്പോഴും
തിരിവൊരു കരവും പേടുമാത്മഹത്യാ-
ദുരിതഭയത്തിൽ വിറയ്ക്കുന്നുമ്പിപോലെ.

ശകലമതിലുമില്ല താപമമ്മ-
ട്ടകരുണനാണഖിലേശനെങ്കിലാട്ടെ;
സകലവുമവിടേയ്ക്കുദീനരമന്നെ-
ന്നകതളിർ ശാന്തി നിതാന്തമേന്തിനില്പൂ.

തകരുമപരർതൻ മനസ്സു ദൈവ-
പ്പുക പലമട്ടു പരീക്ഷചെയ്തിടുമ്പോഴും;
അകലുഷയതിൽ ഞാൻ; അനാഥനാമി-
മ്മകനുടെ ചിന്ത മടേകമമ്മശല്യം.

ഒരുവനിവനു വേണ്ടി ഞാനിതാ നി-
ന്തിരുവടിയോടു വിഭോ! തികച്ചുമിപ്പോൾ
അരുതു വിധേയമെന്നുരച്ച നാവാ-
ലരുളണമല്ലമതെന്നു നേർന്നിടുന്നേൻ!

സകരുണനവിടുന്നു സാധുബാധാ-
ശകലനചഞ്ചൂഗഞ്ചലൻ ചതിച്ചാൽ
പകരമതിനുമില്ല ചോദ്യം:—അങ്ങെൻ
മകനെയുമൊന്നു മനുഷ്യനാക്കിനോക്കൂ.

പലവഴി ഭഗവൻ! കിടപ്പു മർത്യ-
ക്കുലകിതിലുത്തമജീവിതം നയിപ്പാൻ.
പലതരമനുശാസനങ്ങളം തങ്ക-
പ്പുലകകളിൽ ക്ഷിതി കൊത്തുവാനിരിപ്പൂ.

പ്രതിപദമുതപ്രബോധനീയ-
പ്രതികൃതിയിശ്ശിശു പാരിടം വിളക്കി
പ്രതിദിനമുയരട്ടെ സൽപഥത്തിൽ
പ്രതിനവകാന്തിചരമ്പരാപരീതൻ.

കരചലിതകരാളഖഡ്ഗനായ്ത്ത-
ന്നരചനുവേണ്ടിയടർക്കളത്തിലെത്തി
സിരവഴി രുധിരം ചൊരിഞ്ഞുകൊണ്ടെൻ
ധരയെ മകൻ ചരിതാർത്ഥയാക്കിടട്ടെ.

ഒരു പൊഴുതുയിർക്രൂടി വേണമെന്നാൽ-
ക്കരുതികൊടുത്തുമിവൻ സ്വധർമ്മനിഷ്ഠൻ
നിരുപമമരുളട്ടെ നിഷ്ക്രയാർത്ഥം
ബിരുദധനം മമ വീരമാതൃസംജ്ഞം.

നിരുപധികകലാനിവാസഭൂവായ്
ഗുരുപദമാളുമിവൻ കുമാരഹസ്തിൽ
ഇരുളകലെയൊഴിച്ചിയറ്റിടട്ടേ
സുരുചിരബോധസുധാകരപ്രകാശം.

തിറമൊടുപണിചെയ്യ ശീഘ്രമോരോ-
രുറയിലുയർന്ന മകൻ സുമന്ത്രിയായി
നിറപുകളൊളി നീളെ വീശി നാട്ടിൻ
കറ മുഴുവൻ കഴുകിക്കളഞ്ഞിടട്ടെ.

പരിചിതപരിപാലനസഭാവൻ,
പരിമൃദിതാമരപാദപാവലേപൻ,
പരിചിൽ മമ സുതൻ യശോമതല്ലീ-
പരിമളധോരണി പാരിൽ വീശിടട്ടെ.

നളിനജവധു നാവിൽ നവ്യനൃത്ത-
ക്കളി തുടരുന്ന കവീന്ദ്രനായ് ക്കിടേരൻ
കുളിരുലകിനിയറിടട്ടെ നമ്മ പൈ-
ങ്കിളികുളിളക്കമിളങ്കുളസ്വനത്തിൽ.

അകതളിരുനൊരല്പമെങ്ങാൻ
തകരുകിൽ നൽഘനസാരധാര കോരാൻ
ത്രികരണപരിശുദ്ധനെത്തിടട്ടേ
മകനുലകിനൊരു മംഗലപ്രദീപം.

ധ്രുവശ്രുകസ്സനകാംബരീഷകായാ-
ധവരുടെ പദ്ധതി താൻ സചകീകയമാക്കി,
ഇവനിഹപരതത്വസൂക്ഷ്മചിന്താ-
കവചിതനായ് ക്കലിബാധ തീർത്തിടട്ടെ.

സുഗമമൊരുവിധം സചമാതൃഭ്രമീ-
ഭവതിതൻ പരിചയ്പ്പയെന്നവന്നാൽ
ഗുണഗണമണിയവൻ നിതാന്തവന്ദ്യൻ;
ജഗതി ജയിപ്പതവന്റെ ജന്മമേകം.

അകലുഷമഹിമാവിയന്നസാക്ഷാ-
ലകബരവിക്രമചന്ദ്രഗുപ്തമുഖ്യർ
പുകളൊടനുഭവിച്ച ഭൂമിയല്ലോ
മകനു ജനിത്രി; യിവൻ മഹാകുലീനൻ.

ഇടവലമടിയങ്ങളം നിന്റെ പൊൽത്തേർ-
വടമിനിയെത്ര വലിക്കുവാൻ കിടപ്പൂ!
തൊടണമവയിലൊന്നിവന്റെ കൈപൊയ്;
തടവണമുദ്ഗതി ധാത്രി! തൽക്ഷണം നീ.

ഉടമകുടമുടഞ്ഞ മൺകുടത്തിൻ
കിടയിൽ വെടിഞ്ഞ പുരാന്റെ പിൻനടക്കേ
സ്ഫുടമിവനൊരു പൊട്ടവെൺചിതൽപ്പു-
റുടമയിൽ മിന്നുമുദഗ്രതാനസാനു!

അറുതിയിലളവറ്റ കമ്മപാശം
ചെറുചെറുതുണ്ടുകളായ് മുറിച്ചുതള്ളി
മറുകിന ഭവമാം മഹാണ്ണവത്തിൻ
മറുകര പുക്കു മഭാത്മജൻ സുഖിക്കും.

ഉണരുക മകനേ! നമുക്കു ദൈവം
തുണ,യവിടുന്നു ഭരാപനല്ലൊരാൾക്കും;
ഉണരുക കരയാതെ; കപ്പ്വോളം
തുണമുടയോരു കുമാരനല്ലയോ നീ?

അരുതിനിയതിനേതുമെന്നനീയെ-
ന്തരുളുവതക്ഷിമിഴിച്ചു കണ്ണിലുണ്ണി?
ഒരുപശമരുജാതിഭൂനമാം നിൻ
തിരുവുരു ജീവമരുത്തു വിട്ടിടുന്നോ?

മതി മതി മകനേ! മയക്കമെന്തി-
പ്രതിഭയനിദ്ര? പരേതനാകയോ നീ?
ചതി കരുതരുതേ! ചലിക്കണേ നി-
ന്നതിമൃദുലാംഗകം! അമ്മ സാധുവാണേ!

ഇനിയതിനിടയില്ല തെല്ലുമെന്നി-
പ്പുനിയൊളിമെയ് പറയുന്നു; പാപമയ്യോ!
അനിയതമസുദേഹയോഗമാക്കും;
ജനിമൃതിതൊട്ട ചടങ്ങു ജന്തുധർമ്മം.

സുലഭമിവിടം സുതന്റെ ഭാവി നോക്കി-
പ്പുലപടി കണ്ട പകൽക്കിനാവശേഷം
നിലയിളകി നിതാന്തമേന്തിടുന്നോ
ജലലിപിതൻ ജനിമൃത്യുയെയഗപദ്യം?

വടിവിൽ വളരെ ഞാനയത്തി വാനിൻ-
മുടിവരെയാക്കിയ മോഹരത്നസൌധം
ഇടിപൊടി തവിടായ്ത്തകർന്നു മണ്ണി-
ന്നടിയിൽ മറിഞ്ഞു മറഞ്ഞു മാഞ്ഞിടുന്നോ?

വളരെയുഡുഗണം വഹിച്ച മിന്നു-
പ്പുളകമിളക്കിന പുത്തനന്തരിക്ഷം
ജളതയിലൊരു പൈതൽ നീളെയെങ്ങും
തുളകളം തുളച്ചു തുലച്ചു തുണ്ടതാളോ?

ശരി ശരി! കഥതീർന്നു; വൻവിശപ്പാ-
മെരികനലിന്നകമെൻമകൻ ദഹിച്ചു;
തിരികെ വരികയില്ല പോയ നീ; നിൻ
ചരിതമിനി സ്മരണീയമാത്രമുണ്ണി!

വടവിടപി വളൻ വാച്ചുകോ–
നിടവരികിൽ തണലിച്ചുപോലെ നൽകും;
നടവിൽ നനവകന്ന നാവു വാട്ടം–
തടവുകിലത്തണൽ താനുമാവതെന്നോ!

പലകറി കയറിപരാക്രമം പൂ–
ണ്ടുലകകമം വെല്ലുമൊരുഴിപന്ന പോലും
അലഘുതരജയത്തിനാളിമൂലം
മുലകടിനാളിൽ മുതിന്ന കക്ഷിയോഗം!

ഉണരരുതു കുമാര! നിന്റെ ദൈവം
തണലുലകിന്നു, നിനക്കു ദാഹകാഗ്നി;
ഉണരുവതിൽ മികച്ചതോമനേ! നിൻ
പ്രണകഥവിട്ട വിശിഷ്ടനിദ്രതന്നെ.

അരുതരുതുണരേണ്ട വത്സ! നിന്നിൽ–
ക്കരുണ വിധിക്കു വരുന്ന കാലമില്ല;
ഒരുപൊഴുതുമുണർന്നു ഭ്രമിയാമി–
പ്പുരുദുരിതാന്ധുവിൽ നീ പുലർന്നിടേണ്ട!

മതി മതി ജഠരം പൊരിഞ്ഞു നിയി–
ക്ഷിതിയിലിരുന്നു,തിതെന്തിരിപ്പു കഞ്ഞേ?
ഇതിനതിരിത കാൺമു! നീയിദാനീം
മൂതിമൂടുപാണിതലാവലംബശാലി.

കരളിനിയുരുകേണ്ട; കണ്ണ മട്ടിൽ–
ക്കരപെരുകിക്കയറേണ്ട കണ്ണിൽ വെള്ളം;
കരണപടു കനിഞ്ഞു മൃത്യു നിന്നെ–
ക്കരവിലസൽകമനീയകഞ്ജമാക്കി.

ഗദമൊരു ലവമില്ല; കാണി പോലും
കദനവുമില്ല കടക്കുകപ്പുറം നീ;
മുദമരുളിടുവാൻ മൃതിന്നുദിപ്പൂ
ഹിദമൃതദീധിതി ശിഷ്ടചിത്തഹാരി.

ദേവിഷരുചി പറഞ്ഞിടുന്നതിൻമുൻ–
പവനിയിൽ നിന്നകലുന്ന ഭാഗ്യവാൻ നീ
ഭുവനപതി പുരാണപുരുഷൻത–
ന്നവധിവെടിഞ്ഞ കൃപയ്ക്കുപൂർവ്പാത്രം.

പരവശതയണച്ച പാഴ്ക്കിനാവിൽ
പരമിവനം തേടിന പാരമാർത്ഥികതത്വം
തവരയൊടിത മറഞ്ഞു; സൂക്ഷ്മതത്വം
കരബരപ്പടികണ്ടു കൺകളിത്തു.

മറയുക മകനേ! മനീഷികൾക്കി–
ക്കറയെഴുമൂഴി കടുത്തുരുകുതന്നെ;
ചിറകു വിധി തരുന്നു; പോക സൂര്യൻ
നിറകതിർ വീശിന നീലപുഷ്പരത്തിൽ.

കയറിത മകനേ! പിടിച്ചു മെല്ലെ–
ക്കയറുക; കുപ്പൽ കരയ്ക്കടുത്തു നില്പൂ;
നിയതമതിളവിട്ടു നീക്കി വേഗം
നിയതി നയിപ്പു നിനച്ച ദിക്കിൽ നിന്നെ.

വരുവനവിടെഞാൻ ക്ഷണത്തി,ലെന്നെ–
ക്കരുതി നിനക്കഴൽ വേണ്ട കണ്ണിലുണ്ണി!
ഇരുവരുമൊരുമിച്ചു നിൻപിതാവിൻ
തിരുവടി കയിട്ടുവാൻ തിരിക്കതന്നെ.

അവനമരുളുവാൻ മടിച്ചു നിന്നാ–
ലവധിവെടിഞ്ഞെഴുമാടലിന്നശേഷം
അവസിതിയിതവന്നൊരെന്നിൽനിന്നെ–
ന്നാവനി! നിനക്കവസാനമിപ്രമാണം."

അവളുമിതുമിപ്രകാരമോതി–
ശ്ശിവശിവ! പാണിധൃതാർഭകാംഗയായി
ശവനിലയിൽ മറിഞ്ഞു താഴെവീണാ–
ചുവടിളകീടിന ശുഷ്കവല്ലിപോലെ.

മതിമതിയിതുകണ്ടതെന്നു ചിത്ത-
ല്ലതികപിളർന്ന വിധത്തിൽ ഞാൻ നടുങ്ങി
ധൃതിയിൽ മിഴികൾപൊത്തി; ദൈവമപ്പോൾ
പ്രതിയേയമെന്നുടെ പാഴ്ക്കിനാവുമാറി.

കരുമനയിതുകണ്ടു കാലമൊട്ടായ്;
പെരുകിന ചിന്തകൾ പേറ്റുമുണ്ടു വേറേ;
വിരുതെഴുമതു വീണ്ടുമെന്നിൽ നില്പു-
ണ്ടൊരുനിലയായൊഴിയാത്ത ബാധപോലെ.

൫൦. എപ്പോൾ?

ഭ്രാതാക്കളേ! ഭൗതികമാകമോരോ
പാഴ്വേലകൊണ്ടിങ്ങനെ നാം തുലഞ്ഞാൽ
അന്ധാന്ധഗർത്തത്തിനകത്തുനിന്നു-
മാത്മാജ്യോതിക്കുള്ള മുഹൂർത്തമെപ്പോൾ?

വെടിഞ്ഞിടും നാംവരെ നമ്മളോടി
ബഹിർന്നിശാന്തത്തിനു കൂട്ടിനിന്നാൽ
അന്തർഗൃഹത്തിങ്കലടിഞ്ഞുകേറു-
മത്യന്തശൂന്യതയൊഴിപ്പതെപ്പോൾ?

കരയ്ക്കു പൈതങ്ങളംകണക്കു നമ്മൾ
കാശാകമിക്കരു പെരുക്കി നിന്നാൽ
സാംസാരികാബ്ധിക്കടിയിൽക്കിടക്കും
നന്മുകതിവെൺമുത്തു ലഭിപ്പതെപ്പോൾ?

പേർത്തും തടസ്ഥപ്പെരുനീരൊഴുക്കിൽ-
പേടിച്ചു കൈകാൽ മരവിച്ചുനിന്നാൽ
പ്രാപ്യസ്ഥലം വാച്ച ജനസ്സരിത്തിൻ
പാരത്തിൽ നാം ചെന്നണയുന്നതെപ്പോൾ?

തൊണ്ണൊരേവാക്കുരുവിട്ട നമ്മളം
രാത്രിന്ദിവം പിച്ചുപിടിച്ചിരുന്നാൽ
ശാന്തിക്ക നൈവേദ്യമണയ്ക്കുതിന്ന
സൗഭ്രാത്രസസ്യം വിളയിപ്പതെപ്പോളം?

കണ്മങ്ങൽപററിഗ്രതികെട്ട കാമ-
ക്കള്ളക്കഴിക്കാട്ടിലലഞ്ഞുലഞ്ഞാൽ
ആദ്ധ്യാത്മികാരാമനിഷേവയാൽ നാ-
മംശ്ലിക്ക സാഫല്യമണയ്ക്കുതെപ്പോളം?

പ്രത്യക്ഷദൃശ്യം പരലോകമെന്ന
പാശ്ചാത്യർ പോലും പറയുന്ന വാക്യം
ശ്രവിച്ച ചാവ്കേത വിട്ട നമ്മളം
ജന്മോവിതന്നശ്രുതുടയ്ക്കുതെപ്പോളം?

തെറിച്ച ദൂരത്തു പറക്കുവോരി-
ജ്ജീവസ്ഫുലിംഗത്തിനു നമ്മളം വീണ്ടും
പ്രത്യക്പ്രയാണം വഴിയായ് പരാത്മ-
ജ്യോതിഷ്സായുജ്യമണയ്ക്കുതെപ്പോളം?

കാലശ്മശാനക്കഴിവെട്ടൽ കേൾപ്പിൻ!
കാലക്കൊടുംപട്ടടനെയ്ത്തുകാണ്മിൻ!
ക്കുട്ടറവു നാം വന്നവരെങ്ങുനിന്നോ!
ക്കുട്ടറവു പോകേണ്ടവർ വീണ്ടുമെങ്ങോ?

കൃഷ്ണാംബുവാഹം കൃപയാൽപൊഴിച്ച
ഗീതാമൃതം കൈവശമുള്ള നമ്മളം
പരത്ര പാഴിൽ പരലോകയാത്രാ-
പാഥേയമെന്തിന്നു തിരഞ്ഞിടുന്നു?

ജന്മത്തിലോരോ ഞൊടിയും നമുക്ക
ദൈവം തരും രത്നമനന്തമൂല്യം;
തദ്വിക്രയം നാം വിധിപോലെചെയ്ത
സാക്ഷാൽപുമാത്മാപ്തികൃതാർത്ഥരാകാം!

൫൫. വിശ്വവിജയം.

പ്രഥമഖണ്ഡം

മാന്യമാം മഹാരാജമന്ത്രമണ്ഡപത്തിങ്കൽ
ശൂന്യമായ്പ്പോരും രണ്ടു പീഠമേ കാണ്മാനുള്ളൂ;
ഒന്നു,ടൻ വന്നെത്തേണ്ട സമ്രാട്ടിൻ സിംഹാസനം;
അന്യമോ ചമൂപതി "നാഗമൻ" തൻ വിഷ്ടരം.
സൂചിതഹൃൽക്ഷോഭമാം വക്ത്രത്താൽ ദൃഷ്ട്വാ പ്രേക്ഷ്യരാം
സാചിവ്യസൈനാപത്യധുര്യർ മറ്റുള്ളവർ
തത്ര നൽകീട്ടുന്നീല ശ്രുത്വാന്തവാസോചിതം
മിത്രസൽകൃതിക്കുള്ള ദിവ്യാഹ്വം മന്ദസ്മിതം.
അസ്സദസ്സതുനേരം വാഗീശർ വാച്ചീടിലും
നിശ്ശബ്ദതാദേവിതൻ നിർബ്ബാധനിദ്രാമഗ്നം!
വേഗമായ് സഭ്യേക്ഷണയാമികർ നടത്തുന്ന
നാഗമാസനത്തോളം നിഷ്ഫലം യാതായാതം.
പേർത്തുമപ്പീഠം രാജ്യതൃഷ്ണാകദ്രു പൊറിട്ട
കാർത്തസ്വ്നകാക്കോടകപ്പാമ്പിന്റെ പാഴ്മാളമായ്
പാർക്കവേ ചെന്തീപ്പൊരി കണ്മിഴി ചിതറുന്നു;
ദീർഘശ്വാസവീചിയിൽ നെഞ്ചകം ചലിക്കുന്നു;
വേപഥുപൂണ്ട ചുണ്ടിൽ പല്ലിണ പതിയുന്നു;
ഹാ! പരം നാസാഗ്രത്തിൽ തർജ്ജനി കയറുന്നു.
ക്രോധഭീശങ്കാശോകജുഗുപ്സാവികാരങ്ങളാം
വേധനംചെയ്യും ഹൃത്തോടസ്സദസ്യന്മാരെല്ലാം
പൂർവ്വകായത്തെത്തിരശ്ചീനമായ് വെച്ചുകൊണ്ടു
സർവ്വത്തേമാഗമത്തെസ്സാവേഗം പ്രതീക്ഷിപ്പൂ.
എന്തതിൽ ചിത്രം? വിദ്യാനഗരസാമ്രാജ്യത്തി-
ലന്തർവിപ്ലവമമ്മട്ടദ്ധ്യക്ഷശ്രുതപൂർവം.

ആയാതനായാനപ്പോളായ്മാമസ്സംസത്തിൽ
ജ്യായാനാം സദാശിവരായർ സാമ്രാജ്യാധീശൻ;
ദ്വേഷപീഠത്തെക്ഷണം പ്രാപിച്ചാൻ, ശാന്തം രസം
രൗദ്രമായ്ത്തീർന്നമ്മട്ടിൽ ദീപിതക്രോധാനലൻ.

ശാരദത്തുവിൽ ശക്രചാപംപോലതക്കിത-
ഘോരമായ് ലലാടത്തിൻമദ്ധ്യത്തോളവും പൊങ്ങി
പേത്തും ചണ്ഡോച്ചണ്ഡമാം താണ്ഡവം നടത്തുന്നൊ-
രൂർദ്ധ്വരേഖഭ്രൂകുടീപാളിയാൽ ഭയങ്കരൻ;
ശോഭിതചിബുകമായ് ദീർഘമായ് നീരന്ധ്രമായ്
നാഭിയോളവും തൂങ്ങും ശ്മശ്രുചാമരത്തിങ്കൽ
പാരിടത്തിപ്രസൂനഹൃദ്ധശ്രീ കലത്തിട്ടും
ക്രൂരശോണശോണാക്ഷികോണത്താൽ ഉരാലോകൻ;
കോപമാം രക്ഷസ്സിന്റെ കോമരംപോലെ മേന്മേൽ
വേപമാനമായുള്ള വീരവിഗ്രഹത്തോടും,
പാതിയും കോശം വിട്ട പാഞ്ഞുയന്നിടും വാളി-
ന്നാതിഥ്യമേകീടുന്ന ദക്ഷിണഹസ്തത്തോടും,
വിസ്മയം! തനിക്ഷാത്രതേജസ്സിൻ നരാകൃതി;
സ്മേധ്യമങ്ങളറവു രോഷിക്കും സംവർത്താഗ്നി;
പാരം വഷ്ടിയാനാമസ്സാവ്ദ്ധൈമൻ കാണായി
താരുണ്യദപ്പോഷധൻ താരകരിപുപോലെ.

പ്രശ്രയയേകതിപാരവശ്യത്തിന്നുള്ളം
വിശ്രമസ്ഥാനമായ സഭ്യരുത്ഥിതരായി
ഭ്രൂതലേശനെശ്ശീഘ്രം വന്ദിച്ചാരധോമുഖർ;
താദൃശാകാരാലോകമാകുന്താൻ സുഖോത്സവം?
ക്ഷുദ്രപാലൻ ചലിപ്പിപ്പൂ ജിഹ്മപാഗ്രമെന്തദ്ദേഹം
ശാപാക്ഷരോച്ചാരണവ്യഗ്രനാം ദുർവ്വാസസ്സോ?
അല്ലല്ല കേംക്ഷു! കാതേ! ധൈര്യമായ്; തദാജ്ഞതാൻ
ക്ഷുല്ലശത്രുസംഹാരമന്ത്രത്തിൻ ബീജാക്ഷരം.

ഭൂതിനാനധീശപരൻ:— "ശ്രുഡിപ്പിൻ ഭ്രാതാക്കളേ!
നീതികേടിതിൽപരമെന്തു നാം കേൾപ്പാനുള്ളൂ?
എന്തതക്രിതാധർമ്മം? എന്തപൂർവ്വാതിക്രമം?
എന്തു കാലേയകാലകല്മഷവിജൃംഭണം!
നോക്കുവിനാശ്ശത്രുന്യമാം പീഠം! നാഗമൻ—ഇന്നാ-
വാക്കരച്ചോരെൻ നാവേ! ദൂഷിതമായ്പോയ് നീയും—

നാഗമൻ—നരാധമൻ, തൻമുഖ്യസൈന്യാധ്യക്ഷ്യം
ഹാ! ഗതപ്രജ്ഞനെന്നാൽ പ്രാപിച്ച മഹാപാപി-
എന്തവൻ ചെയ്യുപോലും! എന്തു നാം കേട്ടുപോലും!
ഹന്ത! രാജ്യദ്രോഹത്തിൻ മകുടാഭിഷേകമോ?
പ്രാജ്യമാമിസ്സാമ്രാജ്യം വിദ്യാരണ്യയോഗീന്ദ്ര-
പൂജ്യപാദാചാര്യനാൽ പൂർവത്തിൽ സംസ്ഥാപിതം;
നമ്മുടെക്കെല്ലാമനാദിനിധിയാം സനാതന-
ധർമ്മത്തിന്നിക്കാലത്തേയ്ക്കുശ്രേയസ്ഥാനം;
ശ്രീവിരൂപാക്ഷദേവനിത്യാനുഗ്രഹത്തിനാ-
ലീവിധത്തിൽ വർദ്ധിപ്പൂ! ചാരിതാർത്ഥ്യവാന്മാർ നാം!!
ഐകമത്യമായീടുമഗ്രപത്മപീഠത്തി-
ലാത്മദേശാഭിമാനദീപികാപ്രകാശത്തിൽ
സാമികേതിദേവിയെസ്സാദരമാരാധിച്ചാർ
ധീമാന്മാർ പേത്തും യുഷ്മൽപൂർവികർ ധീരോദാത്തർ.
തൽബീജപ്രവൃദ്ധമിസ്സാമ്രാജ്യമഹാശ്രദ്ധം;
തത്സിദ്ധമന്ഥാത്മമിസ്സാമ്രാജ്യദേവാമൃതം.
മൽപിതൃർജ്ജിതമല്ലീബ് ഭ്രസ്വത്തു; രാജാവു ഞാൻ
മൽപ്രജാകുലത്തിന്റെയിന്നത്തെക്കൊടുംബികൻ.
ആശ്വയ്യു, മത്തൃതാന്തഃഛിദ്രമാമതിന്നടി-
ക്കാഗ്നേയച്ചൂണ്ണം കത്തിച്ചായതിൽ തീകായുവാൻ
ഭർത്തൃപിണ്ഡം തിന്നുന്ന പെരുരനൊന്നുണ്ടായ് പോലും!
ഇതു നീചകീടത്തെയിബ് ഭ്രദേവിയും പെറോ?
പാണ്ഡ്യരാജ്യാപഹാരി വീരശേഖരനെപ്പോയ്
വേണ്ടമട്ടമർച്ചെയ്ത വെന്നു തത്സിംഹാസനം
വീണ്ടും ചന്ദ്രശേഖരനേകുവാൻ ഞാനെൻ വിശ്വ-
മണ്ഡാഗാരത്തോട്ട,മെൻ സർവാഭിസാരത്തോടും
ആദേശിച്ചൊരബ് ഭൃത്യനങ്ങുചെന്നരിയിൽനി-
ന്നാദേശം വീണ്ടെടുത്തു പിന്നീടെന്തനുഷ്ഠിച്ചു?
വാഴുന്ന താൻതന്നെയന്നാടുവൻ നിർല്ലജ്ജനായ്—
ഊഴിമാനിന്നയ്യയ്യോ! ചാരിത്രഭംഗം ചേർത്തോൻ.
ബാഢമിന്നസ്മൽ യോധൻ; നിമിത്തം നിയാമകൻ;
പീഠമർദ്ദൻ നായകൻ; കിങ്കരനധീശ്വരൻ.

എന്തൊരു ശരിഷ്ടമാം പൊയ്വ്വാപയ്വ്വ്യത്യയം!
എന്തൊരക്ഷന്തവ്യമാം സാമ്രാജ്യദ്രോഹോദ്യമം!
പാരദേശികയുഗം പാണ്ഡ്യകണ്ഠത്തിൽ ചേപ്പാ-
നാരംഭിക്കയോചെയ്യ ഹന്ത! മത്സാമദേശം?
ചന്ദ്രശേഖരനെന്നൊയെങ്ങനെ മതിക്കും? തൽ-
ക്രന്ദനം ജീർണ്ണമാമെൻ ശ്രോത്രത്തെഖ്ഭേദിക്കുന്നു.
ആകഖലൻ സേനാനിയെൻ കീർത്തിതൻ മുഖത്തിങ്കൽ
മായ്ക്കുവാൻ പാടില്ലാത്ത മാലിന്യമല്ലോ ചേർത്തു.
ആയതിൻ പ്രക്ഷാളനമല്ലമെങ്കിലും ചെയ്യാൻ
സപീയകണ്ഠശോണിതം മാത്രമേ യതിക്കേണ്ടൂ!
ഏതൽഘോരാപരാധചിന്താദേവിതൻ വരം
ഭ്രാതമെൻ യൌവനത്തെ വർത്തമാനമാക്കുന്നു.
വൈരനിര്യ്യാതനേച്ഛാപമാം രസായനം
പാരമെൻ ശരീരത്തെസ്സാരലോഹമാക്കുന്നു.
അങ്കത്തിന്നെന്നാകിലുമായുധദ്വിതീയൻ ഞാൻ
സങ്കല്പസാരഥ്യത്തെസ്സാന്ത്രതം വരിപ്പീല!
എന്നെച്ചില്ലിന്നേവരെത്തിന്നനായയെക്കൊലാ-
നെന്നാസിയപത്രപാനമ്രമായ് നിലകൊൾവു.
ഇപ്പ്രഭ്രാതസാമ്രാജ്യസാവ്ത്വമെനെങ്ങു ഞാൻ?
മൽപ്രജാപരമാണുകോടിയിലൊന്നെങ്കവൻ?
അമ്പിൽ നിങ്ങളാരാനു, മാകയാ, ലങ്ങേക്കാട്ടിൽ
ജംബുകംചമഞ്ഞൊരാദ്ദ്ധ്വസാരമേയത്തെ
വാട്ടമറവു പോർചെയ്യ ബന്ധിച്ചോ കൊന്നോ വേഗം
വേട്ടയാടിക്കൊണ്ടുവന്നെൻമുന്നിൽ വെച്ചീടുവിൻ!
മാതൃഭ്രമിക്കുണ്ടായ മാനസതാപംതീർത്തു
പൈതൃകം പാലിക്കുവിൻ പൌരുഷാഭിധം ധനം”

താരമാം ക്ഷ്മാഭൃത്സിംഹനാദത്തിൻ പരിപാടി
ഘോരപുച്ഛലാവർത്തഗർജ്ജിതച്ഛടപോലെ
ശ്രോതൃവീരപാണമായ്തീരവേ സദസ്യർക്കു
ഗാത്രമാപാദചൂഡം രോമഹർഷാകീർണ്ണമായ്.
എങ്കിലുമാരോമാഞ്ചമുത്തരക്ഷണത്തിങ്കൽ
ശങ്കാഭീതികരംക്കള്ള കേതുവായ് മാറിപ്പോയി.

ഉടനേക്കുമമാത്യർക്കും സേനാധ്യക്ഷർക്കും ചിത്ത-
മാശ്ചര്യവാരുണാസ്ത്രയുദ്ധരംഗമായ് ത്തീർന്നു.
ആകയാൽ പ്രതിജ്ഞനി നിന്നിട്ടുമാരുംതന്നെ
വേഗം തന്മൌനമുദ്ര ഭഞ്ജിപ്പാൻമുതിർന്നീല.
നാലംഗപ്പടയെയും നാഗമൻ സപ്തപ്തം മുമ്പു
ചാലവേ വശത്താക്കിത്തൻനാട്ടുപൂകിക്കയാൽ
ശൂന്യമേ രക്ഷാശൂന്യം സാമ്രാജ്യം; ഭയാനക-
മത്തതപമറിഞ്ഞവക്കൌശല്യമെമ്മട്ടുണ്ടാം?
സർവ്വശസ്ത്രാസ്ത്രവിദ്യാസമ്പ്രദായമമ്മജ്ഞൻ
സർവ്വസന്നാഹശാലി നാഗമൻതന്നോട്ടു പോയ്
പോരിലൊട്ടുമക്കാലുമൊറയ്ക്കു നേക്കാനേതു
ധീരർക്കു ധൈര്യം തോന്നും? ധൃഷ്ടതയ്ക്കുണ്ടോ ജയം?
സചന്തമാം കണ്ണുരക്തകണികമക്കുറിക്കൂട്ട-
മന്ത്രമാലാഹാരവുമാനിമേഷത്തിൽപോലും
യുദ്ധഭ്രമേവിയാംതൻ വക്ഷസ്സിലണിയിപ്പാൻ
ബദ്ധദീക്ഷന്മാർതന്നെയോരോരുത്തരുമവർ.
ഹാ! ഫലമതുകൊണ്ടു സാമ്രാജ്യപാദത്തിലെ
ശ്ലീപദം ശത്രു കാണും നഗ്നമായതേയുള്ളു.
ആത്മജീവിതത്യാഗസാധകമാമക്കൃത്യ-
മാത്മദേശാർത്ഥമാവി,ല്ലന്യഥാ തീർന്നുപോകും.
ചിന്തയാമുഴിഞ്ഞാലിൽ ചേതസ്സാടവേ കിട-
ന്നന്തരാത്മാവോടല്പമൈകാന്തികാഭാഷണം
ആയവർതുടങ്ങിനാർ; അല്ലാതെയസ്സംസത്തി-
ലായതസ്വാമിക്കേതിഷ്ഠാനിക്കെന്തവകാശം!

അക്കായ്മാത്മബന്ധു വിട്ടലരാജകുൽനി-
ന്നൊക്കെയും സദാശിവചക്രവർത്തിക്കും കേൾക്കെ
താൻനിന്ന ഭദ്രാസനവേദി പാതാളത്തോളം
താണുപോയപോലൊരു സംഭ്രമം ക്ഷണനേരം
വന്നാലും പ്രത്യൽപന്നമതിയാമവന്നതു
മുന്നായെംക്രടാൻ വെച്ച പിൻകാൽവെപ്പായിത്തീർന്നു.
പ്രാജ്ഞൻ ക്ഷ്മാപാലൻ വീണ്ടുമോതിനാൻ: "രാജാക്കന്മാ-
ക്കാജ്ഞയേതിന്നുമേകമായും സകൂടപ്രാപ്യം.

ദോവിപ്പതെന്തൻവത്സർ?—എന്നരച്ചുമാത്രയി-
ലാവിഷ്കൃതമണ്ഡപപ്രാന്താഗ്ര ഭാഗത്തിങ്കൽ
വിക്രമിയൊരുപുമാനുത്ഥാനംചെയ്തീടിനാൻ
ചക്രവാളത്തിൽ സാക്ഷാൽ ചണ്ഡദീധിതിപോലെ.
ആരതെന്നങ്ങോട്ടേയ്ക്കു നോക്കവേ കണ്ടാരൊരു
താരുണ്യതേജഃപുഞ്ജം ലാലസിപ്പത്ര സഭ്യർ.
പ്രാജ്യശൌര്യമാകും തൽപ്രേവിക്ഷേപം ശോഭിച്ചു
രാജ്യലക്ഷ്മീദേവിതൻ ജൈത്രതോരണംപോലെ.
കണ്ണാന്തവിശ്രാന്തമാം തന്നേത്രയുഗ്മംമരണ്ടു
കണ്ണാടിപോലെ കാട്ടീ സ്ഥൈര്യവും ഗാംഭീര്യവും.
ആ വൻമണ്ഡപത്തിന്റെ നവ്യരത്നസ്തംഭമോ-
ന്നാവിർഭ്രതമാംപോലെ നില്പുമായുവാവിനെ
ജ്യായാന്മാരന്യസഭ്യർ വീക്ഷിച്ചാർ ക്ഷണാർദ്ധാന്തൽ-
പ്രായാതിക്രാന്തപ്രാപ്തിജ്യോതിസ്സാലണ്ഡീകൃതർ.
ആപാതരമ്യമാകുമക്കാഴ്ചയവർക്കുള്ളി-
ലാഗാമിക്ഷണത്തിലോ ചേർക്കയായ് ശങ്കാവേശം.
ലോകത്തിൽ ചർമ്മചക്ഷുസ്സെത്തുമേൽചെല്ലും? നാഗ-
മൈകസന്താനം സാക്ഷാൽ വിശ്വനാഥനല്ലയോ
നില്പുതെന്തിന്നാസ്മാകസ്വാമിയെബ്ഭേസിപ്പാനോ
കല്പന നേടിക്കൊണ്ടു കാര്യനാശംചെയ്വാനോ?
കാണാമെന്നവരോക്കെക്കണ്ണത്തിൽപതിച്ചു ത-
ദ്വാണി രാജ്യശ്രീജയഡിണ്ഡിമധ്വനിപോലെ.

"ശ്രീവിരൂപാക്ഷദേവപ്രതിനിധ്യംപൂണ്ടുകൊ-
ണ്ടീവിദ്യാരണ്യദേശം പാലിക്കും മഹാത്മാവേ!
തമ്പുരാനേ! കല്പിക്ക! ദാസനാമടിയനെ,-
പ്പിൻപുവേണ്ടതെല്ലാമക്കല്പന സാധിച്ചീടും."
അഞ്ചിതാഭോ വാക്യം കേട്ട വൃദ്ധക്ഷ്മാപൻ തൻ
പുഞ്ചിരിനരപൂണ്ട ചുണ്ടല്പം പിളർത്തിനാൻ.
"എന്തരച്ചു നീ വത്സ? നാഗമാഖ്യമാം ഹിംസ്ര-
ജന്തുവിൻ മൃഗവ്യയ്ക്കു നിന്നെ ഞാനയപ്പാനോ?
ന്യൂനം ബാല! നിൻബുദ്ധി ബാലനേറ്റായ് പോയതിൽ
ഞാനെന്തിന്നാശ്ചര്യമോ കോപമോ കൈക്കൊള്ളുന്നു?

നീയനാഘ്രാതയുദ്ഗന്ധ,നെൻ പ്രത്യർത്ഥിയോ
സ്ഫായൽകോടണ്ഡാഗമപാരാവാരപ്പാരീണൻ.
അജ്ഞാതസപാന്യാന്തരൻ ഛന്ത! നീ കിടാവേ! നിൻ
പ്രജ്ഞയെപ്പോല്ലംഘിക്കും കേതിക്കില്ലല്ലോ ഫലം!
പോരാത്തതിനാരു നീ? പുത്രനല്ലേ നാഗമ,-
നോരാതെയെന്തബദ്ധമോതിപ്പോയ് ഛാസാസ്പദം?
തനം ജന്മദാതാവിൻ കണ്ഠഖണ്ഡനത്താൽ ത-
ന്നാനുണ്യം ലഭിക്കുവാനാരാനും മോഹിക്കുമോ?
ക്ഷോണിയിൽ പിതൃക്കൾക്കു തപ്പണം പുത്രൻ താത-
ശോണിതത്താൽ നല്കുന്നതെന്നോരു ധർമ്മന്യായം?
എങ്കും നാം പിതൃപുത്രസ്നേഹമായിട്ടും വജ്ര-
ച്ചങ്കലക്കണ്ണികൾക്കു ഭാർഢ്യമേ കാണുന്നുള്ളൂ.
താതനു വല്ലപ്പോഴും ശത്രുവായ് തോന്നാം പുത്രൻ;
താതൻ ശത്രുവായ് തോന്നാം പുത്രനില്ലല്ലോ കണ്ടേ!
ക്ലേശിക്കേണ്ടിതിന്നു നീ യാകയാൽ; നിൻവാക്കു ഞാൻ
ശൈശവസപാദാവികസ്ഖലിതോക്തിയായ് കാണ്മൂ."

തന്നെയാരെന്നു കാണ്മാൻ ചക്ഷുസ്സില്ലാതെ പോയ
മന്നവൻതൻ ഭാഷിതം മാധുര്യലേശാസ്പൃഷ്ടം
ഛാ! സത്യസന്ധൻ സ്വാമിക്കേതനഭീരോദാത്ത-
ദേശാഭിമാനിക്കെതു കണ്ണഞ്ചുലമായീല!
ഓതിനാനവൻ വീണ്ടും:— "തമ്പുരാനേ! ഞാനൊരു
യോധൻ; രാജസംസത്തിനാചാരം ഗ്രഹിക്കാത്തോൻ;
രണ്ടെനിക്കുണ്ടു ദോഷം—ആദ്യത്തേതു താരുണ്യം;
രണ്ടാമത്തേതു ശത്രുപുത്രത്വം; ഏറേറൻ രണ്ടും;
എങ്കിലുമുണത്തിപ്പൻ; ഞാൻതാനീക്കൃത്യത്തിന്നു
ശങ്കവിട്ടിറങ്ങേണ്ടോൻ; തൽബീജം സ്പഷ്ടാൽസ്പഷ്ടം.
ആരെനിക്കച്ഛൻ? ആദ്യമീഴേഴുപതിന്നാല്വ-
ചരം കാക്കുവോരസ്മച്ജീവിതപാക്ഷസ്വാമി;
പിന്നേടം തദ്ദാസനായിസ്സാമ്രാജ്യം പാലിക്കു-
മെന്നുടയോനേ! പോറ്റി! ദേവ! നിന്തിരുവടി.
മൂന്നാംസ്ഥാനം മാത്രമേ മജ്ജന്മനിമിത്തമാ-
മാനാഗമായ്വന്നുള്ളൂ, ഞാനേതച്ഛനെക്കുപ്പും?

ഈശപരന്നും സ്വാമിക്കും മാതാവാമിബ് ഭ്രവിനും
ശാശ്വതദ്രോഹംചെയ്ത ധർമ്മദ്രുകഠാരത്തെ
എൻപിതാവെന്നയ്യോ! ഞാനേയു നാക്കുകൊണ്ടോതും?
എൻപിറപ്പുമിക്കർമ്മഭ്രമിയിലായ് പോയല്ലോ.
എന്നുമല്ലുദിതൊട്ട സത്യാദിധർമ്മങ്ങളാൽ
ധന്യമാമെന്നനുപയം രാജദ്വൈതൃകദ്വയം;
ശിക്ഷയിൽ തന്തുക്കളാലന്നന്ന തന്നാട്ടിന്ന
വക്ഷശ്ശോണിതാഹുതിവായ്പിച്ച മഹാനുപയം;
ആയതിലമർഷവ്യുദ്ഗ്രശസ്സല്ലോ ചേന്ന
ശ്രീയെഴും വപുസ്സികൽ ക്ഷത്രിയം കഷ്ടംപോലെ.
ഇപ്പാപപ്രചാരം കണ്ടെൻപിതൃക്കൾക്കാനന്ദം
ബാഷ്പാർദ്രമാം തൽപാണിമഞ്ചത്തിൽ ശയിക്കുന്നു.
'വത്സ! നീയെന്തോർപ്പു? നിൻ വംശത്തിന്നുണ്ടായൊരി-
ക്കുത്സനം നീങ്ങാൻ ഞങ്ങൾ നിന്നെത്താൻ പ്രതീക്ഷിപ്പൂ.
ഈമത്സ്യപൂതിഗന്ധം കസ്തൂരിപരിമളം
തുമയിൽ കൈക്കൊള്ളുട്ടേ നിൻ ചിത്രചരിത്രത്താൽ.
പ്രാർണ്ണമസ്മത്തർപ്പണമെന്നോത്തു കരണീയം
തുണ്ണം ചെയ്ത നീ'യെന്ന ഗദ്ഗദാക്ഷരങ്ങളിൽ
നിണ്ണയമവർനൽകുമനുശാസനങ്ങളെൻ
കണ്ണുകണ്ഡലങ്ങളായ് ത്തീരുന്ന ധർമ്മാത്മാവേ!
അച്ഛന്റെവാർദ്ധക്യത്തെക്കൈക്കൊണ്ടാനേകൻ;സത്യ-
മച്ഛന്നു പാലിക്കുവാൻ കാട്ടുപൂകിനാന്യൻ;
അച്ഛന്നു വേണ്ടീട്ടേകൻ നിത്യബ്രഹ്മചാരിയാ;-
യച്ഛന്നുവെട്ടാനന്യൻ കണ്ടുകണ്ടളംകാട്ടി:
ആയവർ പിതൃദേവർ! ഹാ! ഞാനും പിതൃദേവൻ!
ന്യായത്തിൻപദാവെത്ര സൂക്ഷ്മസൂക്ഷ്മമായ് കാൺമൂ!
ബാലൻ ഞാ,നെൻതാതനോ സാംയുഗീന,നാവട്ടെ;
ബാലാക്കനേയുമട്ടിൽ ക്രൂരിയാട്ടകറുന്നു?
ധർമ്മവുമധർമ്മവും തമ്മിൽ വായ്പൊരു പോരിൽ-
ധർമ്മത്തെത്തുണപ്പതു സർവ്വശക്തനാം ദൈവം.
ശ്രീമത്താം വൃഷത്തിന്റെ ദിവ്യാംസപീഠത്തിങ്കൽ
വാമനൻ കയറുമ്പോൾ പൊങ്ങുന്ന നാകത്തോളം.

വിണ്ടലം മഹാബലി വിട്ടധർമ്മപാശത്താൽ
കണ്ഠത്തിൽ ഗൃഹീതനായ് പ്രാതാളംപ്രാപിക്കുന്നു.
പൊട്ടട്ടേഹപിണ്ഡത്തെപ്പോറിടാനൊരിക്കലും
പുഷ്പംകാട്ടിക്കൊണ്ടാജിപ്പതഥിയെബ്ഭസിക്കാതെ
വീരാശംസനത്തിങ്കൽ വീതസാധ്വസനായ് ഞാൻ
പാരാതെ യുദ്ധംചെയ്യൻ പ്രാണനള്ളോളംകാലം.
ഒന്നുകിൽ ശത്രുവിന്റെ ദുർജ്ജയം സൈന്യവ്യൂഹം,
അല്ലെങ്കിൽ മാർത്താണ്ഡന്റെ ദീപ്തിമത്താം മണ്ഡലം,
രണ്ടിലൊന്നോതാകിലും രണ്ടായ് ഞാൻ പിളർക്കുവൻ:
രണ്ടുകൊണ്ടും മീർത്തുനാമെൻജന്മം സഫലമാം.
ചേണിൽതച്ചദാജ്ഞാരാജ്ഞീവിഭ്രാന്തി നാനാരാജ-
മാണിക്യമെയ്യലച്ചുടാറോസപ്പൂമഞ്ചത്തിങ്കൽ;
മത്സ്യാമിഷക്ഷുദ്രത്തിലാരോട്ട കല്പിക്കിലും
നിസ്സാരമാമിക്കായ്യം നേടിടാം ജിതശ്രമം.
ധൂർത്തനാമെന്നെക്കൊണ്ടു സാധിച്ചാലെൻതമ്പുരാ-
ന്നജയോപഭോഗത്തിൻ സാദ്ധ്വസമന്യാദൃശം.
ന്യൂനമാകയാലെന്നെയിന്നിതിൽ കല്പിച്ചാലും
ബാണമായ് —ഹുങ്കാരമായ് —ശ്വാസമായ്-സങ്കല്പമായ്."

കാമമിമ്മട്ടള്ളോരു കണ്ണപീയൂഷത്തിനാ-
ലാമന്ത്രശാലാകുംഭമാകണ്ടും നിറച്ചവൻ
പൌരുഷത്താലുദ്ഗ്രീവൻ; പ്രശ്രയത്താലാനതൻ;
ഘോരസംഗ്രാമോത്സാഹവാരുണീമദോദ്ഗ്രൻ;
ജാനുപര്യന്തലംബിബാഹുവായ് നില്പും കാഴ്ച-
യാനന്ദബാഷ്പംതങ്ങുമക്ഷിയാൽ കണ്ടാൻ നൃപൻ.
വേദംപോലെ ശ്രുതിയും വിസ്താരവും പൂണ്ടൊരാ-
യോധൻതൻ ഹൃദയത്തിലോരോരോഭാഗത്തെയും
അന്നൊററനോട്ടത്തിങ്കൽ നോക്കിസ്സംശയംതീർന്ന
'ധന്യോഹ'മെന്നോതിനാൻ തന്നോട്ട രാജർഷീന്ദ്രൻ.
ക്ഷിപ്രമായുവാവിനെപ്പാശ്ചാത്യയുദ്ധാവാനംചെ-
"യ്യുപ്നേ! വിശ്വാസമാർന്നീയേതോ വിശ്വാതീതൻ!
സാഹസം മുഖ്യമെന്നോ ഞാൻ ജല്പിച്ചേനായുഷ്മാനേ!
സാമ്രാജ്യത്തിനു നീതാൻ ത്രാതാവുമുത്താവും!

ധർമ്മഹേമസ്തംഭത്തെ തൻകാലാൽ ചവിട്ടിനാൻ
ദുർമ്മേധസ്സാമാ മത്സ്യദേവോരി മദോന്മത്തൻ;
വീര! നീയതിൽ വെറും പ്രഹ്ലാദൻ; അങ്ങുണ്ടൊരു
നാരസിംഹാവതാരം നമ്മളംകത്തപ്രത്യക്ഷം!
ആയതട്ടുരാത്മാവിൻ മാറിടം കീറിക്കൊണ്ടാംവാ-
നായത്തസന്നാഹം നിന്നാഗമം പ്രതീക്ഷിപ്പൂ.
പോക; കായ്യം നീതിയും തേജസ്സും; വയസ്സില്ല;
ലോകത്തിനാദർശമേ! വിജയിപ്പൂതാക നീ.
ഞാനനുഗ്രഹിച്ചു നൽകുന്നേനാശിസ്സാമജയ്യാസ്സും;
തുനമീരാജ്യത്തിനു നീ രണ്ടാം വിദ്യാരണ്യൻ."
എന്നരുളിച്ചു പാർത്ഥിവൻ; ശീഷ്മുച്ചലിപ്പിച്ചു
നന്ദനന്ന'തെന്നോതി നാനാസഭ്യശ്രേണിയും.
ബദ്ധാഞ്ജലിമാരച്ചുദൻ, വേല്ലിതാജ്ഞാഗ്നിസ്സിംഹ-
നാദീരയോധേന്ദ്രനും മന്ത്രമണ്ഡപംവിട്ടാൻ.

(൦)

ദ്വിതീയഖണ്ഡം.

ചാരുവാം ശാന്തരസത്തിൻ സമാധിക്കു
ചേരുന്ന പാവനപത്മാസനം,
മീനാക്ഷിദേവിയടിയരുളീടുന്ന
ചേണാന്ന തെക്കൻമധുരാപുരം,
പണ്ടാരും കേറിക്കാത്ത മട്ടിൽ പകരൊരു
രണ്ടാംകുരുക്ഷേത്രമായിത്തീർന്നു.
വൃദ്ധൻ പിതാവൊരു ഭാഗത്തു,സീമന്ത-
പുത്രൻ മറുഭാഗത്തിപ്രകാരം
സ്വാഭാവികതയ്ക്കു ബാഹ്യമായാ,രണ
ഭ്രോഗമെന്താരു കാഴ്ചകാട്ടി!
"നില്ലുനില്ലു"ന്നു യുവാവെത്തടത്തേതോ
ചൊല്ലുന്നില്ലെന്നില്ല താതസ്സഹം!
ചമ്മട്ടിയേന്തിന തൻവലക്കൈയോങ്ങി-
യമഹാമോഹത്തെ മാറിനിന്നി

താനന്നെ ധർമ്മരഹസ്യമരുളിക്കൊ-
ണ്ടാനന്തരപുരുഷനല്ലസിപ്പൂ.
അപ്പോഴത്തെയുദ്ധമായോധൻതൻ കൈനില-
യുംപൂണ്ട നാഗമർദ്ദനനേകൻ
"അച്ഛൻ വിളിപ്പൂ കുമാരിഭവാനെ"യെ-
ന്നച്ഛന്നരികിലണഞ്ഞിനിന്നാൻ.
"തേടിയവള്ളിയോ കാലിൽപിണയുന്നു?
കേടില്ലെനിക്കിനി"യെന്ന തേറി
ഏകാകിയായുധപാണിയവനൊട്ടു
പോകാനുറച്ചാൻ പുരുഷസിംഹൻ.

എന്തെന്തിതെന്നൊരു സംഭ്രമവും നല്ല
പന്തിയോ പോകുവതെന്ന ഭീയും
ജന്മദനല്ലയോയെന്നൊരാശ്വാസവും
തമ്മിൽപൊരുതരുതെന്നാശയും
ക്രൂദ്ധിക്കുഴങ്ങുമനുചരന്മാരോട്ട
പേടിക്കേണ്ടെന്നു മിഴികൊണ്ടോതി
കണ്ണും കയ്യും ചലിപ്പിച്ചവക്കുള്ള
കണ്ണുതനീക്കി വിനീതിയോടേ
ശത്രുശിബിരത്തിൽ തൻപിതൃപാശ്വത്തിൽ
ക്ഷത്രമഹസ്സാന്ന യോധനെത്തി
ഓതിനാൻ:—"താത! ഭവാനെയഭിവാദ്യം
പൂതപിതൃസ്നേഹൻ പുത്രൻചെയ്‌വൂ!
സാമ്രാജ്യകേതുവഹിക്കുമിക്കയ്യാലെൻ-
സ്വാമിക്കു കൈങ്കര്യമെന്തു വേണ്ടൂ?"
ബന്ധമറേറവമുച്ച കഴൽതൊട്ട
ബന്ധനമസ്കാരം ചെയ്യുവോനെ
പണ്ടത്തെ വാത്സല്യപാത്രമാം പുത്രനായ്-
ക്കണ്ട ജനകൻ കൃതാർത്ഥനായി.
"ദീർഘായുഷ്മാൻ ഭവ! സോ—" എന്നരചെയ്ത
ശീഘ്രമർദ്ധോക്തിയിൽ വാക്യം നിന്നി
കൈരണ്ടുകൊണ്ടും പിടിച്ചെഴുനേല്പിച്ച-
ശ്ശൂരൻ ചമൂപതിയേവമോതി:

"എന്നുണ്ണി! വിശ്വമേ! വാവാ! പറയട്ടേ
നിന്നോടു രണ്ടുവാക്കീക്കിഴവൻ.
പണ്ടത്തെത്തങ്കക്കുടം തന്നെ പൈതൽ നീ;
കണ്ടുകഴിഞ്ഞല്ലോ ഞാനതിപ്പോഴും.
ഉണ്മയിലേതോ മതിഭ്രമം തൽകാലം
കണ്മണി! നിന്നെ ഗ്രസിച്ചുപോയി!
അല്ലെങ്കിലിമ്മട്ടസംബന്ധവിക്രിയ
വല്ല കിടാങ്ങളും കാട്ടാറുണ്ടോ?
ഓമനേ! ഞാൻ പടവെട്ടിപ്പിടിച്ചൊരീ-
ശ്രീമയമാകിന പാണ്ഡ്യരാജ്യം
തൊണ്ണൂറു ചെന്നോരെൻ ഭുക്തിക്കല്ലെന്നു നീ-
യെണ്ണുവാനെത്രമേൽപ്രജ്ഞവേണം?
കഷ്ടം! ഞാൻ ചെയ്ക കട്ടംകയ്യിതെല്ലാമെൻ
കുട്ടിക്കിടാവേ! നിനക്കുവേണ്ടി!!
ആവതുമെന്നുടെ കൈത്തിറത്താൽ നിന്നെ
മൂവരശന്മാരിലേകനാക്കി
കണ്ടു പരമപദമടഞ്ഞീടുവാൻ
പണ്ടുപണ്ടേ ഞാൻ കൊതിച്ചിരുന്നു.
എന്മണിക്കുട്ടിതൻ തലയിലൊട്ടത്തൊരു
പൊൻമുടിച്ചൂടിയാലെന്തു മോശം?
താഴത്തു വീഴുമോ? കാണട്ടെ ഞാനതെൻ
പാഴററ കയ്യാൽ പതിച്ചതെങ്കിൽ!
നിങ്കയ്യിരുമ്പുവാളെന്നാജ്ഞാമൂലിക
തങ്കച്ചെങ്കോലാക്കി മാറിടട്ടെ."
ഇത്ഥംനിനയ്പൂ ഞാനെന്മകനേതൊരു
ബുദ്ധനോ? ബുദ്ധിയില്ലാത്തവനോ?
രാജകേതിജ്വരബാധയാലിസ്സുധ
ഹാ! ജഡൻ നീ കാണ്മൂ! തികതകമായ്.
എന്തൊരു മൂഢഭയഭക്തിവിശ്വാസം!
എന്തൊരു സാഹസികാത്മത്യാഗം!
കെട്ടിപ്പുണരാൻ വരുന്ന ഗുപലക്ഷ്മി;
കൊട്ടിക്കതകടയ്ക്കുന്ന കട്ടൻ!

കാമനേ! ലൌകികതതപത്തിലിന്നും നീ
തായ് മുലപ്പാൽകുടി വേണ്ടിടുന്നോൻ!
ഇന്നതല്ലെന്നാൽ സ്ഥവിരനയ്യയ്യോ! നിൻ
പൊന്നച്ഛൻ! നിന്നസ്രുവിദ്യാചായ്യൻ;
സാമ്രാജ്യമൊന്നു നിനക്കായ് പ്പിടിച്ചു തൻ
സ്വാമിക്കു ശത്രുവായ് തീർന്നുപോയോൻ!—
എൻതല കൊയ്യുവാൻ നിൻകൈ തരിക്കുമോ?
ഹന്ത! നീയെന്തൊരപൂർവസന്താപം?
ഒന്നു പക്ഷേ നീ ധരിപ്പീല പൈതലേ!
നിന്നുണ്ണിക്കയ്യിലെപ്പിഞ്ചുവാളാൽ
വെട്ടേറു താഴത്തു വീഴുന്ന താളല്ല
ചട്ടറ നിൻ പിതൃകണ്ഠനാളം!
അഗ്നിളശോണിതമാണിക്യമാല്യത്താൽ
നൽഗുരുദക്ഷിണനല്കിപ്പോവാൻ
ഓക്കൊല്ലേ വത്സ! പുനരകമൊന്നു
തീക്കൊല്ലേ കാലൻ നിനക്കുവേണ്ടി!
നാഗമന്ത്രം തൽപ്രിയസുതൻ ദോർബല-
യാഗപശുവായ് ച്ചമഞ്ഞുകൊണ്ടാൽ—
താനാറു നോറു വളർത്തിയ പൂച്ചെടി
ഹാ! നാമ്പിൽ താൻ തനേ നുള്ളിപ്പോയാൽ—
ആത്മരക്ഷാർത്ഥമെന്നാലുമവനതൊ-
രാണ്മയുമല്ലൊരഴകുമല്ല.
കൈവാൾ കലികൊണ്ടാൽക്കണ്ണതിന്നില്ലല്ലോ!
നീ വാങ്ങിപ്പോയ്ക്കോ നിലതെറാതെ!”

അച്ഛന്റെയാവാഗയസ്കാന്തം പുത്രാന്ത-
ർവജ്രസൂച്യാകർഷണക്ഷമമായ്
കാമ്പീല; തുല്യമട്ടേശാഭിമാനിക്കു
പാഴ്മണ്ണാങ്കട്ടയും പാണ്ഡ്യനാട്ടം.
കാതിനാനായുവാ 'വച്ഛ! ഭവാന്റെ നൽ-
ച്ചേതസ്സിൽ ചേറെത്ര ചേർന്നുപോയി!
ഇന്നലെയോളം വിജയനഗരത്തി-
ന്നന്നതസ്തംഭമായ് നിന്ന ദേഹം

ഇന്നതിനുല്പാതകേതുവായ് പ്പൊങ്ങുകിൽ
മന്നിലെ,ന്തെങ്ങനെ, മാറിക്കൂടാ?
ഹാ ഹാ! തൻ യൌവനകാലത്തിലുജ്ജ്വലൽ-
ബാഹാബലാനലൻ സാക്ഷിയായി
പ്രേമത്തിൽ വേട്ട സൽകീർത്തിയാം സാധ്വിയെ-
സ്വാമികേതിരുപാർശ്വസ്ഥിതയെ—
വാർദ്ധക്യകാലത്തു ചാൺതറയ്ക്കായ് വിറ-
ച്ചുത്തിൽ ദുരാശയാം വേശ്യയാളെ
അച്ഛാ! കടുപ്പ,മെന്നച്ഛൻ വരിച്ചല്ലോ!
ദുശ്ചരിതമെന്തിതിന്നു മീതേ?
ഉണ്മയിൽ സ്വന്തമാം നാണയവെണ്ണട്ട
കന്മഷദുർമ്മഷിയിങ്കൽ മുക്കി;
എന്നല്ല താതൻ സ്വവംശത്തിൻ ചാരിത്ര-
പുണ്ണശാലയ്ക്കുമേൽ കൊള്ളിവെച്ചു.
ജ്യായാനാമങ്ങേയ്ക്കു ജന്മാധികപ്രദ-
നായ സദാശിവതാതപാദൻ
ആജ്ഞയോടാത്മാവു നല്കുവേ വെന്നതാ,-
രാജ്ഞ തന്നോനോ വഹിച്ചുവനോ?
ആളുകിടക്കേ,യനങ്ങിയ കൈത്തണ്ടും
വാളുമറയും ഞെളിവതുണ്ടോ?
ഭ്രാന്തുമുഴുത്തോക്കു സൽകീർത്തിത്തുനെറി-
ച്ചാന്തുപൊട്ടായ് തോന്നാമീയകൃത്യം;
നേരെ മറിച്ചിട്ടുരിതതിലഭാണ്ഡം
വാരുറ കണ്ണുനീരിൽ കലക്കി
ഹാ! കഷ്ടമാത്മഹത്യ നനങ്ങയെത്തപ്പിപ്പാൻ
ലോകത്തിനെന്നുപകരിക്കും.
അച്ഛൻ, സ്വശീർഷത്തിൽ കാലം പലിതമാം
പിച്ചകപ്പൂവെടുത്തച്ചിക്കവേ,
കട്ടിയോടൊപ്പം സ്വജീവിതഭിത്തിയിൽ
പൊട്ടക്കരിയാൽ വരപ്പതെന്തോ?
തങ്കക്കിരീടമവിടത്തെദൃഷ്ടിയിൽ
പങ്കത്തിൽനിന്നു ജനിച്ച പത്മം;

കോളറാ വിശ്വാസഘാതകനാരക-
ക്ഷോഭത്തീക്കട്ടയതെൻമിഴിയിൽ.
വേണ്ടച്ഛാ! വേണ്ടച്ഛാ! വേഗത്തിലങ്ങേയ്ക്കു
വീണ്ടെടുക്കാമിക്കളഞ്ഞ പണ്ടം!
അച്ഛന്റെ പങ്കിലമാനസലക്ഷ്മിയെ-
പ്പശ്ചാത്താപത്തീയുരുക്കിടട്ടെ.
ആത്തീ മകളിലേക്കാവിയായിപ്പൊങ്ങി
നേത്രംവഴിക്കു മഴയായ് വീണാൽ
ജീവിതകഡ്യം പഴയപോൽ ധൌതമാം;
ദേവക്രോധാഗ്നിയും കെട്ടടങ്ങും.
പണ്ടത്തെസ്സാമ്രാജ്യസവ്വസൈന്യേശനാം
വിണ്ടുമെന്നച്ഛ,നതല്ലീ നല്ലു?
പാഴറൊരങ്ങേച്ചരിത്രഗ്രന്ഥത്തിങ്കൽ
വീഴക്ഷരമൊന്നു വീണുപോയി;
പെട്ടെന്നനശയനാരായംകൊണ്ടതു
വെട്ടിച്ചുഴിഞ്ഞുകളഞ്ഞാൽ തീർന്നു.
അല്ലെങ്കിലങ്ങന്നു സാമ്രാജ്യകണ്ടകൻ;
ക്ഷുല്ലകൻ ഞാനതിൻ കേളുവാഛൻ;
തമ്മിൽപൊരുതുക;രണ്ടിലൊരാളയ്യോ
നമ്മിൽ മരിക്കുക;യെന്നേ പറവൂ.
അങ്ങു കത്തിച്ചൊരീക്കൊച്ചുവിളക്കുതി-
യങ്ങുകെട്ടതിയാൽ കെട്ടുപോട്ടേ;
ക്രൂരരുട്ടിൽ വഴി കാട്ടാനതങ്ങേയ്ക്കു
തീരെത്രമിച്ചില്ലെന്നില്ല കുറ്റം"
എന്നോതിനിന്ത്രമവനിലൊരു ബാഷ്പ-
ബിന്ദു മാത്രം മിഴിവിട്ടിറങ്ങി
ചാരുനാസാഗ്രത്തിൽ ലഗ്നമായ് ക്കാണായി
വീരശ്രീതൻ വൈരഞൊത്തുപോലെ!

നാഗമനോതി മറുവടി: "പൈതലേ!
രോഗം നിനക്കിതസാധ്യംതന്നെ.
തെക്കുംവടക്കും ധ്രുവങ്ങളിലാദർശം .
നില്പുണ്ടവല്ലോ പോയ് രണ്ടുപേർക്കും.
പാണ്ഡ്യമകുടം നിൻ പാഴ് മസ്തകത്തിനു

വേണ്ട; മുക്തിസ്ഥമോക്ഷം പോരും;
എന്നല്ലേ മോഹം? നടക്കട്ടെ വേണ്ടതു
പിന്നത്തെപ്പാപമെനിക്കില്ലല്ലോ.
സീമന്തപുത്രനരബലിമൂലമേ-
യീമൽസാമ്രാജ്യം നിലയ്ക്കു നിൽക്കൂ;
അതുകയാൽ വാ,ഞങ്ങനോ ഉവ്വിധി കല്പിപ്പൂ?
നാഗമനന്തയ്ക്കു ഭീരുവെന്നോ?
മദ്രാജ്യസന്ന്യാസസന്നനല്ല ഞാൻ;
ക്ഷുദ്രാന്യദാസ്യകൃതുകിയല്ല.
ജന്മത്താലാര്യമായ് ക്ഷത്രിയൻ;പുത്രനു
കർമ്മത്താലച്ഛൻ ഞാൻ പിന്നെ മാത്രം.
പോരായാൽപോർത്തന്നെപോ നീ നിൻകൈനില-
യ്ക്കീരാവു തീന്നാൽ വെടിതുടങ്ങാം."

എന്നോതി നാവു;കൈത്തണ്ടകളോവേഗം
മുന്നോട്ടനീങ്ങി മുതുകിലായീ
ആയുവാരവച്ചേത്തണച്ചു കിഴവൻത-
ന്നായിരം വാൾത്തഴമ്പാന്മാരിൽ.
താനമതിനു മുഴവൻ വഴിപ്പെട്ട
സൂനു നിലകൊണ്ടാൻ ശ്രുതസേനൻ.
ചീളെന്നു ബാഷ്പം പിതൃപുത്രർ വീഴ്ത്തിനാർ
കാളിന്ദീഗംഗാസംഗമകരംപോലെ.
മറെറാരു ലോകത്തിലാണവർ വാണതൊ-
രൊറക്ഷണത്തേക്കു രണ്ടുപേരും;
പിറേറനിമിഷം പൃഥിവിയിലായ് പിണ്ടം
ചുറ്റുപാടോമ്മയിൽകേറിടവേ
അമ്മാനി നാഗമൻ പുത്രനെക്കൈവിട്ടാൻ
നിർമ്മാല്യമായ്പ്പോയ മാലപോലെ,
തങ്കം കരുത്തിൽത്തരുണനും നീങ്ങിനാ-
നങ്കുശം വേർപെട്ടൊരാനപോലെ.
താതൻ സുതനു വിട നൽകി പോകുവാൻ;
താതനെക്കുപ്പിത്തിരിച്ചു വത്സൻ.
ചൈതന്യമറ്റ ശവംപോലെ ശയ്യയിൽ
ഫാൽഗുനി വ്യോമം ചെന്നുവീണാൻ.

പൊയ്പ്പോയോ കട്ടൻ? തിരിച്ചുവിളിച്ചാലോ?
പൊയ്പ്പോയാൽ പോട്ടേ നിവൃത്തിയില്ല!
കട്ടന്റെ ക്രൂടെയെൻ പ്രാണനുംപൊയ്പ്പോയ-
മട്ടല്ലോ തോന്നുന്ന തെറ്റി കായ്മ!
വല്ലതെയിന്നെന്തിപ്പുത്രവാത്സല്യമെൻ
കൊല്ലാക്കൊലയ്ക്കു മുതിർന്നിടുന്നു?
എങ്ങനെനാളെയെതിർക്കും,മെൻകുഞ്ഞിൻ മെ-
യ്യെങ്ങനെവെട്ടി നുറുക്കിവീഴ്ത്തും?
ഈശ്വരമേ! വിശ്വാസപാതകത്തിൻ ഫല-
മീവണ്ണമെന്നറിഞ്ഞീലല്ലോ ഞാൻ!
നാട്ടു മടക്കിക്കൊടുത്തുകളഞ്ഞാലോ?
പാടില്ല!വല്ലാത്ത നാണക്കേടാം.
ആരതു? കട്ടനോ? പോ കട്ട! നീയൊരു
മാരണദേവതയായ് തോന്നുന്നു!
അല്ലല്ല പാണ്ഡ്യനൃപൻ ചന്ദ്രശേഖരൻ!
സൊല്ലയാ,യങ്ങെന്തിനിപ്പോഴം വന്നു?
"വേഗമെൻനാട്ടു തിരിച്ചുതരൂ! ധനം
മാ ഗൃധഃ കസ്യസ്വിൽ"എന്നോചൊൽവൂ!
പുത്രനുവേണ്ടെങ്കിലപ്പുത്രനുവേണം;ഞാ-
നത്രസ്ഥനെയുപനിഷദ്വാക്കിൽ.
പുണ്ണാണികാട്ടിത്തുറിച്ചെന്നെ നോക്കണ്ണോ?
വേണ്ട! തരാമേ! തരാമേ! രാജ്യം.
പാണ്ഡ്യശനല്ലല്ലോ നിൽപ്പൂ!വിദ്യാപുര-
മാണ്ട സദാശിവദേവനല്ലേ?
കോപതാപങ്ങളം തലമുകളംക്കെണ്ടെന്തോ
ഭ്രപനരുംചെയ്വൂ;കേളംക്കന്നീല!
മത്സ്വാമിൻ! രാജാവേ! ഞാനൊരു നീചനാം
വിശ്വാസഘാതിയായ് തീർന്നുപോയി.
നാഗമകീടപരമാണു ചെയ്യുന്നാ-
മാഗസ്സുശേഷം പൊറുക്കണമേ!
ദേവൻ മറഞ്ഞു! വരുന്നു താഴത്തേക്കു
കേവലമെന്നപ്പുനർജ്ജന്മമായ്;
നിശ്ചയിതാപവും ശ്രീയും മേളിക്കും

ദുഷ്കൃതംകൊണ്ടെന്നെ നോക്കിനോക്കി!
അമ്മേ! നമസ്കാര, മച്ഛ! നമസ്കാരം!
എന്മേൽ കനിയണേ രണ്ടുപേരും.
നിങ്ങൾക്കു മാറാക്കടിക്കറയായേൻ ഞാൻ;
നിങ്ങൾതൻ ന്യാസം ഞാൻ വിറ്റുതിന്നേൻ.
പ്രീതരായ് സച്ചിത്തിൽ വാണൊരു നിങ്ങൾക്കീ-
യാതനയുണ്ടയ്യോ!ഞാനേ കാലൻ!
ഈ മാൽ തരുന്ന ഞാനമ്മ,യെന്നാൽ വന്നൊ-
രാമനസ്യത്തിന്നു നിഷ്ക്രയമായ്!!
ഒന്നും പിടുക്കുരയ്ക്കാതെ നില്ക്കുന്ന
കണ്ണുനീർ തൂകിയധോമുഖരായ്.
മാറി സമക്ഷത്തുനിന്നവർ; അട്ടിക്കിൽ
വേറിട്ടേതാണ്ടൊരു കാഴ്ച കാൺമൂ.
രംഗത്തിലേക്കു കടപ്പൂ പരേതയാ-
മെൻഗൃഹമംഗലദേവതയാമം.
മുൻപൊക്കെജ്ജീവിതയാത്രയിലോമന-
ക്കണ്മായ്,വിളക്കാ,യകമ്പടിയായ്;
വാണെന്നെക്കാത്തപതിദേവതയാ,ളെൻ
പ്രാണപ്രമാണപ്രണയധാമം,
എന്നുണ്ണി വിശ്വത്തെപ്പൊറെന്നെയേല്പിച്ചു
വിണ്ണുകരേറിയ ദിവ്യതാരം!
കണ്മണി! കണ്മണി നീയും വരുന്നതി-
ക്കമ്മചണ്ഡാലനെക്കാണുവാനോ?
നിന്നിളംകഞ്ഞിനെയെങ്ങനെ ഞാൻ വെട്ടി-
ക്കൊന്നിട്ടമെന്നു കയക്കുവാനോ?
മുന്നം കനിഞ്ഞു നീ മുറ്റുമെനിക്കയ്യോ!
വിണ്ണോറാനേകിയ കോവണിയെ
വെട്ടിയെരിപ്പൂ ഞാൻ പാപി,യൊരുപാഴ്മൺ-
പൊട്ടക്കുശക്കലം വാത്തെട്ടുപ്പാൻ!
പോയാലുമമ്മിണി! ശിക്ഷയെനിക്കിതി-
ന്നീയാതനയ്ക്കുമേലെന്തുവേണം?
എന്തെന്തസംബന്ധമെല്ലാംപുലമ്പിനേൻ!
ഹന്തജീവച്ഛവമായല്ലോ ഞാൻ;

ദ്രോന്തല്ല വായ് പതു, കണ്ടോരിക്രുത്തെല്ലാ-
മാന്തരമക്കടഗോഷ്ടിമാത്രം"
എന്നോരോന്നായു, മെഴുനേൽക്കും,മെത്തയിൽ
പിന്നെയുംചെന്നു പിടഞ്ഞുവീഴും,
വീണ്ടുമയുമിതുംകാണും,ഭയപ്പെട്ടും,
ചുണ്ടും വിളക്കുപോയ് ത്തന്നെത്താനെ.
ഫാപരമന്ത്രന്റ്,സിരാംഫത്തിന്നപ്പോഴാ-
പ്പാപിഹിരണ്യകശിപുതന്നെ.

ആമുശ്ചനേവമാരാത്രി തനിക്കൊരു
ഭീമരഥിയായ് ക്കഴിച്ചുകൂട്ടി
അക്ഷിയുടച്ചു പുറത്തുവന്നാനേതോ
യക്ഷിപുല്ലിപ്പോയ മത്സ്യൻപോലെ.
ചേണുറവൈയ്വു,മോജസ്സും,പ്രജ്ഞയും,
പ്രാണനിൽപാതിയും,പോയവനായ്
തങ്കമവനെയനുജീവിമാർ കണ്ടാർ
കങ്കാളശേഷമാം പ്രേതംപോലേ,
ദീനർമുഖത്തേക്കു നോക്കിനാർ; ഒന്നിനു-
മൊനമില്ലെന്നവനോതിടവേ,
വിശ്വാസംപോരാതെ നിന്നാർ സുദീഷ്ണാ-
നിശ്വാസംതേടിട്ടും ദണ്ഡനാഥർ.
നേരംപുലർന്നുപോ,യന്നേരം വല്ലാത്ത
പോരങ്ങുമിങ്ങും തുടങ്ങിപ്പോയി.
ഘോരാങ്കപ്പേമഴയാലിപ്പഴങ്ങളാം
പീരങ്കിയുണ്ടകളം വീണുപോയി.
പാതിമനസ്സും മനസ്സുകേട്ടുമായി-
ഖേദാതികലോടപ്പേയുന്തിത്തള്ളി
മുന്നോട്ടൊടുവിലൊരുവിധം നീങ്ങിനാ-
നന്നാഗമൻ തൻരഥത്തിലേറി.
ആ രിപുവൈവസ്വതനെയനുപദം
ഭ്രരിപരിവാദഭാഷണത്താൽ
ഹന്ത!തേജോവധം ചെയ്യാനനുഗത-
നന്തർഹൃദയസ്ഥശല്യസൂതൻ.
ആവിശ്വനാഥനം സവ്വരത്തെയും

ശ്രീവിരൂപാക്ഷനിൽ ന്യസ്തമാക്കി
സത്രാട്ടിനേയും പിതാവിനേയുംക്രുപ്പി-
യല്ലാനചിത്തൻ പടയ്ക്കിറങ്ങീ.

തൃതീയഖണ്ഡം.

ഭീമസംഗ്രാമഭ്രമിയിലന്നൊരു
ശ്യാമളാശോപരിസ്ഥമായ് ശാത്രവർ
വീശനാഥന്റെവിഗ്രഹം കല്പിതൻ
വിശത്രുപംകണക്കുകണ്ടീടിനാർ.
സിംഹസംഘനാൻ വാളിളക്കാതെ,
സിംഹനാദംമുഴക്കാതെ, നിൽക്കിലും
വീക്ഷണാഗ്നിസ്ഫുലിംഗത്തിൽ വൈരികം
കാൽക്ഷണത്തിൽപതംഗങ്ങളായ് വീണു.
ഉത്തരനിമിഷത്തിലസ്സേനാനി
കൈത്തലത്തിൽതിളങ്ങും തെളിവാളും
വാരുലാവുംരിപുകീർത്തിവല്ലിതൻ
വേരുമൊന്നിച്ചുലച്ചുതുടങ്ങിനാൻ.
എന്തിനേറെപ്പറയുന്നു? നാഗമൻ-
തന്റെസൈന്യത്തിനായോധവിക്രമം
അങ്ങു, ഷഷ്ഠരസാഭിനീതിക്കൊരു
രംഗവിദ്യാഗുരുവായ് പ്രശോഭിച്ചു.

ആയിരംപോർനിലങ്ങളിൽ പീരങ്കി-
വായിൽ നിന്നുവരും വെടിയുണ്ടകളം
ചേണിൽ നീർക്രീഡയിലാജിലക്ഷ്മിതൻ
പാണിയന്ത്രധാരാംബു ബിന്ദുക്കളായ്
കാണുവോൻ; അതിൻശബ്ദം തലസ്ഥ-
വീണതൻ നികഷണമായ് ശ്രുതിക്കുന്നോൻ;
ചേലിൽ മാറിടം വീരവ്രണകിണ-
നീലമുക്താമണിമയമാലയാൽ

സപ്രശസ്തലിപിമാലയാൽപോലെ-
യപ്രമേയമേ കൈക്കൊണ്ടു മിന്നുവോൻ;
യുദ്ധഭ്രഷ്ടനി നൽകും യശസ്സാക-
മിദ്ധകാന്തിയാം ഹീരപ്രകാണ്ഡത്തെ
പൌരുഷാംഗുലീയത്തിൽ പതിച്ചതു
വീരലക്ഷ്മീവിരലിലണിയിപ്പോൻ;
ദ്രുരിഖഡ്ശശാണോപലോത്തേജനം
വൈരീവീരകശേരുക്കളിൽ ചെയ്യോൻ;
സ്ഫീതമായവക്കെന്നുമവിശ്ലേഷ-
ഭീതിസംഭോഗസൗലഭ്യമേകവോൻ;
നാഗമൻ പോർതുടങ്ങിനാൻ സവ്യശ-
സ്സാഗമാഭിജ്ഞനാശ്ചര്യവിക്രമൻ.
സ്ഥൂലഭീർഘമാം തൽപാണിനിസ്ത്രിംശം
കാലപാശസ്ഥകാകോദരംപോലെ
തൽക്ഷണം രിപുപ്രാണവായുക്കളെ-
ബ്ഭക്ഷണംചെയ്തു മേന്മേൽ പുളയ്ക്കുന്നു.
ചത്തു യോധർ ഞൊടിയിൽ പതിയ്ക്കുന്നു.
പത്തുമൻപതും നൂറുമിരുനൂറും;
മാറിനില്ക്കുന്നമറുപേർ;സേച്ഛയായ്
കേറിടുന്നില്ല മൃത്യുവിൻ വക്ത്രത്തിൽ.
കണ്ട കണ്ട രിപുകണ്ഡഖണ്ഡനം
കൊണ്ടു ഭോർഭണ്ഡകണ്ഡൂതി തീരാതെ
ഞെഞ്ഞുവെട്ടിയരിഞ്ഞു തള്ളിക്കൊണ്ടു
പാഞ്ഞു നാഗമൻ മുന്നോട്ടു കേറിനാൻ.

അപ്പൊഴേയ്ക്കുമെതിരിട്ട താതനെ-
ക്കെല്പെഴും വിശ്വനാഥകുമാരകൻ.
പെത്തുമാർദ്രവ്രണഗാത്രമാം പുണ്യ-
തീർത്ഥമാപാദചൂഡമസംഖ്യമായ്
അത്തളിരിളംപൂമേനിയിൽക്കണ്ടു
വ്യഥനൊന്നു പകച്ചു നിന്നീടിനാൻ.
പാതിയോങ്ങിന കൈവാളും പുരകൊണ്ട
ജാതശങ്കം വലിച്ചെറ്റുതീടിനാൻ;

Sri Krishnavilasam Gadyakavyam
Malayalam

വ്യഗ്രഭാവത്തിലർത്ഥപ്രഹിതമാം
തൽകടാക്ഷം ജയമലർമങ്കയും.
രാത്രിയിൽപെട്ട ദുഃസ്വപ്നമൊക്കയും
പേർത്തുമായവൻ കണ്ടു രണ്ടാമതും
ശാപശക്തിയാൽ സ്തംഭിച്ചു പാഷാണ-
രൂപമാളും നരനെന്നപോലെയായ്.
സന്നനായ് ക്ഷണനേരം കുമാരനു-
മൊന്നുമോതാനറിയാതെ നിൽക്കവേ
മന്ദിയാതെ തടീയാനജ്വരികം
ബന്ധിയാക്കിനാർ വൃഷ്ണി പിതാവിനെ.
"ഉന്നമില്ലാത്തൊരമ്പായി ഞാൻ; പാത്തു
നിന്നിടട്ടെ ചെന്നെങ്ങാനു"മെന്നവൻ
ചിന്തനംചെയ്തു മൈവമേകീടിന
ബന്ധനം കണ്ടു മോക്ഷനിർമ്മലമായ
അന്നു നായകനേറോരു കക്ഷിയിൽ
ഛിന്നഭിന്നമായ് തിന്നു പടജനം,
താങ്ങിനിന്ന നെടുംതൂണു താഴോട്ടു
വാങ്ങിടുമ്പോൾ പടഗൃഹം പോലവേ.
പൊന്തി വെള്ളക്കൊടിയങ്ങു നിന്നൊന്നു
സന്ധിഛംസിതൻ ലോലപക്ഷംപോലെ.
ആവലാക കണ്ടുള്ളിൽ സമാശ്വാസം
കൈവളർന്നു ടേചാതകങ്ങൾക്കും.
"വിശ്വനാഥൻ ജയിക്കട്ടെ; വെല്ലട്ടെ
വിശ്രുതമാം വിജയമഹാരാജ്യം"
ഇത്ഥമുച്ചമായാശിസ്സു ജൃംഭിച്ചു
യുധ്രുവിന്നുലജ്ജാനിപോലെ.
പോയി താതൻ സുതൻതൻ ശിബിരത്തിൽ
സ്വീയഗേഹാന്തരത്തിലെന്നോണമേ;
രാജൽകീർത്തി സുതനും പിതാവൊത്തു
രാജധാനിയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു.

* * * * * *
* * * * * *

അന്നു ദൂരെയായ് വിദ്യാപുരസ്ഥർക്ക്
മംഗലജയശംഖൊലി കേൾക്കായി
ശ്രീവിരൂപാക്ഷകാരുണ്യവൃഷ്ടിതൻ
പൂർവരംഗമാം മേഘനിർഘോഷമായ്.
പിന്നെ വെന്നിപ്പെരുമ്പറതാക്കിട്ടം
പുണ്യനാദം സമസ്താശയപ്രദം
ശ്രോത്രപീയൂഷയൂഷഗണ്ഡൂഷത്തിൻ
പാത്രമാക്കിച്ചമച്ചു നഗരിയെ.
ആർത്തു ഘോഷിച്ചു തോഷിച്ചു പോഷിച്ചു
പെരുത്തുപേത്തെഴുന്നി സാമ്രാജ്യസൈനികർ;
വിശ്വജിത്പാഗ്രനൃത്തിതകീർത്തിയാം
വിശ്വനാഥകമാരനുമെത്തിനാൻ.

ഉണ്ടാരന്ദോളമായതിൽ കാണായി
കണ്ണഞ്ചിക്കുമൈകല്യമായ്
കണ്ടുഹൃത്തായ് ശരകാണ്ഡപാണ്ഡര-
ഗന്ധനായ് വരും നാഗമൻ തന്നെയും.
പാരമപ്പു മാൻതന്നാംസമന്നോളം
പീരലക്ഷ്മീവിലാസഭ്രാസനം
ഉർവരമായ നാണച്ചുമടിനാ-
ലുപ്പാളേറമവനതമായ് പ്പോയി.
പണ്ടു സാമ്രാജ്യസവ്സൈന്യാധ്യക്ഷ-
രന്ധമന്ധനംപൂണ്ട തദ്ദോർദ്വണ്ഡം
പുഷ്ടപൌരുഷപ്പാമ്പു കഴറിന
ചട്ടപോലേ കിടപ്പു നിഷ്ജീവമായ്.
ഉൗക്കിൽ വായ്പോരനുശയപാവകൻ
ഭീർഘനിശ്വാസവാതസന്ധുക്ഷിതൻ
സ്പഷ്ടമായ് തന്മനഃകാഞ്ചനത്തിലെ-
ക്കിട്ടമെല്ലാമെരിച്ചുകളയുന്നു.
രണ്ടു നേത്രപാത്രങ്ങളും മസ്തക-
കണ്ഡികാശ്രു പകർന്നു നിരന്തരം
തന്നരകണ്ഡടീപിതവഹ്നിക്ക
പുണ്യമാം ക്ഷീരധാരാഹുതിചെയ്വു.

പ്രാഗ്രഥേജോധനജ്ഞയൻ വേർപെട്ട
പാഴ്ക്കരിക്കട്ടയാമവന്നാദിനം
പൊരനേത്രങ്ങളം മേന്മേലസഹ്യമായ്
സൂരജോന്മേഷം ക്രമനെ നാണമേ.
ചന്ദ്ര സമ്രാഠംസമക്ഷത്തു താതനാം
ബന്ധിയും സുതനാം തടിജേതാവും.
രണ്ടുപേരെയും നോക്കിനാൻ രണ്ടക്ഷി-
കൊണ്ടു ദ്രോസനസ്ഥൻ സഭാശിവൻ;
കണ്ട രോഷനിന്ദാശ്രുണം; മറൊന്ന
തിണ്ണമാശ്ചര്യ്യഹർഷവാത്സല്യാർദ്രം.
അക്ക ചന്ദ്രരൊരുമിച്ചുദിക്കയാം;
അഗ്നിപാശികം കൈകോത്തണകയാം!
ഏറിയേറിപ്പടർന്നകത്തീട്ടന്നൊ-
രീറകൊണ്ടു വശംകെട്ട മന്നവൻ
കെട്ടഴിച്ചു മൌനത്തി,ന്നെരിമല
പൊട്ടി;വാക്തപ്പുധാര പ്രവഹിച്ചു.
"കണ്ടുകണ്ടു ഞാൻ വിശ്വാസഘാതിയെ-
ക്കണുകോടാലി മാതൃഭ്രമിക്കിവൻ.!
ദ്രോഹിയേ മഹാദ്രോഹി!രാജദ്രോഹി!
ഹാ! ഗുരുദ്രോഹി! സർവ്വധർമ്മദ്രോഹി!
പൊന്നു നിച്ചുമടറിട്ടുമിത്തല-
യുന്മയിൽക്കനിഞ്ഞീടുന്നതെന്തിനോ?
ഗ്രീവയിൽനിന്നു ഞെട്ടറുവീഴുന്ന
താവളത്തറ ശോധനചെയ്യുയാം.
നന്ദികെട്ടൊരീ നാറനായെത്തച്ച
കൊന്നിടട്ടെയെൻ മുന്നിലിട്ടാരാനും.
ഇതു മുന്നോട്ട കേറുന്നു? തിന്നുന്ന
ചോറിനുള്ള ക്രുരാശുകാണിക്കുന്നു?
എന്തു കൈവാളുറവിട്ടയരുന്ന
പിതമാശ്യ"മെന്നവീശനോതവേ
തമ്മിൽനോക്കിയറച്ചുനിന്നാർ പേത്തു-
മമ്മഹീശസചിവസേനാനികം.
മുമ്പവൻതൻ വിളംബവുമന്നെര-
മനുമത്യന്തരൈന്യവുമോക്കവേ

ഭവിഷ്യം വിധികല്പിതമെന്നു
സർവ്വരും സ്തബ്ധചിത്തരായ് തീർന്നുപോയ.

അപ്പൊഴേക്കുമരയിലുറങ്ങുന്ന
ശില്പമാം വാളും ചെറുതും മടിക്കാതെ
വിശ്വനാഥൻ വലിച്ചൂരിയെടുത്തു;
വിശ്വധാത്രിതൻ വിഖ്യാതിഭാജനം.
"പൊന്നുതമ്പുരാനേ! വെന്നുകൊണ്ടാലും"-
മെന്നതൊണ്ടയിടറിയുണർത്തിയും
കണ്ണുനീരുകൊണ്ടിറനാം മാറ്റു
ചന്നിട്ടും കൈകളം മുന്നോട്ടു നീക്കിയും
ഭൂപ്പരദേവതാധീശസഭ്യർക്കു
മുപ്പുകൈയൊന്നുകാണിച്ചുമക്ഷണം
വാളയത്തിനാൻ! ഹാ! ഹാ! പിതൃകണ-
നാളമോക്കിയാരാജഭക്തശ്രേഷ്ഠൻ.
ആസനംവിട്ടു ചാടിക്കുതിച്ചൂപാ-
ഞ്ഞാസമയമേ മന്നനിടയ്ക്കെത്തി
തട്ടിനീക്കിയാവാളം തെറിപ്പിച്ച മാർ-
ത്തട്ടൊടായ് ച്ചേർത്തുപുല്കീ കുമാരനെ.
"വത്സ! വത്സ! ജയിക്ക! ജയിക്ക നീ
വത്സരശതം സൌഖ്യമായ് വാഴുക!
ധീരദേശാഭിമാനിനിന്നെപ്പെറ്റ
വീരസൂവായ് ദ്ധന്യം വിജയാവനി.
നീചകാലേയമശ്നിശയിലും
രാജകേതുപൂണ്ണെന്നുമിംബോടയം
ധർമ്മദേവതാപുണ്യായതനമാം
കർമ്മഭൂമിക്കു കാട്ടാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടും."
എന്നു നീ വെളിവാക്കിയല്ലോ! നിന്നാൽ
ധന്യയായ്ത്തീർന്നു ഭാരതക്ഷോണിയും!
ഏകനെങ്കിലും നിൽക്കണക്കെങ്കിൽ
ശോകമില്ലവർക്കുകാലത്തിലും.
എന്തു ഞാൻ നിനക്കേകേണ്ടു സമ്മാനം
ഹന്ത! നിൻചിതുജീവിതമെന്നിയേ?

നാഗമനെന്റെ കണ്ണിനിപ്പോഴും മൂർഖ-
നാഗമല്ല; കവലയമാലതാൻ;
പോര,തദ് ദ്രോഹവുമെൻ മനസ്സിന്ന
ഘോരനഞ്ഞല്ല; സാക്ഷാൽ മൃഗമദം.
എന്റെ സൈന്യേശനെന്നതെക്കാളും തുലോം.
നിന്റെ താതനെന്നല്ലോരുപാധിയിൽ
അപ്പുമാനെ ഞാൻ സ്വീകരിച്ചീടുന്ന
മൽപ്രഹിശ്വരപ്രാണനായ്പ്പിന്നെയും.
എൻകടപ്പാടിതുകൊണ്ട തിന്നതായ്-
ഭ്രൂകുവേണ്ട ഞാനോപ്പീല ലേശവും.
ചന്ദ്രശേഖരൻ സാധു മരിച്ചതാ-
യിന്നലെക്കേട്ട സൂക്ഷ്മമാം വൃത്താന്തം.
പാണ്ഡ്യരാജ്യത്തെയിപ്പോഴേ ചെന്ന നീ-
യാണ്ടുകൊണ്ടാലുമെൻപ്രതിഭ്രവായി.
നാഗമി നിൻ കളങ്കപ്രദോഷത്താൽ
വേഗം നിൻസുതമിത്രോദയംവന്ന;
നിന്നപത്യഗരളവും പുത്രന്റെ-
യുന്നതസ്വാമികേതിപീയൂഷവും
മുന്നംപിന്നമായുണ്ടായ്; സദാശിവ-
ന്നെന്നമാ നഞ്ഞശിച്ച മതിയാവൂ;
എന്നിലാവിഷം ജീർണ്ണമായിപ്പോയി;
മുന്നിലപ്പോലെയായീ സമസ്തവും;
നീ സുഖം വാഴ്ക വീണ്ടുമെൻ നാഗമ-
വാസുകേ!മൽകരത്തിന്ന ഭ്രഷ്ടയായ്.
പുത്രനിൽനിന്ന തോൽവി നേടീടുന്ന
ധന്യനെന്തൊരു മാനക്ഷയമുള്ള?
ആത്മജയമാത്മജയംതന്നെ
യാത്മവശ്യതപല്ലീ പുരുഷാർത്ഥം?"
എന്നരുളിയ മഹാശയൻ സമ്രാട്ട
തന്നുടയ പഴയ സേനാനിയെ
മനോരമന്യൂകൃതകൃത്യനാക്കിനാൻ
മനോജ്ഞപ്രസാദമാല്യത്തിനാൽ.
"ഹന്ത!പാപിയായ്പ്പോയോരടിയനെ
നിന്തിരുവടി തീണ്ടരുതെന്നോതി

ചാങ്ങിനിന്ന വണങ്ങുമശ്രുലോചനൻ-
ത്താങ്ങിമാറോടണച്ചു ധരാധവൻ.
അശ്രുനീരിൽക്കളിച്ചും മൃദുസ്മിത-
സ്നേഹലേപംകലർന്നും വിശുദ്ധമായ്
വെൺപലിതം വിളങ്ങുമാ മാദിത-
മൻപിലേതൊന്നവഭാതമാക്കാത്തു!
സാവ്ഭൌമനെറയാശിസ്സു പിന്നെയും
ശാവ്മാം വരംപോലെ നേടിത്തുലോം
ശ്ലാഘ്യനാം വിശ്വനാഥൻ മഹാപാണ്ഡ്യ-
നായ്വംശപ്രതിഷ്ഠാപനംചെയ്യാൻ.

രാജകേതിതാൻ രാജ്യസൌധത്തിന്റെ
രാജമാനമണിമയകീലകം;
ജയതെന്നമംഗളമായ് നമു-
ക്കായതിയിപ്പുമാദേശമാകണേ!

൧൨. പ്രാർത്ഥനാഞ്ജലി

ചാനവർ കണ്ണീർമാരി വല്ലമട്ടിലും നിർത്തി;
യാനനം പ്രസന്നമായാശകറംക്കെല്ലാം വീണ്ടും.
ഭൂപാലവർഷക്കടൽക്കോളിൽ മുങ്ങിയ വഞ്ചി-
യിക്കാലം യാത്രാർഹമായ് പിന്നെയും മുന്നോപ്പോലെ.
രാജാവിൻ വേർപാടിനാലത്ത ക്രൂരതരംച്ചോറിൽ
ഹാ! ജനവ്രാതം വീണ നാല്പതിൽപ്പരം ലക്ഷം!
ഇപ്പൊഴസ്സാധുക്കളം തന്നാശ്രുതിക്കായിട്ടല്ലോ
നൽപുലർ വേല പേർത്തും മണ്ഡലോയേം കൊരംവ്വു!
അദ്ദേവിതൻ ശ്രീകരക്കാഞ്ചനചെങ്കോൽ മായു-
മിശ്വരാംഗത്തിൽത്തങ്ങും ദുഃഖാശ്രുബിന്ദുക്കളെ.
ഈ വിധം ജനക്ഷേമജാഗ്രൽകയാത്തുള്ള!
സേവിപ്പിൻ പ്രാതസ്സന്ധ്യാദേവിയെ ഭ്രാതാക്കളേ!

മാതവേ! ജയിച്ചാലും! പത്മനാഭസേവിനി!
മാതാവേ! വർദ്ധിച്ചാലും ശ്രീരാജരാജേശ്വരി!

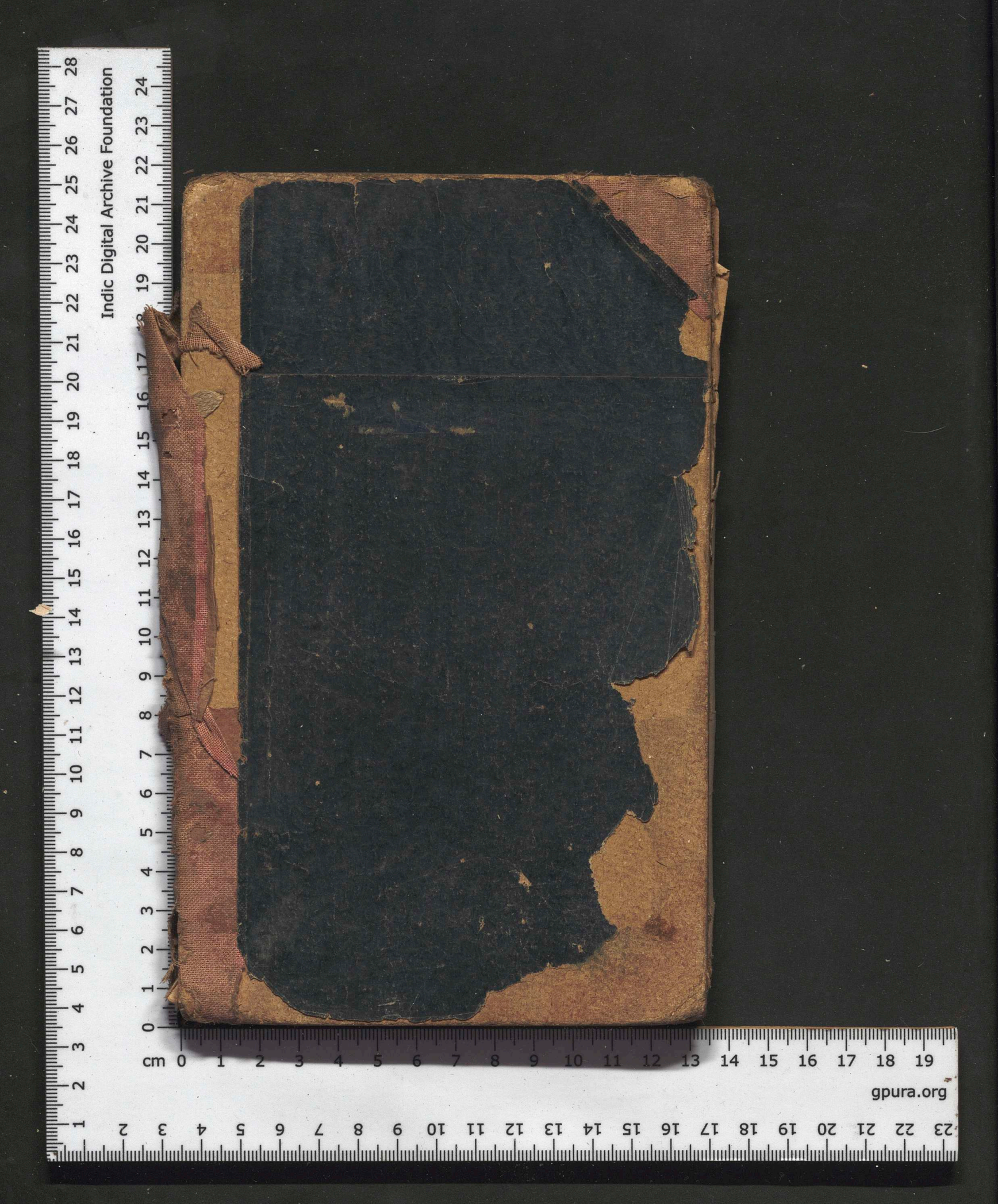
മോഹൽകരാന്നിക്കാണ്ടോർ സർവ്വം കല്യാണിനി!
ശ്രീവത്സിഥേമക്ഷാട്ടൽസന്താനപ്രതാനിനി!
ആ മൂലരാജഷ്ടിതൻ തൃക്കൈപ്പുമരക്കൊമ്പി-
ലീമഹീമണിത്തത്തയെത്രനാൾ സുഖിച്ചീല!
ആയതി,ന്നാപന്നായമ്മതൻ സംലാളന-
മ്മായയിൽപ്പുലന്നിടാൻ സജ്ജയായല്ലോ നിൽപ്പു!
ഗാർഹസ്ഥ്യപത്മാലയേ! ശ്രീസേതുലക്ഷ്മീദേവി!
ശ്ലാഘ്യമായ് വഹിച്ചാലും തദ്രക്ഷാമഹാഭാരം.

ഹന്ത! കൃസ്സാധം പരക്കുന്നു മീഷൽകരം
നിന്തിരുവടിക്കുമ്മേ! വിഷാദക്ലേനാലംബിനി!
മന്ദരം താങ്ങിക്കൊണ്ട വൻമുതുകൊരുപുറ,-
മിന്ദിരാദേവി വാഴും മാറിടം മറുപുറം;
ലോകബാന്ധവനൊരു ലോചനം; അപരമോ
നാകികാംക്കാമൃതദൻ ശുഭ്രാംശു ജൈവാതൃകൻ;
മണ്ണുവേണ്ടവാൽപ്പോലും നൊന്തുപോം ചെന്താർമുഖ-
ക്കഞ്ഞിക്കെയെന്നും കട ഗോത്രമാം ശോവർജ്ജനം;
ആയിരം ശിരസ്സുള്ളൊരാദിശേഷൻ പയ്യങ്കം:
ആയത്തമനോവേഗം വാഹനം നാഗാന്തകൻ;
ഇച്ചരാചരസ്ഥിതിക്കാരേകം നിദാനമ-
സച്ചിന്മണ്ഡലീലാലോലൻ; പ്രാത്ഥിതാധികപ്രഭൻ;
നീറനിലാവുപായോരീയുഴയെക്കാരുണ്യത്താൽ
തേറകൊണ്ടയത്തിയ ദിവ്യഭ്രാതൃസ്വാമി;
ചാരുവാമത്തമ്പുരാൻ തൻ ചെന്താക്കഴൽപ്പൂഴി-
പാറയെപ്പൈമ്പാൽമൊഴിഞ്ഞയുലായ് മാറവും പൂഴി—
ആ മഹാപ്രസാദമൊന്നല്ലയോ വേതിക്ക
സീമന്തസിന്ദൂരമായ് ശോഭിപ്പു ദിവാനിശം?
എത്ര കൈ രാജ്യച്ചെങ്കോലമ്മയെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു;
ദേമില്ലാക്കൈതാങ്ങുമാതിൻ മോരം സർവ്വം.
പേത്തുമത്തുക്കൈ പണ്ട നെയ്തില്ലേ പാഞ്ചാലിക്ക
ന്നൽതറിക്കലപ്പുറ പൂമ്പട്ട നൂറായിരം?
മാറോറുമാനൽച്ചെങ്കോൽ ഞങ്ങൾക്കായ്കൊണ്ടാമ്മ-
മാറിങ്ങൽ മൂപ്പാന്മുള്ള രാജ്ഞിമാക്കാകല്പമേ!
സച്ചിന്മണ്ഡം വാണാലുമിസ്സിംഹാസനത്തിൽ പോരാ
നിശ്ലേഷപ്രജാക്കേതിരോസനത്തിങ്കലും!

വീതാന്തരായം മേന്മേൽ വിജയിച്ചാശുമസ്മ-
ന്മാതാവേ! ഹാരാജ്ഞി! വഞ്ചിധമ്മവർദ്ധിനി!
ചാരുവാം സപദംശത്തെബ്ഭ്രഷിപ്പിച്ചാലും കീർത്തി-
നീരസ്രുമകതാഹാരനിസ്സലോപഹാരത്താൽ.
കേരമാരപൂർവ്വാചലം തന്നുത്സംഗത്തിൽ ചേർത്തു
തുമയിൽപ്പുലർത്തുമിക്കല്യാണതേജോനിധി
വഞ്ചിഭൂദിവാകരൻ വർദ്ധിച്ച യഥാകാലം
സഞ്ചിതോദയൻ തായയ്ക്കേകിടും പുനസ്സ്വാസ്ഥ്യം.

—(o)—

SREE KRISHNARAYI ASAM READING ROOM
MALAYINKEEL

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org